

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETIDAGI IXTISOSLIKLAR BO'YICHA SINOV SAVOLLARI MAJMU'I

01.04.04 – “Fizik elektronika” ixtisosligi bo'yicha savollar

- 1.Zaryadlangan zarrachalarning gazlardagi harakati.
2. Gaz chaqnashli plazmada sodir bo'ladigan jarayonlar.
3. Frank va Gers tajribasi.
4. Kleyn va Rosseland nazariyasi.
5. Atom zarralarining elastik va noelastik to'qnashuvlari.
- 6.Plazma parametrlarini zond yordamida o'lchash.
7. Mustaqil bo'lmagan gaz chaqnashi.
- 8.Taundsen nazariyasi. Cho'g'langan gaz chaqnashi.
- 9.Qattiq jismda o'tkazuvchanlik elektronlarining energiya bo'yicha taqsimoti.
- 10.Erkin elektronlar, kuchsiz bog'langan elektronlar va kuchli bog'langan elektronlar modellari.
- 11.Tashqaridan berilgan energiya hisobiga bo'ladigan elektron emissiya.
- 12.Termoelektron emissiya, fotoelektron emissiya, ikkilamchi elektron emissiya.
- 13.Tashqaridan energiya bermasdan bo'ladigan elektron emissiyasi-avtoelektron emissiya.
- 14.Termoelektron emissiyaning asosiy tenglamasini,
- 15.Richardson-Deshman formulasini statistik usulda keltirib chiqarish.
- 16.To'yinish tokining temperaturaga va metallarning chiqish ishiga bog'liqligi.
- 17.Chiqish ishining fizikaviy mazmuni.
- 18.Metall vakuum chegarasida energetik diagrammalar yordamida chiqish ishining tushuntirilishi.
- 19.Metallarning chiqish ishini aniqlashning Richardson to'g'ri chiziq va to'liq tok usullari,
- 20.Yarimo'tkazgichlarda termoelektron emissiya.
- 21.Metallarda tashqi fotoeffekt xodisasi.
- 22.Fotoeffektning tajribalarda aniqlangan asosiy qonuniyatlari va ularni Eynshteyn formulasi yordamida tushuntirilishi.
- 23.Metallarda fotoelektron emissiyasining Fauler nazariyasi.
- 24 Metallarning chiqish ishini fotoelektron emissiyasi yordamida aniqlash usullari.
- 25.Yarimo'tkazgichlarda fotoelektron emissiya.
- 26.Metallarda avtoelektron emissiyaning Fauler-Nordgeym nazariyasi.
- 27.Metallarda avtoelektron emisianing tajribada o'rganish usullari.
- 28.Avtoelektron emissiya hodisasini fan va texnikada qo'llanishi.
- 29.Metallarda ikkilamchi elektron emissiyaning asosiy qonuniyatlari. 30.Ikkilamchi elektronlarning energiya bo'yicha taqsimoti.
31. Ikkilamchi elektron emissiya koeffitsientlari.
- 32.Ikkilamchi elektron emissiyaning texnikada qo'llanishi.

01.04.10- “Yarimo’tkazgichlar fizikasi” mutaxassisligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish savollari.

1. Yarimo’tkazgichlarning kristallik strukturasi. Brave panjaralari.
2. Yarimo’tkazgichlarning energetik zonaviy tuzilishi. Kristall uchun Shredinger tenglamasi. Brilliyen zonalari.
3. Qattiq jismlar zonaviy strukturasi aniqlash uchun kuchli boglanish usuli. Bir elektronli va adabiatik yaqinlashish
4. Atomlararo sp^2 va sp^3 kovalent bog’lanishlar. Ionli va Van der Vaals bog’lanishlar.
5. Ruhsat etilgan va taqiqlangan energetik zonalar, yarimo’tkazgichlar ning zonaviy strukturasi.
6. Yarimo’tkazgichlarda zaryad tashuvchilar statistikasi. Kvant xolatlar zichligi. Fermi-Dirak taqsimot funksiyasi. Elektron va kovaklar konsentrasiyasi.
7. Yarimo’tkazgichlarda elektronlar va kovaklar statistikasi. Yarimo’tkazgichlarda ruxsat etilgan zonadagi xolatlar soni. Zaryad tashuvchilarning effektiv massasi. Fermi-Dirak taqsimot funksiyasi, Fermi satxi.
8. Yarimo’tkazgichlarda elektr toki o’tkazuvchanlik mexanizmlari.
9. Kristallarda zaryad tashuvchilarning sochilishi. Xarakatchanlik.
10. Yarimo’tkazgichlarda diffuziyaviy va dreyf toklar. Tokning uzluksizlik tenglamasi.
11. Xarakatchanlikning temperatura va elektrik maydon kuchlanganligiga bogliqligi
12. Yarimo’tkazgichlarda nomuvozanat va muvozanatli zaryad tashuvchilar. Generatsiya-rekombinatsiya xodisalari.
13. Generatsiya-rekombinatsiya xodisalari. Zaryad tashuvchilarning yashash vaqti va relaksatsiya vaqti xaqlarida tushuncha.
14. Yarimo’tkazgichlarda kinetik xodisalar. Galvanomagnet xodisalar.
15. Yarimo’tkazgichlarda kinetik xodisalar. Termoelektrik xodisalar.
16. Yarimo’tkazgichlarda kinetik xodisalar. Uzluksizlik tenglamasi. Diffuziyaviy va dreyf toki. Eynshteyn formulasi.
17. Yarimo’tkazgichlarda kinetik xodisalar. Yarimo’tkazgichlarda termomagnet xodisalar.
18. Yarimo’tkazgichlarda kontakt xodisalar. Metall – yarimo’tkazgich kontakti.
19. Yarimo’tkazgichlarda kontakt xodisalar. P-n o’tish.
20. Yarimo’tkazgichlarda fotoelektrik xodisalar. Fotodetektorlar: fotorezistorlar, fotodiodlar.
21. Yarimo’tkazgichlarda optik xodisalar. Elektromagnet nurlanishning yarimo’tkazgichlardagi yutilish xususiyatlari.
22. Yarimo’tkazgichlarda optik xodisalar. Yoruglikning yarimutkazgichlardan qaytishi va difraktsiyasi.
23. Yarimo’tkazgichli yorug’lik chiqaradigan diodlar va lazerlar.
24. Kvant yoruglik chiqaradigan diodlar va kvant kaskadli lazerlar.
25. Yarimo’tkazgichlarda eksitonlar va polyaritonlar. Eksiton va polyariton xolatlari va uning yarimo’tkazgichlar optik spektrlaridagi ko’rinishi.

24. Yarimo'tkazgich tranzistorlar. Yarimo'tkazgichli bipolyar va maydon effektlı tranzistorlar.
25. Yarimo'tkazgichlarda kirishmalar va nuqsonlar. Elektron elektro'tkazuvchanligi. Zaryad tashuvchilarning sohilishi. Xarakatchanlik.
26. Bir jinsli bo'lmagan yarimo'tkazgichlardagi potentsial to'siqlar. Yarimo'tkazgichlarda kontakt xodisalar. Injektirlovchi va to'grilovchi kontaktlar.
27. Yarimo'tkazgichlarda kontaktlar xodisalar. Omik kontakt. Shottki to'sig'i.
28. Yarimo'tkazgichlarda kontaktlar xodisalar. P-n o'tish.
29. Yarimo'tkazgichlarda kontakt xodisalar. Injektirlovchi va to'grilovchi kontaktlar.
30. Yarimo'tkazgichlarda fotoelektrik xodisalar. Quyosh elementlari.
31. Yarimo'tkazgichlarda o'z-o'zidan va stimulyasiya qilingan nurlanish. Yarimo'tkazgichli yorug'lik chiqaradigan diodlar va lazerlar.
32. Amorf yarimo'tkazgichlar, amorf moddalarning zonaviy strukturasi xususiyatlari, xarakatchanlikning tirqishi va sirt xolatlarining dumlar.
33. Yarimo'tkazgichlarda eksitonlar va polyaritonlar. Eksiton va polyariton xolatları va uning yarimo'tkazgichlar optik spektrlaridagi ko'rinishi
34. Yarimo'tkazgich kvant nuqtalari. Kvant yorug'lik chiqaradigan diodlar va kvant kaskadli lazerlar.

01.04.11 – LAZER FIZIKASI mutaxassisligi bo'yicha tayanch doktorantura, doktorantura va mustaqil izlanuvchilarni kirish imtihonlari uchun “Lazer fizikasi” mutaxassisligi fanidan savollar:

1-blok

1. Eynshteyn nazariyasi: spontan va majburiy o'tishlar.
2. Lazer nurlanishi qutblanganligi
3. Kvant elektronikasi va uning asoslari
4. Eynsheyn koeffitsientlarining fizikaviy ma'nosi
5. Majburiy nurlanish va unga misollar
6. Spontan nurlanish va unga misollar
7. Yorug'lik nurining to'lqin tabiatini namoyon qiluvchi hodisalar
8. Yorug'lik nurining zarracha tabiatini namoyon qiluvchi hodisalar
9. Elektramagnit to'lqinlarning nochiziqli tasirlashuvi. Maksvell tenglamalari.
10. Yorug'likni kuchaytirish. Faol muhit – invers bandlik muhiti.

2-blok

11. Fotometriyaning asosiy kattalıkları. Yorug'lik oqimi. Yorug'lik intensivligi.
12. Uch va to'rt sathli optik damlash sxemasi. Kinetik tenglamalar.
13. Faol muhitda nochiziqli effektlar - ko'p fotonli yutilish.
14. Yorug'lik bosimi. Lebedeb tajribalari
15. Yorug'lik tezligini o'lchash bo'yicha dastlabki tajribalar
16. Fotoeffekt hodisasi. Fotoeffekt uchun Eynshteyn formulasi
17. Yorug'lik tezligini o'lchashning zamonaviy usullari

18. Yorug'likning sinishi va qaytishi hodisalari uchun Frenel tenglamalari
19. Atomning klassik modellari. Tomson va planetar modellar.
20. Issiqlik nurlanishi uchun Plank formulasi

3-blok

21. Optik rezonatorning ko'ndalang va bo'ylama modalari.
22. OKG rezonatorida ko'ndalang va bo'ylama modalarni selektsiyalash.
23. Kvant tizimida spontan va majburiy nurlanish
24. Fabri-Pero interferometri
25. Ko'p fotonli ta'sirlashish va ionlanish.
26. Fabri-Pero optik rezonatori. Ochiq Fabri-Pero optik rezonatoridagi optik yo'qotishlar.
27. Lazer nurlanishining xususiy modalari va aslligi
28. "To'yinish" shartlari. "To'yinish" intensivligi. Invers bandlik farqining yorug'lik intensivligiga bog'liqligi.
29. Buger-Lambert-Ber qonuni
30. Lazer nurining kogorentligi.

4-blok

31. Ion va argon lazerini ishlash printsipi.
32. Geliy-Neon lazerini tuzilishi va ishlash prinsipi
33. Yarimo'tkazgichli lazerini tuzilishi va ishlash prinsipi
34. Qattiq jism lazerini tuzilishi va ishlash prinsipi
35. CO₂ lazerini tuzilishi va ishlash prinsipi
36. Kimyoviy lazerlar. Ekzotermik reaksiyalar va tebranish energiyasi.
37. Sozlanuvchi lazerlar – bo'yoqli lazerlar.
38. Rubin lazerining konstruksiyasi va ishlash printsipi.
39. Lazer plazmasining xosil bo'lish jarayoni.
40. Lazer nurining qattiq jismlar bilan to'qnashishi natijasida xosil bo'ladigan ko'p zaryadli ionlar.

02.00.06 -"Yuqori molekulyar birikmalar kimyosi" ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoronturaga kirish uchun imtihon savollari

41.

- 42.1. Polimerlarning kelib chiqishi, kimyoviy tarkibi, zvenolari va asosiy zanjir tuzilishiga qarab sinflashi. Tabiiy, sun'iy va sintetik polimerlar.
- 43.2. Polimerlarning kimyoviy sinflanishi. Monoolefinlar va ular hosilalarining polimerlari va sopolimerlari. Poliefirlar. Poliatsetallar. Poliamidlar, poliuretanlar.
- 44.3. Polimerlarning molekulyar massasi, molekulyar-massaviy taqsimlanishi va o'rtacha molekulyar massa tushunchasi. Polidisperslik darajasi.
- 45.4. Polimerlarni sintez qilishning asosiy usullari. Zanjirli va bosqichli polimerlanish.

- 46.5. Radikal polimerlanish. Radikal polimerlanish mexanizmi. Radikal polimerlanish bosqichlari. Rivojlanish, uzilish va zanjir uzatilish reaksiyalari.
- 47.6. Radikal polimerlanishni initsirlash. Initsiatorlar. Radiatsion polimerlanish. Termik polimerlanish. Fotokimyoviy polimerlanish. Ingibitorlar. Boshqaruvchilar.
- 48.7. Radikal polimerlanish kinetikasi. Radikal polimerlanish kinetikasiga ta'sir etuvchi omillar. Radikal polimerlanish kinetikasining umumiy tenglamasi.
- 49.8. Polimerlanish termodinamikasi. Polimerlanish jarayonidagi entalpiya va entropiya o'zgarishi. Monomer tuzilishining polimerlanishga ta'siri.
- 50.9. Sopolimerlanish haqida tushuncha. Sopolimerlanish reaksiyasi. Sopolimerlanishning Mayo-Lyuis tarkib tenglamasi.
- 51.10. Sopolimerlanish konstantalari va ularni aniqlash usullari. Sopolimerlanish diagrammasi. Alfrey - Praysning Q-e sxemasi.
- 52.11. Kation polimerlanish. Katalizatorlar va hamkor katalizatorlar. Kation polimerlanish kinetikasi va mexanizmi.
- 53.12. Anion polimerlanish. Anion polimerlanish katalizatorlari. Anion polimerlanish kinetikasi va mexanizmi.
- 54.13. Koordinatsion - ionli polimerlanish. Sigler - Natta katalizatorlari.
- 55.14. Polikondensatlanish reaksiyalarining xillari. Polikondensatlanishning yo'nalishi.
- 56.15. Polikondensatlanish reaksiyasining kinetikasi va termodinamikasi.
- 57.16. Muvozanatli polikondensatlanish.
- 58.17. Polikondensatlanishda molekulyar massaga ta'sir etuvchi omillar. Karozers tenglamasi. Korshakning noekvivalentlik qoidasi.
- 59.18. Eritmada, blokda va qattiq fazada polimerlanish.
- 60.19. Emulsion va suspensiyon polimerlanish.
- 61.20. Eritmada, massada va fazalararo muhitda polikondensatlanish.
- 62.21. Polimerlarning bukuluvchanligi. Makromolekulalarning konfiguratsiyasi va konformatsiyasi.
- 63.22. Amorf va kristall polimerlar. Polimerlar fizikaviy xossalarining o'ziga xosligi.
- 64.23. Amorf polimerlarning uch fizik holatlari. Shishasimon, yuqori elastik va qovushqoq - oquvchan holatlarning polimer molekulyar massasiga bog'liqligi.
- 65.24. Polimerlarning mustahkamligi. Kristall va amorf polimerlarning mexanik xossalari. Polimerlar mustahkamligi va ekspluatatsion xossalari.
- 66.25. Polimerlarni plastifikatsiyalash. Plastifikatsiya mexanizmi. Plastifikatorlarga qo'yiladigan talablar. Kargin va Jurkov qoidalari.
- 67.26. Polimerlar eritmalarini nazariyasi. Polimer eritmalarini tayyorlash va tozalash. Polimerlar eruvchanligi va unga ta'sir qiluvchi omillar.
- 68.27. Polimerlarning erish jarayoni. Polimerlarning bo'kishi va erishi, unga ta'sir etuvchi omillar. Polimerlar erish termodinamikasi.

- 69.28. Polimer eritmalarining gidrodinamik xossalari. Polimer eritmalar qovushqoqligi. Nisbiy, keltirilgan va xarakteristik qovushqoqlik.
- 70.29. Polimerlarning molekulyar massasini aniqlash usullari.
- 71.30. Polimer iviqlar. Polimerlarning konsentrlangan eritmaları. Konsentrlangan eritmalar qovushqoqligi va gisterezisi. Iviqlanish va iviqlar.
- 72.31. Polielektrolitlar sinflanishi. Polielektrolitlar eritmaları xossalari o'ziga xosligi.
- 73.32. Poliamfolitlar. Izoelektrik nuqta. Oqsillar - amfoter polielektrolitlar timsoli.
- 74.33. Polimerlar kimyoviy xossalari turlari. Funktsional guruhlar kimyoviy xossalari.
- 75.34. Polimeranalogik va ichki molekulyar o'zgarishlar. Ularning mexanizmi va kinetikasi.
- 76.35. Polimerlarni kimyoviy modifikatsiyalash. Kauchukni vulqonlash. Blok va payvandli sopolimerlar olinishi va xossalari.
- 77.36. Polimerlarning destruksiyasi. Kimyoviy agentlar ta'sirida sodir bo'luvchi destruksiya. Destruksiya mexanizmlari.
- 78.37. Fizikaviy destruksiya. Havо, nur, radiastiya ta'siridagi destruksiyalar.
- 79.38. Polimerlarni stabillash usullari. Stabilizatorlar va ularga qo'yiladigan talablar.
- 80.39. Polimer kompozitsion materiallar, maxsus xossali polimer materiallar haqidagi umumiy tushunchalar.

02.00.13-“ Noorganik moddalar va ular asosidagi materiallar texnologiyasi” ixtisosligi bo'yicha doktorantura, tayanch doktorantura, mustaqil izlanuvchi, stajor tadqiqotchiga kirish sinovi savollari

1. Sulfat kislota ishlab chiqarishdagi o'choq gazining xom ashyolari. O'choq gazi ishlab chiqarish xom ashyolari turlari. Kolchedanlar va ular xillari: oddiy kolchedanlar; flotatsiyalangan kolchedanlar; ko'mirli kolchedanlar; magnitli kolchedanlar.

2. Oltingugurt va uning xillari. Tabiiy va gazli oltingugurtlar. Frash usuli bilan tabiiy oltingugurt ishlab chiqarish kuchsiz o'choq gazlari va ularni tsiklik usuli bilan konsentratsiyalash.

3. Gazli oltingugurt va boshqa oltingugurtli xom ashyolar. Rangli metallurgiya chiqindi gazlari va ulardan gazli oltingugurt ishlab chiqarish. Tabiiy gazlar va ularni tozalash jarayoni, chiqindi gazlarda gazli oltingugurt ishlab chiqarish. Nordon gudronlar, domna shlaklari, kalsiy sulfatlari va boshqa xom ashyolar. Xom ashyolardan foydalanishning kelajagi haqida.

4. Oltingugurtli xom ashyoni yoqish texnologiyasi. Kolchedanni yonish mexanizmi. Kolchedan va boshqa metall sulfidlarini yoqqanda hosil bo'ladigan zangning chiqishi, zanglarni o'choqlardan chiqarib tashlash. O'choq gazining

tarkibi. Oltिंगugurtli xom ashyolarni yoqqanda hosil bo'luvchi o'choq gazining xajmi.

5. Kolchedanni va oltिंगugurtни yoqish o'choqlari turlari: mexanik, changsimonyoqish, qaynar qatlami, tsiklonli. Mexanik tokchali o'choqning tuzilishi, ishlashi. Qaynar qatlamli, chang xoldagi o'choqlarni tuzilishi va ishlashi. Oltिंगugurt yoqish o'choqlari turlari. Forsunkali, stiklonli. GFRning "Lurgi" firmasining oltिंगugurtни ikki bosqichda yoqish texnologik tasviri haqida.

6. Sulfat kislotasini kontakt usuli bilan ishlab chiqarish asoslari. Oltिंगugurt uch oksidini fizik -kimyoviy xususiyatlari haqida oltिंगugurt ikki oksidini oksidlash jarayoni statistikasi, muvozanat sharoitidagi oksidlanish darajasi va unga texnologik omillar ta'siri. Oltिंगugurt ikki oksidini oksidlash jarayoni kinetikasi. Katalizatorlar va ularni zaxarlanishi.

7. Platina katalizatori ishtirokida oltिंगugurt dioksidini oksidlash mexanizmi. Vanadiy katalizatori ishtirokida oksidalash mexanizmi. Vanadiy katalizatori ishtirokida oltिंगugurt ikki oksidini birlamchi va ikkilamchi oksidlash. Jarayoni sharoitlari va kontakt apparatlari. Vanadiy katalizatori ishtirokida oltिंगugurt ikki oksidini oksidlash jarayoni sharoitlari.

8. Oksidlash tezligini amaliy oksidlanish darajasini temperaturaga bog'liqligi. Oltिंगugurt ikki oksidini ikkilamchi oksidlash. AQSHning "Parsons" firmasida yaratilgan oltिंगugurt ikki oksidini oltिंगugurt uch oksidiga ikki bosqichli oksidlash texnologik tasviri haqida. Kontakt apparati turlari.

9. Sulfat kislotasining kontakt usuli bilan ishlab chiqarishning klassik tizimi. Klassik tizimining asosiy bo'limlari: o'choq bo'limi, yuvish bo'limi, quritish absorbtsiya bo'limi va kontakt bo'limi texnologik tizimlari va ishlash prinsiplari. Asosiy apparatlari.

10. Oltिंगugurt uch oksidi absorbtsiyasi va klassik tizim qarama qarshi jarayonlari. Oltिंगugurt uch oksidi absorbtsiyasi va unga ta'sir etuvchi omillar. Oltिंगugurt absorbtsiyasi turlari; klassik tizim qarama-qarshi jarayonlari va kamchiliklari

11. Kontakt usul bilan sulfat kislota ishlab chiqarishning zamonaviy texnologik tizimlari. Quruq tozalash tizimi va uning turlari. Nam kataliz usuli. Qisqa tizim usuli, asosiy apparatlari. Kontakt usul bilan sulfat kislota ishlab chiqarishni takomillashtirish yo'llari.

12. Sulfat kislotasini nitroza usuli bilan ishlab chiqarish asoslari. Nitroza usulining nazariy asoslari. Azot monooksidini oksidlash statika va kinetikasi, nitroza usulining turlari va ishlab chiqarish bo'limlari.

13. Sulfat kislotasini nitroza bo'limida hosil qilish mexanizmi. Nitroza usuli bilan sulfat kislotasini ishlab chiqarishning yetti minorali texnologik tizimi. Asosiy apparatlari. Sulfat kislotasi ishlab chiqarishning istiqbolli yo'llari. Sulfat kislotasini sikl tizimi bo'yicha ishlab chiqarish.

14. Sulfat kislotasini kuchsiz eritmalarini quyultirish va unga temperaturani ta'siri. Quyultirish qurilmalari va turlari xillari: issiqlikni bevosita uzatish qurilmalari barbater; Venturi quvurli issiqlikni bilvosita uzatish deflegmator qurilmasi. Sulfat kislota sanoat chiqindilari va atrof muxit muxofazasi.

15. Kalsinasiyalangan soda ishlab chiqarish usullari. Kalsinasiyalangan soda ishlab chiqarish uchun xomashyo tavsifi, jarayonning fizik kimyoviy asoslari. Soda ishlab chiqarish bosqichlari va texnologik tizimning bayoni.

16. Elementar azotning asosiy xususiyatlari va bog'lanish usullari. Azotning fizik – kimyoviy xususiyatlari. Azot sanoati xom ashyolari. Azotning tabiatda aylanishi. Azot birikmalarining ahamiyati. Elementar azotni bog'lash usullari. Kalsiy tsinamidi olishning ToshKTI usuli haqida.

17. Elementar azotning asosiy xususiyatlari va bog'lanish usullari. Azotning fizik – kimyoviy xususiyatlari. Azot sanoati xom ashyolari. Azotning tabiatda aylanishi. Azot birikmalarining ahamiyati. Elementar azotni bog'lash usullari. Kalsiy tsinamidi olishning ToshKTI usuli haqida.

18. Atmosfera havosini ajratish qurilmalari. Suyuq havoni rektifikatsiyalash. Havoni bo'lish qurilmalari xillari. Ajratish agregatlari. BR-9 tipdagi qurilmada atmosfera havosini ajratish. Asosiy apparatlari.

19. Vodorodni olish xususiyatlari. Vodorodning xususiyatlari. Vodorodning tabiatda uchrashi va ishlatilishi. Vodorodning olish texnik usullari. Metan va uglerod monooksidi konversiyasi.

20. Konvertorlangan gazlarni uglerod monooksididan tozalash va ulardan sintetik ammiak ishlab chiqarish asoslari. Gazlarni uglerod monooksiddan tozalash. Uning turlari, texnologik tasviri.

21. Ammiakni fizik-kimyoviy xususiyatlari. Ammiakni sintez qilish statika va kinetikasi. Sintetik ammiak ishlab chiqarish va undan nitrat kislota olish usullari. Ammiak sintezi katalizatorlari va qurilmalari turlari. O`rta bosimda ishlaydigan ammiak sintezi qurilmasi texnologik tasviri, asosiy apparatlari.

22. AM-76 va «Kemiko» firmalarining ammiak sintezi agregatlarini taqqoslash xarakteristikasi. Nitrat kislota xususiyatlari va qo'llanilishi. Nitrat kislota ishlab chiqarish usullari. Kuchsiz nitrat kislota ishlab chiqarish asoslari. Kuchsiz nitrat kislota ishlab chiqarish asoslari. Nitrat kislota ishlab chiqarishdagi katalizatorlar. Sintetik ammiakni oksidlash harorati.

23. Ammiak havo aralashmaning tarkibidagi ammiakning optimal miqdori. Ammiakning oksidlanish tezligi. Ammiakni bosim ostida oksidlash. Azot (II) oksidini oksidlash. Azot oksidlaridan nitrat kislota olish. Azot oksidlarini yutilish tezligi. Chiqindi gazlarni tozalash.

24. Nitrat kislota ishlab chiqarish qurilmalari. Kuchsiz nitrat kislota ishlab chiqarish qurilmalari xillari. Kuchsiz nitrat kislotasini 0,716 MPa bosimda ishlab chiqarish qurilmasi texnologik tasviri, asosiy apparatlari. AK-72 texnologik sxemasining bayoni.

25. Asosiy jixozlarning tuzilishi va ishlash prinsipi. AK-72M texnologik sxemasining bayoni. Asosiy jixozlarning bayoni va ishlash prinsipi.

26. Karbamid ishlab chiqarish texnologiyasi. Karbamid fizik-kimyoviy xususiyatlari va olish usullari. Karbamidni ammiak va uglerod dioksiddan sintez qilishni asoslari va unga tasir etuvchi texnologik omillar. Karbamid sintezi kinetikasi. Reaksiyaga kirishmagan moddalarni ajratish fizik-kimyoviy asoslari.

27. Karbamid sintez qilish qurilmalari. Karbamid sintez qilish qurilmalari turlari. Karbamidni to'liq suyuqlik resikli bilan sintez qilish texnologik tizimi, asosiy

apparatlari. “Montekatini” firmasining karbamid ishlab chiqarish texnologik tasviri. “Montekatini”, “Mitsun toatsu”, “Stem karbon” firmalarin ishlab chiqarayotgan karbamidning texnik iqtisodiy ko`rsatkichlari.

28. Vodород tsianamidi xususiyatlari va sintezi turlari. Noorganik moddalar texnologiyasida atrof muxit muxofazasi masalalari.

29. «Mineral o`g`itlar ishlab chiqarish nazariyasi va texnologik hisoblari» fanining mazmuni, predmeti va metodi. «Mineral o`g`itlar ishlab chiqarish nazariyasi va texnologik hisoblari» fanining mazmuni, predmeti va metodi.

30. Mineral o`g`itlar ishlab chiqarish to`g`risida. Kimyo texnologiya tizimlari. Katta va kichik tizimlar. Kimyoviy korxonalarining ierarxik tuzilishi. Mineral o`g`itlarning agrokimyoviy ahamiyati. Mineral o`g`itlar ishlab chiqarish sanoatining o`shishini asosiy yo`nalishlari va xom ashyo bazasini rivojlantirish. Mineral o`g`itlar ishlab chiqarish texnologiyasining fizik-kimyoviy asosi.

31. Tuproqqa mineral o`g`it solishning zaruriyati. O`g`itlar klassifikasiyasi. O`g`itlar klassifikasiyasi. Mineral o`g`itlarning assortimenti va asosiy tarkibi. Mineral o`g`itlarning fizik-kimyoviy soslari. Fosfat tuzlarini ishlatilishi. Fosfatli mineral va fosfatli xom-ashyolarni boyitish. O`zbekiston fosfaritlarining tavsifi. Termik fosfat kislotasi. Tabiiy fosfatlarni sulfat kislotali parchalashning fizik-kimyoviy asoslari.

32. Fosfat xom-ashyolarining turlari, boyitish usullari. Fosfat xom-ashyolariga qo`yilgan talablar, termik, kislotali, flotatsion boyitish usullari. Markaziy qizil qum fosfaritlari va ularni boyitish usullari. Termik fosfat kislotasi olishning fizik-kimyoviy asoslari. Texnologik sxemasi, asosiy jixozlari.

33. Fosfor va termik fosfor kislotasining ishlatish soxalari. Kalsiy fosfatlardan fosforni haydashni nazariy asoslari. Fosfatlardan fosforni elektr pechlarida haydash bilan ishlab chiqarish texnologiyasi. Ekstraksion fosfor kislotasi olishning fizik-kimyoviy asoslari. Ekstraksion fosfor kislotasi xossalari ishlatilishi, ahamiyati. Ekstraksion fosfor kislotasi olishning fizik-kimyoviy asoslari. Ekstraksion fosfor kislotasi ishlab chiqarish usullari. Ekstraksion fosfor kislotasi ishlab chiqarish usullari. Ekstraksion fosfor kislotasi ishlab chiqarishning digidratli usuli.

34. Ekstraksion fosfor kislotasi ishlab chiqarishning yarim gidratli va yarimgidrat-digidratli usuli. Fosfor kislotasini konsentrlash. Oddiy superfosfat ishlab chiqarishning fizik-kimyoviy asoslari. Oddiy superfosfat xossalari, ishlatilishi va ahamiyati. Ishlab chiqarishning fizik kimyoviy asoslari.

35. Oddiy superfosfat ishlab chiqarish texnologiyasi. Oddiy superfosfat ishlab chiqarish texnologik sxemasi. Qizilqum fosfariti asosida oddiy superfosfat ishlab chiqarish texnologiyasi. Asosiy texnologik apparatlar va ularni ishlash prinsipi. Qo`sh superfosfat. Qo`sh superfosfat ishlab chiqarishning fizik-kimyoviy asoslari. Qo`sh superfosfat xossasi va ishlatilishi. Ishlab chiqarishning fizik-kimyoviy asoslari.

36. Qo`sh superfosfat ishlab chiqarish texnologiyasi. Qo`sh superfosfat ishlab chiqarish usullari. Superfos. Qo`sh superfosfat ishlab chiqarish texnologiyasi, asosiy jixozlari.

37. Azotli o'g'itlar turlari. Azotli o'g'itlarning agro kimyoviy ahamiyati va qo'llanilishi. Kalsiy nitrat . Ammoniy selitrasi ishlab chiqarishning fizik-kimyoviy asoslari va texnologiyasi. Ammoniy selitrasi ishlab chiqarish.

38. Asosiy va yordamchi apparatlarni hisobi va tanlash prinsipi. Ammoniy selitrasi ishlab chiqarish usullari va jixozlari. Karbamid sintez qilishning fizik-kimyoviy asoslari.

39. Karbamid ishlab chiqarish usullari. Karbamidni to'liq suyuq retsikl bilan sintez qilish. Ammiak va karbonat angidrididan karbamid sintez qilishning fizik-kimyoviy asoslari.

40. Karbamid eritmasidan tayyor mahsulot olish jarayoni. Kaliyli o'g'itlar, xom-ashyo manbaalari va olish usullari. Kaliyli o'g'itlar. Kaliyli tuzlar xom-ashyosi. Kaliy rudalari boyitish usullari.

41. Flotatsiya usulida kaliy xloridi olish texnologiyasi. Asosiy jixozlar va texnologik jarayonlar. Flotatsiya usulida kaliy xlorid olish fizik-kimyoviy usullari va texnologiyasi. Kaliy rudalarni flotatsion boyitish yo'li bilan kaliy xlorid olish. Flotatsiya usulida kaliy xloridi olish texnologiyasi. Asosiy jixozlar va texnologik jarayonlar.

42. Suyuq murakkab o'g'itlar. Texnologik sxemalar va asosiy jixozlari. Suyuq murakkab o'g'itlar turlari. Suyuq murakkab o'g'itlar olish usullari, ularni saqlash va tashish, texnologik sxemalar va asosiy jixozlar. Ammoniy fosfatlari va ammafos ishlab chiqarish nazariy asoslari. Ammoniy fosfotlarning xossalri, ishlatilishi, asosiy ahamiyati. Monoammoniy fosfot va diammoniy fosfot ishlab chiqarish nazariy asoslari.

43. Ammafos ishlab chiqarish texnologiyasi. Ammafos ishlab chiqarish texnologiyasi. Texnologik sxemalari va asosiy jixozlari. Murakkab o'g'itlar. Murakkab o'g'itlar ammoniy sulfat olish, kaliy nitrat, kaliy xlorid va nitrat kislota yoki azot oksidlaridan kaliy nitrat olish. Kaliy o'rto-va metafosfot. Nitrokalsiyfosfot o'g'iti olish texnologiyasi.

44. Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari. Fanning ahamiyati. Fanning mazmuni. Mustaqil ta'limning tashkil qilinishi. Talabalar bilimni baholash.

45. Ilmiy tadqiqot metodlari. Ilmiy tadqiqot metodi va metodologiyasi tushunchalari. Ilmiy tadqiqotning umumiy metodlari. Umumilmiy ilmiy tadqiqot metodlari. Xususiy va maxsus ilmiy tadqiqot metodlari.

46. Ilm-fan va ilmiy tadqiqot tizimlari. Prezident Sh. Mirziyoevning Oliy Majlisga murojaatnomasida ilm-ma'rifat haqida bildirilgan fikrlar. Ta'lim to'g'risida Qonunidagi ilmiy-tadqiqotlar haqida ma'lumotlar. O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasidagi ilmiy tadqiqotlar bo'yicha ma'lumotlar. Ilg'or texnologiyalar markazi haqida ma'lumotlar. Ilmiy tadqiqot ishlariga davlat buyurtmasini shakllantirish bo'yicha ma'lumotlar.

47. Axborot manbalari va tizimlari bilan ishlash. Axborot manbalarini o'rganish va ular bilan ishlash.

48. Talabalarning ilmiy tadqiqot ishlarini rasmiylashtirish va ular bilan ishlash. Scopus, ScienceDirect, Mendeley tizimlarini o'rganish.

49. Eksperimentni rajalashtirish metodlari. Eksperiment natijalariga statistik ishlov berish. Ilmiy tadqiqotlarni matematik modellashtirish.

50. Eksperimentni o'tkazish. Eksperimentni o'tkazish sharoitlari. Eksperimentlarga ta'sir qiluvchi omillar.

**02.00.15-«Silikat va qiyin eriydigan nometall materiallar texnologiyasi»
ixtisosligi bo'yicha doktorantura, tayanch doktorantura, mustaqil izlanuvchi,
stajor tadqiqotchiga kirish sinovi savollari**

1. Materiallar holati, tuzilishi va xom ashyosi. Kursning boshqa fanlar bilan bog'liqligi.

2. Materiallar tasniflanishi: shisha, keramika, bog'lovchi va sitall materiallari, ishlab chiqarish texnologiyalaridagi o'xshashlik va farqlar materiallarni xossalari, kimyoviy-mineralogik tarkibiga, tayyorlov usuliga va materiallar ko'rinishiga ko'ra ajratish. Texnologik operatsiyalar haqida umumiy tushunchalar.

3. Xom-ashyo materiallarini tanlash, xom ashyoni qazib olish va tashish, xom ashyoni maydalash, saralash, boyitish, dozalash va ta'minlash. Xom-ashyoni aralashtirish.

4. Aralashma va buyumlarni kuydirish va pishirish. Mahsulotlarga mexanikaviy, badiiy va kimyoviy ishlov berish.

5. SHishasimon holat ta'rifi. SHishalarning umumiy xossalari. SHisha hosil qiluvchi oksidlar va modifikatorlar. SHisha pishirish bosqichlari.

6. Qurilish shishasi turlari va ishlab chiqarish texnologik tizimlari. Texnika shishalarning umumiy xususiyatlari.

7. Optik shisha ta'rifi, turlari, tarkibi va xom ashyosi, ishlab chiqarish texnologiyasi, xossalari va ishlatilishi.

8. Tripleks ta'rifi, tarkibi va klassifikatsiyasi, tripleks tayyorlash texnologiyasi, xossalari va ishlatilishi.

9. Kimyo-laboratoriya shishasi ta'rifi, turlari va kimyoviy tarkibi, xom ashyosi va ishlab chiqarish texnologiyasi.

10. Toblangan shisha ta'rifi, klassifikatsiyasi, ishlab chiqarish texnologiyasi, xossalari va ishlatilishi.

11. Maishiy-xo'jalik shishasi ahamiyati, ta'rifi va turlari, ishlab chiqarishning texnologik tizimlari. Emal va himoya qoplamalarining ta'rifi, turlari va xom ashyolari, omixta tayyorlash, emalash texnologiyasi.

12. Sitallning yaratilish tarixi, sitall ta'rifi, xususiyatlari. Katalitik kristallash. Sitall turlari, kimyoviy tarkibi, sitall olish texnologiyasi.

13. Tog' jinslari asosida shisha va petrositallar olish. Sitallarning issiqlik ta'siridagi fazaviy o'zgarishlarini rentgen, IQ spektroskopiya va elektron-mikroskop analizlari yordamida o'rganish.

14. Kompozitsion silikat materiallar tasniflanishi. Kompozitsion silikat materiallar tasniflanishi (tolali, qatlamli, dispers mustaxkamlangan, nanokompozitlar). Kompozitsion silikat materiallar texnologiyasi bo'yicha xom-ashyo tozalash va qayta ishlash usullari. Kursning boshqa fanlar bilan bog'liqligi.

15. Kompozitsion silikat materiallar holati, tuzilishi va xom-ashyosi. Kompozitsion materiallarning asosiy komponentlari: mustahkamlash (armirlash), matritsa materiallari, interfeyslar (to'ldirgichlar). Matritsa materiallari turlari: termoreaktiv organik materiallar, keramika materiallar interfeyslar(to'ldirgichlar).

16. Kompozitsion materiallar ishlab chiqarishdagi fizik-kimyoviy jarayonlar. Kompozitlar nazariyasi. Kompozitsion silikat materiallar ishlab chiqarishdagi fizik-kimyoviy jarayonlar.

17. Kompozitsion materiallar ishlab chiqarish texnologiyasi. Tayyorlash usullari, xossalari va qo'llanilishi: polimer matritsali birikmalar metalli kompozit materiallar, keramik kompozitli materiallar, uglerodli Kompozitsion materiallar. Mahsulotni tanlash va ishlab chiqarish.

18. Kompozitsion silikat materiallarning xossalari, mikrostrukturasi, g'ovakligi, mexanik mustahkamligi. Kompozitsion silikat materiallarining xossalari-mikrostrukturasi, g'ovakligi, mexanik mustahkamligi. Kompozitlarni gomogenlash. Kompozitsion materiallarning mexanik xossalari.

19. Anizotrop materiallar va Gukning umumlashtirilgan qonuni. Materiallarning qattiqligi va mustahkamligini ta'minlashda kompozitlarning asosiy mexanik xususiyatlarini ta'siri.

20. Kompozitsion materiallarni qurilish, mashinasozlik va texnikada qo'llanilishi. Mineral bog'lovchilar asosida quruq aralashmalar. Kompozitsion materiallarni qurilishda, mashinasozlikda va texnikada qo'llanilishi.

21. Polimersement kompozitsiyalari. Polimer kompozitsiyalari. Tasniflanishi, polimersement bog'lovchilar. Betonpolimerlar texnologiyasi va xossalari. Polimersement kompozitsiyalari qo'llanilish soxalari.

22. Asbest sement buyumlarni ishlab chiqarish. Asbest sement buyumlarning assortimenti. Asbest-sement buyumlarni ishlab chiqarishda ishlatiladigan xom-ashyo turlari. Asbest-sement buyumlarni ishlab chiqarish texnologik sxemasi.

23. Texnologik jarayonning nazorati. Fibrabetonlar. Fibrobetaonlar. Tola (fibr)larni turlari va xossalari. Po'lat fibra betaon, tarkibi, xossalari va strukturasi. SHisha fibrabeton, bazal't fibrabeton. Fibrabetonlar ishlab chiqarish texnologiyasi va qo'llanilishi.

24. Portlandsement asosida Kompozitsion-bog'lovchi materiallar. Portlandsement asosida Kompozitsion bog'lovchi materiallar.

25. Gips asosida Kompozitsion-bog'lovchi materiallar. Gips asosida Kompozitsion bog'lovchi materiallar.

26. Kompozitsion-bog'lovchi materiallarning asosiy turlari.

27. Kompozitsion silikat materiallar sintezi, xossalari va qo'llanilish imkoniyatlari. Kompozitsion-bog'lovchi materiallarning asosiy turlari. Kompozitsion silikat materiallar sintezi, xossalari va qo'llanilish imkoniyatlari. SHisha asosida Kompozitsion materiallar.

28. Keramika asosida Kompozitsion materiallar. SHisha asosida Kompozitsion materiallar. SHishaplastiklar, shishatekstolit laminatlar, shisha tolalar.

29. Keramika asosida Kompozitsion materiallar. Kermetlar. Lominatlar. Silikonlar asosida qoplamalar. Silkonlar asosida qoplamalar: gruntlar, termik bardosh qoplamalar, sanoat uskunalar uchun qoplamalar, tibbiyot uchun qoplamalar, texnika uchun qoplamalar. Silikonlar haqida tushuncha: silikon-alkidlar, silikon-epoksidlar va boshqalar.

30. Presslar, turlari, tuzilishi va ishlash orinsipi. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari

31. Suyuq massalarni aralashtirish uskunalari, turlari, tuzilishi va ishlash orinsipi. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari Aralashtirgichlar. Quruq xom ashyolarni aralashtirish uskunari, turlari, tuzilishi va ishlash orinsipi. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari SHnekli va vintli uzatgichlar. turlari, tuzilishi va ishlash orinsipi. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari Xom – ashyo uzatuvchi uskunalar. Tasmali konveer, elevator, turlari, tuzilish va ishlash prinsipi. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari

32. Seperatorlar, turlari, tuzilishi va ishlash orinsipi. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari

33. Saralash uskunalari. Elaklar, klassifikatorlar. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari

34. Tegirmonlar, turlari, tuzilishi va ishlash prinsipi. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari

35. Bolg'ali maydalagichlar, turlari, tuzilishi va ishlash prinsipi. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari

36. Konussimon maydalagichlar, turlari, tuzilishi va ishlash prinsipi. Uskunalarining afzalliklari va kamchiliklari. Dag'al va mayin maydalash uskunalari. Jag'li maydalagichlar, turlari, tuzilishi va ishlash prinsipi.

37. Maydalash jihozlari. Maydalash nazariyasi. Maydalash turlari. Maydalagichlar turlari.

40. Fanning ishlab chiqarishdagi ahamiyati. Ishlab chiqarish korxonalar uskuna va apparatlari turlari.

41. Korxonalarni qayta ta'mirlash yoki qurishni texnik iqtisodiy asoslash.

42. Ekologiya va atrof muhitni muhofazasi. Ishlab chiqarish korxonalarini loyihalashda ekologiyani o'rni va mohiyati Korxonaning qurilishiga ishchi loyihaning tarkibi. Ishchi loyiha va yangi qurilishga loyiha.

43. Ishlab turgan korxonalarni qayta ta'mirlash loyihalari, loyihaning texnik iqtisodiy ko'rsatkichlari hisobi

44. Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari. Fanning ahamiyati. Fanning mazmuni. Mustaqil ta'limning tashkil qilinishi. Talabalar bilimni baholash.

45. Ilmiy tadqiqot metodlari. Ilmiy tadqiqot metodi va metodologiyasi tushunchalari. Ilmiy tadqiqotning umumiy metodlari. Umumilmiy ilmiy tadqiqot metodlari. Xususiy va maxsus ilmiy tadqiqot metodlari.

46. Ilm-fan va ilmiy tadqiqot tizimlari. Prezident Sh. Mirziyoevning Oliy Majlisga murojaatnomasida ilm-ma'rifat haqida bildirilgan fikrlar. Ta'lim to'g'risida Qonunidagi ilmiy-tadqiqotlar haqida ma'lumotlar. O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasidagi ilmiy tadqiqotlar bo'yicha ma'lumotlar. Ilg'or texnologiyalar markazi haqida ma'lumotlar. Ilmiy tadqiqot ishlariga davlat buyurtmasini shakllantirish bo'yicha ma'lumotlar.

48. Axborot manbalari va tizimlari bilan ishlash. Axborot manbalarini o'rganish va ular bilan ishlash. Talabalarning ilmiy tadqiqot ishlarini rasmiylashtirish va ular bilan ishlash. Scopus, ScienceDirect, Mendeley tizimlarini o'rganish.

49. Eksperimentni rajalashtirish metodlari. Eksperiment natijalariga statistik ishlov berish. Ilmiy tadqiqotlarni matematik modellashtirish.

50. Eksperimentni o'tkazish. Eksperimentni o'tkazish sharoitlari. Eksperimentlarga ta'sir qiluvchi omillar.

02.00.17-“Qishloq xo'jalik va oziq-ovqat mahsulotlariga ishlov berish, saqlash hamda qayta ishlash texnologiyalari va biotexnologiyalari” ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish sinovi uchun savollar

1. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlash va dastlabki qayta ishlashning xalq xo'jaligidagi ahamiyati.
2. Don va don maxsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi.
3. Meva, uzum va sabzavotlarni saqlash va dastlabki qayta ishlash texnologiyasi.
4. Sharob tayyorlash texnologiyasi.
5. Texnik ekinlar maxsulotlarini saqlash va dastlabki qayta ishlash texnologiyasi.
6. Tolali ekin maxsulotlarini saqlash va dastlabki ishlov berish texnologiyasi.
7. Sut mahsulotlarini saqlash va dastlabki qayta ishlash texnologiyasi.
8. Go'sht mahsulotlarini saqlash va dastlabki qayta ishlash texnologiyasi.
9. Qishloq xo'jaligi mahsulotlari sifatini baxolash.
10. Moyli ekinlar turlari. Yog' olinadigan xom ashyolar.
11. Moyli urug'larni qabul qilish va saqlash usullari.
12. Moyli ekinlarni dastlabki ishlash, maydalash va tarkibiy qismlarga ajratish.
13. Moyli urug'lar mag'zini yanchish va moy ajratishga tayyorlash texnologik sxemasi.
14. Qovurmani tayyorlash va presslash usulida moy olish.
15. Meva-sabzavotlarni saklashning xalq xo'jaligidagi urini va ahamiyati.
16. Meva va sabzavotlarni saqlashning biologik asoslari, fizik xossalari va ularni saqlashdagi o'zgarishlar
17. Meva va sabzavotlarni saqlashda ro'y beradigan fiziologik va mikrobiologik jarayonlar, kasallik va zararkunandalarning ta'siri.
18. Meva va sabzavotlarni saqlash usullari.
19. Meva va uzumlarning kimyoviy tarkibi, xamda ularni yigib-terib olish.
20. Sabzavot va poliz maxsulotlarining kimyoviy tarkibi, ularning sifatiga qo'yiladigan asosiy talablar.

21. Meva-sabzavot maxsulotlarini qayta ishlashni xalq xo'jaligidagi o'rni va ahamiyati.
22. Saqlash omborlarini loyihalashdagi umumiy holatlar va tushunchalar.
23. Sovuq zanjir tizimi va uning mohiyati.
24. Saqlash omborlari va saqlashga tayyorlash bo'limlarini rejalarini tuzish.
25. Vaqtinchalik saqlash omborlari.
26. Doimiy omborlar.
27. Don mahsulotlarini saqlash omborlari.
28. Quritilgan sabzavot mahsulotlarini saqlash omborlariga qabul qilish tartibi.
29. Quritilgan meva mahsulotlarini saqlash omborlariga qabul qilish tartibi.
30. Don va donli ekin mahsulotlarini saqlash omborlari.
31. Sut va sut mahsulotlarini saqlash omborlari.
32. Go'sht mahsulotlarini saqlash omborlari.
33. Sabzavotlarni doimiy omborlarda saqlash.
34. Yig'ishtirib olingan qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlash omborlariga tayyorlash va ularni sifat ko'rsatkichlari.
35. Meva- sabzavot, uzum, ildizmeva, poliz va kartoshka mahsulotlarini saqlash omborlari.
36. Paxta xom ashyosini saqlash va dastlabki qayta ishlash texnologiyasi.
37. Saqlash omborlari va ularni tashkil etishning turli usullari.
38. Sabzavot va poliz maxsulotlarini saqlash texnologiyasi.
39. CHigitli paxta va paxta tolasini saqlash omborlari.
40. Vaqtinchalik omborxonlarining mahsulot sig'imini hisoblash.

Biotexnologiya ixtisosligi bo'yicha savollar

1. Oziq-ovqat sanoati xomashyolari va ularning turlari.
2. Go'sht, sut va konservalangan mahsulotlar texnologiyasi.
3. Sutni qayta ishlash va sut mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyasi.
4. Baliq va baliq mahsulotlarini qayta ishlash muzlatish va saqlash texnologiyasi.
5. Don mahsulotlari umumiy texnologiyasi. Un ishlab chiqarish texnologiyasi.
6. Non mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyasi.
7. Makaron mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyasi.
8. Bijg'ish sanoati korxonalarini xom ashyolari. Pivo va alkogolsiz ichimliklar ishlab chiqarish texnologiyasi.
9. Etil spirti ishlab chiqarishning umumiy texnologiyasi.
10. Kon'yak va yuqori alkogolli mahsulotlar ishlab chiqarish texnologiyasi.
11. Uzumni qayta ishlash va sharobchilik texnologiyasi. mahsulotlari.
12. Yorma mahsulotlari va omixta yem ishlab chiqarish texnologiyasi.
13. Oziq-ovqat xom ashyolariga ishlov berish va qayta ishlashning ilmiy asoslari.
14. Tayyor mahsulot turlari va ularning ozuqaviy qiymati.
15. Oziq-ovqat qo'shimchalari xavfsizligini baholash va ularni qo'llashdagi nazorat.
16. Qishloq xo'jalik xom ashyosini saqlash va qayta ishlashning nazariy asoslari.
17. Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyalari va begona moddalarni kamaytirishning texnologik usullari.

18. Oziq-ovqat xom ashyosi va mahsulotlarining radiatsion xavfsizlik asoslari.
19. Sintetik oziq-ovqat mahsulotlari va qadoqlash-o`rash materiallari zarari va ularni xavfsizlantirish yo`llari.
20. Yog` va moylarni qayta ishlash texnologiyasi.
21. Kirish. Sanoat mikrobiologiyasi fani asoslari.
22. Mikroorganizmlar haqida umumiy tushinchalar.
23. Mikrobiologik ishlab chiqarishning namunaviy texnologik chizmasi.
24. Havoni tozalash, fermentatsiya, kultural suyuqlikdan biomassani ajratish va qaytuqlashtirish bosqichlari.
25. Aminokislotalar kislotalar ishlab chiqarish texnologiyalari.
26. Organik kislotalar ishlab chiqarish texnologiyalari.
27. Oziqa vitaminlari ishlab chiqarish.
28. Antibiotiklar ishlab chiqarish.
- 29. Fermentlar** ishlab chiqarish.
30. Entomopatogen preparatlar ishlab chiqarish.
31. Entomopatogen bakteriyali biopreparatlar.
32. Entomopatogen zamburug`li biopreparatlar.
33. Mikrobiologik sanoatda bakteriofaglarning ahamiyati.
34. Mikroorganizmlarga tashqi muhit omillarining ta`siri.
35. Limon kislotalari ishlab chiqarish texnologiyasi.
36. Lizin kislotalari ishlab chiqarish.
37. Ozuqa muhiti tayyorlash bosqichlari, ozuqa muhitlari tayyorlash uchun xom-ashyo maxsulotlari.
38. Sanoat mikrobiologiyasini rivojlanishida chet el olimlarining xizmati
39. Mikroorganizmlarni o`stirish usullari
40. Mikroorganizmlar kimyoviy tarkibi.

Oziq-ovqat texnologiyasi ixtisosligi bo`yicha savollar

1. Un ishlab chiqarish texnologiyasi.
2. Yorma ishlab chiqarish texnologiyasi.
3. Omixta yem ishlab chiqarish texnologiyasi.
4. Donni saqlash va ishlab chiqarishga tayyorlash.
5. Bug`doy unidan hamir tayyorlash. Javdar unidan hamir tayyorlash.
6. Xamirni bo`laklash. Nonni pishirish. Nonni saqlash.
7. Makaron mahsulotlari ishlab chiqarishning texnologik sxemasi.
8. Unli qandolat mahsulotlari texnologiyasi.
9. Yog` va moylarning ozuqaviy qiymati.
10. O`simlik moylari ishlab chiqarish.
11. Yog` va moylar rafinatsiyasi.
12. Hidrogenlangan yog`lar ishlab chiqarish.
13. Yog` va moylarni qayta eterifikatsiyalash.
14. Margarin ishlab chiqarish.
15. Qand-rafinad shakar ishlab chiqarish texnologiyasi.
16. Go`shtning morfologik tuzilishi. Chorva mollarini so`yish texnologiyasi.
17. Go`shtni tamg`alash. Kalla pocha mahsulotlariga ishlov berish texnologiyasi.

18. Go'sht va go'sht mahsulotlarini sovutish, muzlatish va saqlash.
19. Kolbasa va kolbasa mahsulotlari ishlab chiqarish texnologiyasi.
20. Achitilgan sut mahsulotlari texnologiyasi
21. Pishloq ishlab chiqarish texnologiyasi.
22. Bolalar ovqatlanishi uchun sutli mahsulotlar ishlab chiqarish texnologiyasi.
23. Solod va undirilmagan don mahsulotlarini tozalash va maydalash.
24. Yormalarning sifat ekspertizasi va ularni saqlash jarayonida bo'ladigan o'zgarishlar.
25. Unlarning sifat ekspertizasi va ularni saqlash jarayonida bo'ladigan o'zgarishlar.
26. Kraxmal va kraxmal mahsulotlarining sifat ekspertizasi.
27. Shakar va qandning sifat ekspertizasi.
28. Kuchli spirtli ichimliklarning tavsifi va sifat ekspertizasi.
29. Vinolarning sifat ekspertizasi.
30. O'simlik moylarining sifat ekspertizasi.
31. Hayvon yog'larining sifat ekspertizasi.
32. Margarinlarning sifat ekspertizasi.
33. Sutlarning sifat ekspertizasi.
34. Achitilgan sut mahsulotlarining sifat ekspertizasi.
35. Pishloqlarning sifat ekspertizasi.
36. Sovutilgan va muzlatilgan go'shtlarning sifat ekspertizasi.
37. Uy parrandalari go'shtlarining sifat ekspertizasi.
38. Sovutilgan baliqlarning sifat ekspertizasi.
39. Muzlatilgan baliqlarning sifat ekspertizasi.
40. Nazariya atrof-borliqqa ilmiy qarashlar tizimi sifatida.
41. Nazariya va usulning o'zaro bog'liqligi va mustaqilligi.
42. Diaklektika usulining tanqidiy yo'nalishi va uning ijodiy jarayonda roli.
43. Dialektikaning umumilmiy tamoyillari va iqtisodiy jarayonlarni tahlil etishda ulardan foydalanish.
44. Iqtisodiyot nazariyasining predmeti va usuli – iqtisodiyot sohasidagi tadqiqotlarning metodologik asosi.
45. Iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar tizimi.
46. Bilishning umumilmiy, maxsus va xususiy usullari, ularning o'zaro aloqadorligi.
47. Bilishning maxsus usullari va ularni qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari.
48. Bozor munosabatlarini tahlil qilishning boshlang'ich tamoyillari.
49. So'nggi qo'shilgan miqdor usuli. Mikro- va makroiqtisodiy tahlil.
50. Mehnat jarayoni va mehnat munosabatlarini tadqiqotining uslubiy muammolari.
51. Ilmiy bilish faoliyatining asosiy turlari.
52. Eksperiment ilmiy tadqiqotning empirik usuli sifatida. Eksperimentning turlari.
53. Funktsional aks ettirish usuli vositasida murakkab tizimlarni modellashtirish.
54. Funktsional yopiq tizimlar va teskari aloqalar tamoyili.
55. Ilmiy bilishda prognoz qilishning o'rni. Fanda bashorat ijod shakli sifatida.

56. Ilmiy tadqiqotlarning tarmoqlararo va fanlararo integrastiyasi.
57. Tadqiqotning uslubiy masalalari. Tadqiqot natijalarini rasmiylashtirish.

03.00.06 –Zoologiya ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish sinovi uchun savollar

1. Zoologiya fani va uning predmeti. Zoologiya fanining bo'limlari.
 2. Zoologiyaning boshqa fanlar bilan aloqasi.
3. Zoologiya fanining rivojlanish tarixi. Zoologiya fanining rivojlanishida Vatanimiz olimlarining qo'shgan hissasi.
4. Hayvonot olamining sistemasi. Nomenklatura qoidalari.
5. Hayvonot olamini muhofaza qilish va undan oqilona foydalanish.
6. Hayvonlar organizmining tuzilishi.
7. Hayvonlar tana simmetriyasi.
8. Hayvonlarning ko'payishi va rivojlanishi.
9. Sodda hayvonlarning tabiatda va inson hayotidagi ahamiyati.
10. Xivchinlilar (Mastigophora) kenja tipi. Phytomastigophora va Zoomastigophora sinflari.
11. Apikomplekslar (Apicomplexa) tipi.
12. Sporalilar (Sporozoa) sinfi. Gregarinalar (Gregarinida) turkumi.
13. Koksidiyalar (Coccidia) turkumi. Malyariya va unga qarshi kurash
14. Qon sporalilari (Haemosporidia) turkumi.
15. Piroplazma (Piroplasmida) turkumi.
16. Miksosporidiyalar (Myxosporidia) tipi.
17. Assetosporidiyalar (Ascetospora) tipi. Labirintulalar (Labyrinthomorpha) tipi.
18. Parazit infuzoriyalar. Tuzilishi va ko'payishi.
19. Sodda hayvonlarning kelib chiqishi, filogeniyasi va ekologik radiatsiyasi.
20. Sodda hayvonlarning tabiatda va odam hayotidagi ahamiyati.
21. Ko'p hujayralilar kenja dunyosi (Metazoa). Ko'phujayralilarning kelib chiqish muammolari.
22. Fagotsitellasimonlar (Phagocytellozoa) bo'limi. Plastinkasimonlar (Placozoa) tipi.
23. Parazoylar (Parazoa) bo'limi. G'ovaktanlilar (Spongia, ya'ni Porifera) tipi.
24. Sifonoforalar (Siphonophora) kenja sinfi.
25. Ssifoid meduzalar (Scyphozoa) sinfi.
26. Korall poliplar (Anthozoa) sinfi.
27. Sakkiz nurlilar (Octocorallia) kenja sinfi. Olti nurlilar (Hexacorallia) kenja sinfi. Bo'shliqichlimlar filogeniyasi.
28. Taroqlilar (Ctenophora) tipi. Taroqlilar (Ctenophora) sinfi.
29. Yassi chuvalchaglarning filogeniyasi va parazitizmning kelib chiqishi.
30. Kiprikli chuvalchanglar yoki Planariya (Turbellaria) sinfi. Oq planariyaning tuzilishi va ko'payishi.
31. So'rg'ichlilar (Trematoda) sinfi. Tuzilishi, rivojlanishi va ahamiyati. *Fasciola hepatica* ning biologiyasi.
32. Monogeniya (Monogenea) sinfi. Umumiy morfo-fiziologik xarakteristikasi.

33. Lentasimon chuvalchanglar (Cestoda) sinfi. Tashqi va ichki tuzilishi. sestodalar - odam va hayvonlarning parazitlari va ularning patogen ahamiyati.
34. Yassi chuvalchanglarning filogeniyasi va parazitizmning kelib chiqishi.
35. Yumaloq (Nemathelminthes) chuvalchanglar tipi. Odam askaridasining tashqi va ichki tuzilishi va ko'payishi.
36. Nematodalar – odam, hayvonlar va o'simliklarning parazitlari.
37. Akantotsefalalar (Acanthocephala) tipi. Tuzilishi, rivojlanishi va ahamiyati.
38. Nemathelminthes tipining filogeniyasi va ekologik radiatsiyasi.
39. Nemertinlar (Nemrtini) tipi. Tashqi va ichki tuzilishi.
40. Halqali chuvalchanglar (Annelida) tipi. Umumiy tavsifi, tashqi va ichki tuzilishi, ko'payishi.
41. Belbog'sizlar (Aclitellata) kenja tipi. Ko'ptuklilar (Polychaeta) sinfi. Tashqi va ichki tuzilishi. Rivojlanishi. Ekologiyasi. Amaliy ahamiyati.
42. Korall poliplar (Anthozoa) sinfi. Tuzilish va ko'payishi. Tashqi va ichki tuzilishi. Rivojlanishi. Ekologiyasi. Amaliy ahamiyati.
43. Zuluklar (Hirudinea) sinfi. Tashqi va ichki tuzilishi. Sistematikasi va ahamiyati.
44. Halqali chuvalchanglarning filogeniyasi va ekologik radiatsiyasi.
45. Mollyuskalar (Mollusca) tipi. Umumiy morfofiziologik xarakteristikasi. Sistematikasi. Amaliy ahamiyati.
46. Mollyuskalar tipining filogeniyasi va ular ekologik radiatsiyasining yo'llari.
47. Bo'g'imoyoqlilar (Arthropoda) tipi. Umumiy morfofiziologik xarakteristikasi. Sistematikasi. Amaliy ahamiyati.
48. Jabra bilan nafas oluvchilar (Branchiata) kenja tipi. Qisqichbaqasimonlar (Crustacea) sinfi. Tashqi va ichki tuzilishi. Klassifikatsiyasi.
49. Jabraoyoqli qisqichbaqasimonlar (Branchiapoda) kenja sinfi. Klassifikatsiyasi. Tashqi va ichki tuzilishi.
50. Jag' oyoqlilar kenja (Maxillopoda) sinfi. Chig'anoqoyoqli qisqichbaqasimonlar (Ostracoda) kenja sinfi.
51. Yuksak qisqichbaqasimonlar (Malacostraca) kenja sinfi. Tashqi va ichki tuzilishi. Ahamiyati.
52. Xelitseralilar (Chelicerata) kenja tipi. Umumiy tasnifi. Klassifikatsiyasi. Ahamiyati.
53. Qilichdumlilar (Xiphosura) sinfi. Tashqi va ichki tuzilishi.
54. O'rgimchaksimonlar (Arachnida) sinfi. Umumiy tasnifi. Tashqi va ichki tuzilishi. Klassifikatsiyasi.
55. Chayonlar (Scorpiones) turkumi. Soxta chayonlar (Pseudoscorpiones) turkumi.
56. Qiloyoqlilar (Pedipalpi) turkumi. Solpugalar, ya'ni falangalar (Solifugae) turkumi.
57. Pichano'rarlar (Opilliones) turkumi. O'rgimchaklar (Aranei) turkumi.
58. Akariform kanalar (Acariformes) turkumi.
59. Parazitiform kanalar (Parasitiformes) turkumi.
60. Xelitseralilar filogeniyasi va ekologik radiatsiyasi.

61. Traxeyalilar (Tracheata) kenja tipi. Ko'poyoqlilar (Myriapoda) sinfi. Klassifikatsiyasi. Amaliy ahamiyati.
62. Hasharotlar (Insecta) sinfi. Hasharotlar boshining tuzilishi. Ko'krak bo'limi. Hasharotlarning qanotlari. Qorin bo'limi.
63. Hasharotlarning ko'payishi va rivojlanishi. Embrional rivojlanish. Postembrional rivojlanish.
64. Hasharotlar hayotida mavsumiylik. Metamorfozning kelib chiqishi.
65. Hasharotlar hayotining asosiy xususiyatlari.
66. Kunliklar (Ephemeroptera) turkumi. Bahorilar (Plecoptera) turkumi. Ninachilar (Odonata) turkumi.
67. To'g'riqanotlilar (Orthoptera) turkumi. Suvaraklar (Blattoidea) turkumi. Chala qattiq qanotlilar, ya'ni qandalalar (Hemiptera) turkumi.
68. Beshiktebratarlar (Mantoidea) turkumi. Tengqanotlilar (Homoptera) turkumi. Bitlar (Anoplura) turkumi.
69. To'liq o'zgarish bilan rivojlanadigan hasharotlar (Metabolia) turkumlari.
70. Bo'g'imoyoqlilarning kelib chiqishi va filogeniyasi.
71. Onixoforalar (Onychophora) tipi. Birlamchi traxeyalilar (Protracheata) sinfi.
72. Paypaslagichlilar (Tentaculata) tipi. Mshankalar (Bryozoa) sinfi. Yelkaoyoqlilar (Brachiopoda) sinfi. Foronidlar (Phoronidea) sinfi.
73. Ignaterililar (Echinodermata) tipi. Umumiy tasnifi. Tashqi va ichki tuzilishi.
74. Chalaxordalilar (Hemichordata) tipi. Ichak bilan nafas oluvchilar (Enteropneusta) sinfi. Qanotjabralilar (Pterobranchia) sinfi.
75. Pogonoforalar (Pogonophora) tipi. Qiljag'lilar (Chaetognatha) tipii. Umumiy tasnifi. Tashqi va ichki tuzilishi.
76. Xordalilar (Chordata) tipining umumiy tavsifi. Xordalilarning bir-biriga o'xshash belgilari.
77. Bosh suyaksizlar (Acrania) kenja tipi. Umumiy tavsifi. Tashqi va ichki tuzilishi. Sistemikasi.
78. Lichinka xordalilar (Urochordata) ya'ni qobiqlilar (Tunicata) kenja tipi. Umumiy tavsifi. Assidiyalar (Ascidae) sinfi. Tashqi va ichki tuzilishlari. Rivojlanishi.
79. Umurtqalilar (Vertebrata), ya'ni bosh suyaklilar (Craniata) kenja tipi. Umumiy tavsifi. Tashqi va ichki tuzilishi. Klassifikatsiyasi.
80. Jag'sizlar (Agnatha) katta sinfi haqida ma'lumot. To'garak og'izlilar (Cyclostomata) sinfi. Umumiy tavsifi. Tashqi va ichki tuzilishi. To'garakog'izlilarining sistemikasi va ekologiyasi.
81. Baliqlar (Pisces) katta sinfi haqida umumiy ma'lumot. Tashqi va ichki tuzilishi. O'zbekistonda mavjud baliq turlari. O'zbekiston Qizil kitobiga kiritilgan baliq turlari.
82. Tog'ayli baliqlar (Chondrichthyes) sinfi. Umumiy tasnifi. Tashqi va ichki tuzilishi. Akulalar (Selachioidea) va skatlar (Batoidea) turkumlari.
83. Suyakli baliqlar (Osteichthyes) sinfi. Umumiy tasnifi. Tashqi va ichki tuzilishi. Klassifikatsiyasi va xilma - xilligi.
84. Baliqlar ekologiyasi. Baliqlarning xo'jalikdagi ahamiyati.

85. Suvda hamda quruqlikda yashovchilar (Amphibia) sinfi. Umumiy tasnifi. Tashqi va ichki tuzilishi. Sistematikasi.

86. Suvda hamda quruqlikda yashovchilarning ko‘payishi va rivojlanishi va xilma - xilligi.

87. Suvda ham quruqlikda yashovchilarning kelib chiqishi. Ekologiyasi. Xo‘jalik ahamiyati.

88. Hozirgi sudralib yuruvchilarning sistematik guruhlari.

89. Sudralib yuruvchilarning ko‘payishi, rivojlanishi.

90. Sudralib yuruvchilarning kelib chiqishi va evolyusiyasi.

91. Sudralib yuruvchilar ekologiyasi va iqtisodiy ahamiyati.

92. Sudralib yuruvchilarning xilma - xilligi va ahamiyati.

93. Qushlarning ichki tuzilishi. Qushlarning ko‘payishi va rivojlanishi.

94. Qushlarning kelib chiqishi

95. Qushlar ekologiyasi. Qushlarning amaliy ahamiyati.

96. Sut emizuvchilarning ovqat hazm qilish sistemasining tuzilishi. Tish formulasi.

97. Sut emizuvchilarning sistematik guruhi.

98. Sut emizuvchilarning ko‘payishi va rivojlanishi.

99. Sut emizuvchilar kelib chiqishi va evolyusiyasi.

100. Sut emizuvchilar ekologiyasi.

03.00.13 – Tuproqshunoslik ixtisosligi bo‘yicha doktorantura, tayanch doktorantura, mustaqil izlanuvchilar hamda stajor tadqiqotchilarni kirish imtixonlari uchun savollar

1. Tuproqshunoslik fanining vazifasi. Uning biosferada tutgan o‘rni va ahamiyati.
2. Iqlim-tuproq hosil qiluvchi omil.
3. Tipik bo‘z tuproqlar: tarqalishi, xossa, xususiyatlari, dehqonchilikda ularning unumdorligini oshirish tadbirlari.
4. Tuproqning mineral va organik qismi, ularning kimyoviy tarkibi va xossalari.
5. O‘simlik va hayvonot dunyosi-tuproq hosil qiluvchi omil
6. Och tusli bo‘z tuproqlar. Ularning xossa va xususiyatlari. Sug‘orish ta’sirida och tusli bo‘z tuproqlarning o‘zgarishi.
7. Nurash va nurash turlari. Nurash natijasida vujudga kelgan o‘zgarishlar
8. Tuproq havosi: tarkibi, o‘zgarishi, uni boshqarish. Havo va gaz almashinish.
9. Sur tusli qo‘ng‘ir tuproqlar, tarqalishi, xossa va xususiyatlari, o‘zlashtirishdagi muammolari.
10. Tuproq va gruntlarning granulometrik tarkibi. Granulometrik tarkib bo‘yicha tuproqlar klassifikatsiyasi.
11. Tuproqning issiqlik xossalari: rejimi, balansi, boshqarish usullari, ahamiyati.
12. To‘q tusli bo‘z tuproqlar: xossasi, xususiyati, o‘zlashtirishdagi qiyinchiliklar.
13. Tuproqning kimyoviy tarkibi.
14. Tuproq hosil qiluvchi ona jinslar, ularning turlari va litologik tuzilishi.
15. Sahro zonasining o‘tloqi allyuvial tuproqlari.
16. Tuproqning singdirish qobiliyati va turlari.

17. Tuproqlarning morfologik tuzilishi va uning belgilari
18. Taqirli tuproqlar va taqirlar, tarqalishi, xossalari va foydalanish istiqbollari.
19. Tuproq gumusi: kelib chiqishi, tarkibi, manbasi, xossa va xususiyatlari. Tuproqning gumusli holatini yaxshilash tadbirlari.
20. Tuproqlar nomenklaturasi va dinamikasi. Tuproqlar tasnifining mohiyati va ahamiyati.
21. Qumli sahro tuproqlari: kelib chiqishi, xossa va xususiyatlari, o'zlashtirishdagi muammolar.
22. Tuproq kolloidlari: tuzilishi, tarkibi, xossasi, xususiyatlari, ahamiyati.
23. Tuproqning fizik-mexanik xossalari, ularning tuproqlarga ishlov berishdagi roli
24. O'tloqi allyuvial tuproqlar. Bo'z tuproqlar zonasidagi o'tloqi allyuvial tuproqlarning sahro zonasidagi o'tloqi allyuvial tuproqlardan asosiy farqlari nimalarda namoyon bo'ladi.
25. Tuproq eritmasi: tarkibi, xossa va xususiyatlari, ahamiyati.
26. O'rta Osiyo, jumladan O'zbekiston hududida tuproq hosil bo'lish jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari to'g'risida tushuncha bering.
27. Sho'rxok tuproqlar: kelib chiqishi, tuzlarning to'planish qonuniyatlari, tarkibi, xossa va xususiyatlari va o'zlashtirish muammolari
28. Tuproq suvi: turlari, kelib chiqishi, xossasi, xususiyatlari, ahamiyati.
29. Tuproqlar eroziyasi: turlari, keltirib chiqaruvchi omillar, unga qarshi kurashish tadbirlari.
30. Lalmikor tuproqlar: tarqalishi, xususiyatlari, ularning unumdorligini oshirish tadbirlari.
31. O'zbekiston sug'oriladigan yerlarida vujudga kelayotgan salbiy agrofizik va fizik mexanik muammolar.
32. Tuproq eroziyasini kelib chiqishi va turlari .
33. Biologik va kimyoviy ifloslanishning tuproqqa ta'siri.
34. Sho'rlanishni vujudga keltiruvchi asosiy omillar.
35. Tuproq unumdorligini oshirishda qo'llaniladigan yangi texnologiyalar?
36. Tuproqlarning ikkilamchi sho'rlanish muammolari va oldini olish tadbirlari.
37. Sug'oriladigan tuproqlarning unumdorligini oshirishda yangi resurs tejamkor texnologiyalarni joriy qilish va ishlab chiqarishga qo'llash muammolari.
38. Sho'rlangan tuproqlarni yuvish .
39. Qishloq xo'jalik ekinlarni alohida sug'orish tartiboti.
40. O'simlikarni suvga bo'lgan talabini aniqlash usullari.
41. Sug'orish ta'sirida tuproq xossalarining o'zgarishi va uni yaxshilash muammolari.
42. O'zbekiston sug'oriladigan yerlarida vujudga kelayotgan salbiy agrofizik va fizik mexanik muammolar?
43. O'rta Osiyo va O'zbekistonda tuproqshunoslikning rivojlanishi.
44. Tuproqning biosferadagi o'rni.
45. Tuproqshunoslik fanining xalq xo'jaligi va inson faoliyatidagi ahamiyati.
46. Tuproqshunoslik fanining hozirgi zamon dolzarb masalalari.
47. Tuproq hosil bo'lish jarayonlari deganda nimani tushunasiz?
48. Tuproq paydo qiluvchi faktorlar?

49. Tuproqning granulometrik tarkibi va uni tavsiflash.
50. Dala va laboratoriya sharoitida tuproqning granulometrik tarkibi qaysi usullar yordamida aniqlanadi?
51. Tuproq granulometrik tarkibining fizik xossalarga va unumdorlikka ta'siri.
52. Birlamchi va ikkilamchi minerallar tuproqda qanday paydo bo'ladi?
53. Tuproq kesmasi va qatlamlarida kimyoviy elementlar to'planish jarayoni?
54. Tuproqda gumus paydo bo'lishi va uni aniqlash usullari.
55. Tuproq suvining fizik xossa va kimyoviy tarkibga ta'siri?
56. Tuproq havosi va uning tarkibi.
57. Tuproqning singdirish sig'imi.
58. Issiqlik manbalari va ularning tuproq xossalari tarkibiga qanday ta'sir qiladi?
59. Tuproqning xajm, solishtirma, effektiv issiqligi deb nimaga aytiladi?
60. Tuproqning fizika-mexanik xossalari deganda nimani tushunasiz?
61. Tuproqning plastikli, tuzilishi, xolati, yopishqoqligi, ilashimligi nima?
62. Tuproqning fizika-mexanik xolatini o'rganish usullari.
63. Tuproq donadorligi deganda nimani tushunasiz?
64. Tuproq donadorligini oshiruvchi omillar?
65. Tuproq unumdorligi deganda nimani tushunasiz?
66. Tuproq unumdorligi qanday kategoriyalarga bo'linadi?
67. Tuproq unumdorligini saqlash va oshirish omillari?
68. Suv, uglerod, azot, fosfor, kalsiy va kaliy moddalarining aylanish qonuniyatlari?
69. Moddalarning katta geologik doira bo'ylab aylanish qonuniyatlari?
70. Tog' jinsi va minerallarning yemirilishi?
71. Tuproq hosil bo'lishida organik va mineral moddalarning relyefga binoan tarqalishi?
72. Tuproq evolyusiyasi nima?
73. Tuproq kesmasi va genetik qatlamlarning hosil bo'lishi
74. Tuproq sistemikasi va diagnostikasi to'g'risida tushuncha?
75. Tuproq tasnifi: tip, tipcha, oila, turi, xili, toifa va razryadlar.
76. Amerika, MDH, Osiyo, YUNESKO, O'zbekistonda qabul qilingan tuproq tasnifi va ularning bir-biridan farqi?
77. Gidromorf tuproqlar paydo bo'lish sharoiti?
78. Qora tuproqlar hosil bo'lish sharoiti?
79. Tuproqdagi suvda eriydigan tuzlarning manbai?
80. Sho'rlangan tuproqlar genezisi, morfologik tuzilishi?
81. Sho'rlangan va ishqoriy tuproqlar tasnifi?
82. Bo'z tuproqlar genezisi, tasnifi, xossa va xususiyatlari?
83. Tuproq yuvilishi (eroziyasi) deganda nimani tushunasiz?
84. Tuproq eroziyasining turlari?
85. Sug'oriladigan tuproqlar eroziyasi?
86. Eroziyaga qarshi kurash choralari?
87. Pestisidlar va og'ir metallarning tuproq ekologiyasiga ta'siri?
88. Orol dengizi suvini qurishi natijasida suvdan bo'shagan yerlarda eroziya va sho'rlanish jarayonining rivojlanishi?
89. Orol dengizi xududida qurg'oqchilikning avj olish sabablari?

90. Tuproq kadastrı deganda nimani tushunasiz?
91. Tuproq kadastrı va bonitetini ishlab chiqish tarixi?
92. Tuproqning havo xossalari va havo rejimi
93. Tuproq eritmasini ajlatib olish usullari.
94. Tabiatda moddalarning katta geologik va kichik biologik aylanishi.
95. Tog' jinslarining tuzilishi va minerologik tarkibi
96. Agrotexnikaning tuproqdagi mikrobiologik jarayonlar jadalligiga ta'sigi.
97. Tuproqdagi jonivorlarning ahamiyati.
98. Tuproqning organik qismi.
99. O'zbekiston tuproqlari klassifikatsiyasi
100. Tuproqlarni muhofaza qilish.

**05.01.07. –Matematik modellashtirish, sonli usullar va dasturlar majmuasi
ixtisosligi bo'yicha Kirish imtihoni savollari**

1. Matematik modellashtirishning asosiy tushunchalari, maqsadlari va metodologiyalari.
2. Matematik modellarning klassifikatsiyasi.
3. Matematik modellarni qurish bosqichlari. Matematik modellarning universalligi.
4. Tabiat jarayonlarini matematik tadqiq qilish usullari.
5. Tabiatning asosiy qonunlari: energiya materiya va impuls saqlanish qonunlari.
6. Tadqiqot usullari: o'xshashlik (analogiya), variatsion printsip, zanjir, iyerarxiya printsipi.
7. Tabiiy va ijtimoiy fanlarda matematik modellashtirish. Aholi miqdori o'zgarishining matematik modellari: Maltus-Ferxulsta-Perla modellari, logistik model.
8. Turlar orasidagi munosabat (Valter) modeli, uning matematik tadqiqoti va tadbiqi.
9. Biologiya va sog'liqni saqlashdagi matematik modellar: Beylining epidemiya modellari, mikroorganizmlarning diffuziyasi modeli, biosintez modellari.
10. Iqtisodiyotdagi matematik modellar: ekstremal modellar, iqtisodiy o'sishning makro modeli, reklama yuritish modellari, talab va taklif modellari.
11. Tabiatning fundamental qonunlaridan modellar yaratish.
12. Chiziqli modellar. Ularni Yechish usullari: Fure, Dalamber usullari va xarakteristik usul. Avtomodellik.
13. Fizikaviy va biologik sistemalarda tebranma harakatni o'rganish. So'nuvchi va so'nmaydigan tebranma harakatlar. Sinergetika (o'z-o'zini boshqarish) tushunchasi.
14. Fraktallar haqida tushunchalar va ularning qo'llanishi. Xaos (betartiblik). Logistik model. Fluktuatsiya va bifurkatsiya tushunchasi.
15. Chiziqli bo'lmagan modellarni tadqiq qilishda sinergetik yondashish. Tadqiq qilish va bashorat.
16. Kompyuterli modellashtirish.

17. Imitatsion modellashtirishning printsiplari.
18. Strukturali va ierarxiyalı modellar. Misollar. Modellashtirish ob`ektining formallashtirish.
19. Statistik modellashtirishning elementlari. Taqsimlanish turlari. Gipotezalarning qo'yish va tekshirish.
20. Korrelyatsiya.
21. Regressiya.
22. Baholash va bashorat.
23. Xatoliklar. Eksperiment natijalarini ishonchliligini, haqqoniyligini tekshirish va ishonchlik intervali.
24. Dispersion analiz haqida tushunchalar. Stoxastik modellar haqida tushunchalar. Stoxastik modellarni qurishga misollar.
25. Deterministik va stoxastik modellarning tahlili
26. Matematik fizika tenglamalari.
27. Xususiy hosilali differentsial tenglamalar sinflari.
28. Xususiy hosilali differentsial tenglamalar va ularning Yechimi haqida tushuncha.
29. Matematik fizikaning asosiy tenglamalari va ularni keltirib chiqarish.
30. Ikki o'zgaruvchili ikkinchi tartibli xususiy hosilali differentsial tenglamalarni kanonik ko'rinishga keltirish.
31. Ikkinchi tartibli chiziqli differentsial tenglamalar uchun asosiy chegaraviy masalalarning qo'yilishi.
32. Korrekt (to'g'ri) va nokorrekt qo'yilgan masala tushunchasi. Koshi-Kovalevskaya teoremasi. Adamar misoli.
33. Gipربولik tipdagi tenglamaga olib kelinadigan oddiy masalalar. To'lqin tarqalish usuli.
34. Dalamber formulasi. Bir jinsli bo'lmagan tenglama uchun Dalamber formulasi.
35. Issiqlik o'tkazuvchanlik tenglamasi. Birinchi chegaraviy masala.
36. Issiqlik o'tkazuvchanlik tenglamasi uchun Koshi masalasi.
37. Puasson formulasini keltirib chiqarish.
38. Ketma-ket yaqinlashish usuli.
39. Fredgolm va Volterraning ikkinchi tur integral tenglamasi.
40. Laplas tenglamasi uchun Dirixle masalasining Grin funktsiyasi.
41. Shar uchun Dirixle masalasini Yechish.
42. Puasson formulasi.
43. Yarim fazo uchun Dirixle masalasini Yechish.
44. Puasson formulasidan kelib chiqadigan ayrim muhim natijalar. Fure usuli.
45. Bir jinsli va bir jinsli bo'lmagan gipربولik tenglamalar.
46. Parabolik tenglama.
47. Shredinger tenglamasi.
48. Elliptik tenglama.
49. Gipربولik tipdagi tenglamalar uchun aralash masala. Klassik Yechim.
50. Xatoliklar manbalari. Absolyut, nisbiy va limit nisbiy xatolik.

51. Qiymatli va ishonchli raqamlar. Ishonchli raqamlar soni bilan limit nisbiy xatolik o'rtasidagi bog'lanish. Amal xatolikasi. Funktsiya xatoligi. Xatolikning teskari masalasi.
52. Chiziqli algebraik tenglamalar sistemasini Yechishning aniq usullari.
53. Teskari matritsani topish.
54. CHATS (chiziqli algebraik tenglamalar sistemasini)ni Yechimini topishning iteratsion usullari. Iteratsion usullarning yaqinlashishi va xatoligi.
55. Bir noma'lumli tenglamalarning ildizlari chegaralari, ildizlarni taqribiy topish: oddiy iteratsiya, Nyuton, vatarlar usullari va modifikatsiyalari.
56. Chiziqsiz tenglamalar sistemasini Yechishning iteratsion usullari.
57. Xos son va xos vektorlarni topishning sonli usullari.
58. Funktsiyalarni yaqinlashtirish usullari. Algebraik ko'phadlar bilan yaqinlashtirish.
59. Interpolyatsion masala Yechimining yagonaligi. Lagranj interpolyatsion formulasi va xatoligi. Ayirmalar nisbati va ularning xosslari.
60. Nyutonning tengmas oraliqlar uchun interpolyatsion formulasi.
61. CHekli ayirmalar va ularning xosslari.
62. Teng oraliklar uchun interpolyatsion formulalar.
63. Splayn-yaqinlashtirish. Splayn interpolyatsiya.
64. Interpolyatsion kvadratur formulalar.
65. Nyuton-Kotes tipidagi kvadratur formulalar, trapetsiya, Simpson kvadratur formulalari va ularning xatolikasi.
66. Karrali integrallarni hisoblash.
67. Oddiy differentsial tenglamalar uchun qo'yilgan Koshi masalasini Yechishning sonli usullari.
68. Ketma-ket yaqinlashish, Eyley, Runge-Kutta usullari.
69. Sistemalarni integrallash.
70. CHegaraviy masalalarni Yechishning sonli usullari. Progonka usuli.
71. Variatsion masalaga keltirish va variatsion usullar.
72. Galerkin, kollokatsiya, Ritts usuli.
73. Matematik fizika masalalarini Yechishning sonli usullari. Dastlabki tushunchalar.
74. CHekli ayirmali sxemalar. Ayirmali approksimatsiya.
75. Issiqlik o'tkazuvchanlik tenglamasi uchun ayirmali sxemalar. Ayirmali sxemada turg'unlik va yaqinlashish orasidagi bog'lanish. Ayirmali sxemalar uchun maksimum printsiipi.
76. Puasson tenglamasi uchun qo'yilgan Dirixle ayirmali masalasining turg'unligi va yaqinlashishi. Ayirmali sxemalarning turg'unlik nazariyasi.
77. Parabolik tipidagi masalalarni taqribiy Yechish. Ayirmali sxemalardagi turg'unlik va yaqinlashish orasidagi bog'lanish.
78. Chiziqlimas issiqlik o'tkazuvchanlik tenglamasi uchun ayirmali sxemalar. Ayirmali sxemalar uchun maksimum printsiipi. Ikki qatlamli ayirmali sxemalar turg'unligi va yaqinlashishini o'zgaruvchilarga ajratish metodi yordamida tadqiq etish. Ayirmali sxemalarning turg'unlik nazariyasi.

79. Ikki va uch katlamli ayirmali sxemalarning kanonik kurinishi va turg'unlik shartlari. Tejamli ayirmali sxemalar.
80. To'r tenglamalarini Yechishning iteratsion metodlari.
81. To'r tenglamalarni Yechish usullari. Matritsaviy progonka usuli. Dekompozitsiya metodi. (reduksiya).
82. Matematik fizika masalarini Yechishning variatsion va variatsion - ayirmali metodlari. Bazis funktsiyalarni qurish usullari. Nostatsionar masalalar uchun chekli elementlar usuli.
83. Giperbolik tenglamalar uchun xarakteristikalar metodi.
84. Integral tenglamalarni Yechish usullari.
85. Fredgolm tenglamasi. Birinchi tur Fredgolm tenglamasi Nokorrekt masalalarni Yechish.
86. Dasturlash tillarining umumiy xarakteristikasi. Dasturlash tillarida ma'lumotlarni ifodalashning vositalari.
87. Ma'lumotlar va ularni kodlar shaklida ifodalash.
88. Sanoq tizimlari. Pozitsion va pozitsion bo'lmagan tizimlar. Sonli axborotlarni raqamli avtomatlarda ifodalash.
89. Algoritm xususiyatlari. Algoritmni ifodalash usullari. Operatorli algoritmlar. Oddiy tuzilmali algoritmlarni ishlab chiqish.
90. Oddiy va murakkab tiplar. Tiplarni o'zaro o'tkazish.
91. Chiziqli dasturlar.
92. Shart operatorlari.
93. Tarmoq operatorlari.
94. Berilganlar bazasining umumiy tasnifi. Berilganlar bazasi arxitekturasi.
95. Berilganlar bazasini relyatsion modeli.
96. Berilganlar bazasini normallashtirish.
97. Algoritm va abstrakt mashinalar.
98. Funktsiyalar.
99. Massivlar.
100. Satrlar.
101. Fayllar ustida amallar.
102. Rekursiv algoritmlar.
103. Katta sonlar ustida amallar.
104. Dinamik xotira va unda axborotni saqlash.
105. Algoritmning murakkabligi. Algoritmni baholash.
106. Massivlarda izlash va tartiblash. O'rin almashtirishlar.
107. Geometrik masalalar. «Ochko'z» algoritmlar.
108. Graflarda algoritmlar.
109. Leksik va sintaktik tahlil.
110. Oddiy shifrlash algoritmlari.

06.01.02 – Melioratsiya va sug'orma dehqonchilik ixtisosligi bo'yicha doktorantura, tayanch doktorantura, stajor-tadqiqotchi hamda mustaqil izlanuvchilarni kirish imtixonlari uchun savollar

1. Sug'oriladigan yerlarning suv balansi. Suv balansi elementlari.
2. Hidromeliorativ tizimlarda sug'orish suvini tashkil qilishni hisobga olish. Suv hisobining ahamiyati. Suvni hisoblash nuqtasi va uni joylashtirish.
3. Qishloq xo'jalik suv ta'minoti tizimlari va sxemalari.
4. Hidromeliorativ tizimlarini rekonstruksiyasi. Yangi va qayta qurilayotgan gidromeliorativ tarmoqlarning foydalanishga qabul qilish.
5. Sug'orish maydonlarida tuproqlarni sho'rlanishi sabablari (tabiiy omillar, sun'iy omillar birlamchi sho'rlanish, ikkilamchi sho'rlanish).
6. Suv sifatini yaxshilash usullari. Suv tozalash stansiyasining umumiy sxemasi. Suvni reagentli va reagentsiz tindirish. Koagulyatsiya jarayoni. Tindirgich turlari, ularning tuzilishi va xisobi.
7. Sug'orish texnikasi elementlarida yer ustidan sug'orish usuli va uning maqbul ko'rsatkichlari.
8. Sho'rlangan yerlarning sho'rini yuvish. Sho'r yuvish texnologiyasi.
9. Hidrosfera, uni paydo bo'lishi, shakllanishi, undagi suvni turlari, zahiralari. Yerda suvni paydo bo'lishi: Yerda suvni paydo bo'lishi xaqidagi gipotezalari, suvni turlari, zahiralari.
10. Tomchilatib sug'orish (moxiyati, avzalliklari, kamchiliklari, qo'llanish shartlari). Tomchilatib sug'orish tizimi (sxemasi, elementlari, vazifasi). Tomchilatib sug'orish rejimi (muvozanat tenglamasi, elementlari, xisobi).
11. Sug'oriladigan maydonlarda qo'llaniladigan zovurlarni tasnifi (zovur so'zini mohiyati, tabiiy zovurlar, sun'iy zovurlar). Sun'iy zovurlarni turlari (biologik zovurlar, gidrotexnik zovurlar).
12. Transchegaradosh, davlatlararo va mahaliy suv ob'ektlari. Ularni suv resurslarini taqsimlash va ulardan foydalanish tajribasi BMTning evropa iqtisodiy hayotini transchegaradosh suv ob'ektlaridan va halqaro ko'llardan foydalanish va muhofaza qilish bo'yicha Xelsinki Konvensiyasi.
13. Yer ustidan sug'orish texnikasi (egatlab, yo'laklab, yoppasiga bostirib). Yer ustidan sug'orish texnikasi elementlari (egat uzunligi, egat suv sarfi, egat orasidagi masofa, sug'orish muddati, ularni o'zgarish qiymatlari).
14. ITB, SIU va fermer xo'jaliklari o'rtasida suvni etkazib berishga ketgan xarajatlar xisobi.
15. Suv sifatini yaxshilash va suvni maxsus qayta ishlash. Asosiy usullari. Suvni reagent va reagentsiz tozalash.
16. Birlamchi va ikkilamchi sho'rlanish. Qishloq xo'jaligida sho'rlangan yerlardan foydalanish. Sug'oriladigan yerlarning ikkilamchi sho'rlanishi sabablari.
17. ITXB, ITB, TIB, SIU va fermer xo'jaliklari o'rtasida suvdan foydalanish rejasini tuzish usullari va zaruriyatlari.
18. Dunyo, Orol dengizi havzasi xamda respublikamizdagi suv xo'jaligi muammolari va uni echish yo'llari.
19. Suvni mexanik ko'tarib sug'orish. Limanli sug'orish.
20. Muvaqqat zovurlar (ularga bo'lgan talab, vazifasi, xisobi). Zovurlarning

konstruksiyalari (turlari, qo'yiladigan talablar). Qurama zovurlar (qo'llanish shartlari, ishlash prinsipi, konstruksiyasi).

21. Suv manbasini topish va tanlash. Suv sifatiga qo'yiladigan talablar. Tabiiy suv

sifatini baxolash. Suv ta'minoti manbalari. Manba tanlash uchun O'zDst-2000 va QMQ talablari.

22. Sug'orish maydonlarida tuproqlarni sho'rlanishi sabablari (tabiiy omillar, sun'iy omillar birlamchi sho'rlanish, ikkilamchi sho'rlanish).

23. Fermer xo'jaliklari o'rtasidagi suv almashlash. Suvdan foydalanish rejasini tuzish. Suvdan foydalanish rejasini korrektirovka qilish.

24. Suv sifatini yaxshilash usullari. Suv tozalash stansiyasining umumiy sxemasi. Suvni reagentli va reagentsiz tindirish. Koagulyasiya jarayoni. Tindirgich turlari, ularning tuzilishi va xisobi.

25 Ortiqcha nam va tuzlarning o'simlik rivojiga ta'siri (sho'rxok, sho'rtob, suvda eruvchan tuzlar tarkibi, zararli tuzlar, antogonizm).

26. Suvdan foydalanish rejasining asoslari, tushunchasi. Suvdan foydalanishning huquqiy asoslari. Suvdan foydalanish rejasining ahamiyati.

27. Gidrosfera, uni paydo bo'lishi, shakllanishi, undagi suvni turlari, zahiralari. Erda suvni paydo bo'lishi: Erda suvni paydo bo'lishi xaqidagi gipotezalari, suvni turlari, zahiralari.

28. Fermer va dehqon xo'jaliklari darajasida sug'orish va zax qochirish tarmoqlaridan foydalanishni tashkil etish. SIU tuzilishi, boshqarish va ijro organi, huquq va majburiyatlari.

29. Yer ustidan sug'orish texnikasi (egatlab, yo'laklab, yoppasiga bostirib). Yer ustidan sug'orish texnikasi elementlari (egat uzunligi, egat suv sarfi, egat orasidagi masofa, sug'orish muddati, ularni o'zgarish qiymatlari).

30. Transchegaradosh, davlatlararo va mahaliy suv ob'ektlari. Ularni suv resurslarini taqsimlash va ulardan foydalanish tajribasi BMTning evropa iqtisodiy hayotini transchegaradosh suv ob'ektlaridan va halqaro ko'llardan foydalanish va muhofaza qilish bo'yicha Xelsinki Konvensiyasi.

31. Suv iste'moli. Vodoprovod tarmoqlarining ishlash rejimi. Ichimlik suvining sifatiga qo'yiladigan talablar.

32. Sho'rlangan yerlarda kapital sho'r yuvish hisobi. Sho'rlangan yerlarda ekspluatatsion sho'r yuvish.

33. O'zbekistonda va O'rta Osiyoda melioratsiyaning rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlar haqida gapiring.

34. Tuproq melioratsiyasi fanining dehqonchilikni rivojlanishidagi roli.

35. Tuproq unumdorligi va uning yo'qolishiga sababchi bo'lgan omillar.

36. Sug'orishning tuproq unumdorligiga ta'siri.

37. Tuproq suv rejimi.

38. O'simliklarni suvga bo'lgan talabi.

39. Tuproqlarda suvlarning shakllari va ularning ahamiyati.

40. Suv rejimning tiplari.

41. Respublika tuproqlarning namlik bilan ta'minlanganligi.

42. Tuproq qatlamlarida namlik zahirasi hisoblash usullari.

43. Tuproq tabiiy namligini dala nam sig'imiga nisbatan hisoblash.
44. Suv balansi.
45. Sug'orish talablari, ularni tarqalishi.
46. Sug'orishning tashqi muhitga ta'siri.
47. Qurg'oqchilik uning kelib chiqishi, turlari va unga qarshi kurash choralari.
48. Sug'orish melioratsiyasi va uni tarqalishi.
49. Asosiy sug'orish usullari.
50. Sug'orishning tuproq qoplamiga ta'siri.
51. Sug'orishni qishloq xo'jalik ekinlari va hosildorlikka ta'siri.
52. Qishloq xo'jalik ekinlarni alohida sug'orish tartiboti.
53. Sug'orish tartibotining shartlari.
54. Sug'orish va suv berish normalarni aniqlash.
55. Tuproqning nam sig'imlari.
56. Sug'orish texnikasi.
57. Sug'orish shaxobchalarining loyihalash, rekonstruksiyalash.
58. Tuproqlarning agregatlik holati.
59. Tuproqning fizik-mexanik xossalarni sug'orish ta'sirida o'zgarishi.
60. Sug'orish suvlarining sifati va ularning sug'orishdagi me'yorlari.
61. Yer osti va kollektor-zovur suvlarini sug'orishda foydalanish.
62. Sug'orish tizimini joriy qilish.
63. Subirrigatsiya sug'orish usuli va uning ahamiyati.
64. Yomg'irlatib sug'orish usullari, ularning ijobiy va salbiy tomonlari.
65. Tuproq ustidan sug'orish, uning ijobiy, salbiy tomonlari.
66. Tuproq ostidan sug'orish, uning ijobiy va salbiy tomonlari.
67. Hidromodul rayonlashtirish tushunchasi.
68. Sug'oriladigan tuproqlarni gidromodul rayonlashtirish.
69. Tabiiy zovurlashtirilganlik darajasiga ko'ra erlarni meliorativ zonalarga bo'lish.
70. Sho'rlangan tuproqlar melioratsiyasi.
71. Tuproqlarning asosiy sho'rlanish omillari.
72. Tuproq va uning qatlamlarida tuzlarning to'planish tiplari.
73. Tuzlarning to'planishi va aralashishida daryo suvlarining roli.
74. Sizot suvlarining kritik chuqurligi.
75. Sizot suvlarining minerallashtirish darajasi.
76. Tuproq va uning qatlamlarida tuz rejimi va balansi.
77. Zovurlar tiplari va ulardan foydalanish.
78. Filtratsiya koeffitsienti.
79. Shamol ta'sirida tuzlarning tuproq qatlamlarida to'planishi.
80. Sho'rlangan tuproqlarni yuvish va sho'r yuvish normalarni hisoblash.
81. Sho'rtob va sho'rtoblashgan tuproqlarning melioratsiyasi.
82. Sho'rtob tuproqlarning kelib chiqishi, rivojlanishi.
83. Botqoq va botqoqlashgan tuproqlar.
84. Botqoqlashgan tuproqlarning quritish tartiboti va normalari.
85. Tuproqlarning meliorativ izlanishlari.
86. Tuproqning meliorativ tekshirish va izlanishlari tarkibi.

87. Tuproqlarning meliorativ rayonlashtirish.
88. Qumlar melioratsiyasi.
89. Qumli va qumloq tuproqlarni o'zlashtirish.
90. Gipsli erlarni o'zlashtirish.
91. Taqirlarni o'zlashtirish.
92. Sanoat va tabiiy ofatlar natijasida buzilgan erlarni o'zlashtirish.
93. Tuproq rekultivatsiyasi.
94. Suvli so'rim natijalarini tuzlarga aylantirish.
95. Sho'rlangan tuproqlar klassifikatsiyasi.
96. Sug'orishning tashqi muhitga va tuproq xossalariga ta'siri.
97. 1 ga yerda 100 sm qatlamda umumiy namlik jamg'armasini hisoblang.
98. Sug'orish suvlarning sifati va uni aniqlash usullari.
99. Qishloq xo'jalik ekinlarining alohida sug'orish rejimi.
100. Sug'orish texnikasi va uni boshqarish usullari.

06.01.02 – Melioratsiya va sug'orma dehqonchilik ixtisosligi bo'yicha doktorantura, tayanch doktorantura, stajor-tadqiqotchi hamda mustaqil izlanuvchilarni kirish imtixonlari uchun savollar

1. Sug'oriladigan yerlarning suv balansi. Suv balansi elementlari.
2. Hidromeliorativ tizimlarda sug'orish suvini tashkil qilishni hisobga olish. Suv hisobining ahamiyati. Suvni hisoblash nuqtasi va uni joylashtirish.
3. Qishloq xo'jalik suv ta'minoti tizimlari va sxemalari.
4. Hidromeliorativ tizimlarini rekonstruksiyasi. Yangi va qayta qurilayotgan gidromeliorativ tarmoqlarning foydalanishga qabul qilish.
5. Sug'orish maydonlarida tuproqlarni sho'rlanishi sabablari (tabiiy omillar, sun'iy omillar birlamchi sho'rlanish, ikkilamchi sho'rlanish).
6. Suv sifatini yaxshilash usullari. Suv tozalash stansiyasining umumiy sxemasi. Suvni reagentli va reagentsiz tindirish. Koagulyatsiya jarayoni. Tindirgich turlari, ularning tuzilishi va xisobi.
7. Sug'orish texnikasi elementlarida yer ustidan sug'orish usuli va uning maqbul ko'rsatkichlari.
8. Sho'rlangan yerlarning sho'rini yuvish. Sho'r yuvish texnologiyasi.
9. Gidrosfera, uni paydo bo'lishi, shakllanishi, undagi suvni turlari, zahiralari. Yerda suvni paydo bo'lishi: Yerda suvni paydo bo'lishi xaqidagi gipotezalari, suvni turlari, zahiralari.
10. Tomchilatib sug'orish (moxiyati, avzalliklari, kamchiliklari, qo'llanish shartlari). Tomchilatib sug'orish tizimi (sxemasi, elementlari, vazifasi). Tomchilatib sug'orish rejimi (muvozanat tenglamasi, elementlari, xisobi).
11. Sug'oriladigan maydonlarda qo'llaniladigan zovurlarni tasnifi (zovur so'zini mohiyati, tabiiy zovurlar, sun'iy zovurlar). Sun'iy zovurlarni turlari (biologik zovurlar, gidrotexnik zovurlar).
12. Transchegaradosh, davlatlararo va mahaliy suv ob'ektlari. Ularni suv resurslarini taqsimlash va ulardan foydalanish tajribasi BMTning evropa iqtisodiy hayotini

transchegaradosh suv ob'ektlaridan va halqaro ko'llardan foydalanish va muhofaza qilish bo'yicha Xelsinki Konvensiyasi.

13. Yer ustidan sug'orish texnikasi (egatlab, yo'laklab, yoppasiga bostirib). Yer ustidan sug'orish texnikasi elementlari (egat uzunligi, egat suv sarfi, egat orasidagi masofa, sug'orish muddati, ularni o'zgarish qiymatlari).

14. ITB, SIU va fermer xo'jaliklari o'rtasida suvni etkazib berishga ketgan xarajatlar xisobi.

15. Suv sifatini yaxshilash va suvni maxsus qayta ishlash. Asosiy usullari. Suvni reagent va reagentsiz tozalash.

16. Birlamchi va ikkilamchi sho'rlanish. Qishloq xo'jaligida sho'rlangan yerlardan foydalanish. Sug'oriladigan yerlarning ikkilamchi sho'rlanishi sabablari.

17. ITXB, ITB, TIB, SIU va fermer xo'jaliklari o'rtasida suvdan foydalanish rejasini tuzish usullari va zaruriyatlari.

18. Dunyo, Orol dengizi havzasi xamda respublikamizdagi suv xo'jaligi muammolari va uni echish yo'llari.

19. Suvni mexanik ko'tarib sug'orish. Limanli sug'orish.

20. Muvaqqat zovurlar (ularga bo'lgan talab, vazifasi, xisobi). Zovurlarning konstruksiyalari (turlari, qo'yiladigan talablar). Qurama zovurlar (qo'llanish shartlari, ishlash prinsipi, konstruksiyasi).

21. Suv manbasini topish va tanlash. Suv sifatiga qo'yiladigan talablar. Tabiiy suv

sifatini baxolash. Suv ta'minoti manbalari. Manba tanlash uchun O'zDst-2000 va QMQ talablari.

22. Sug'orish maydonlarida tuproqlarni sho'rlanishi sabablari (tabiiy omillar, sun'iy omillar birlamchi sho'rlanish, ikkilamchi sho'rlanish).

23. Fermer xo'jaliklari o'rtasidagi suv almashlash. Suvdan foydalanish rejasini tuzish. Suvdan foydalanish rejasini korrektirovka qilish.

24. Suv sifatini yaxshilash usullari. Suv tozalash stansiyasining umumiy sxemasi. Suvni reagentli va reagentsiz tindirish. Koagulyasiya jarayoni. Tindirgich turlari, ularning tuzilishi va xisobi.

25. Ortiqcha nam va tuzlarning o'simlik rivojiga ta'siri (sho'rxok, sho'rtob, suvda eruvchan tuzlar tarkibi, zararli tuzlar, antogonizm).

26. Suvdan foydalanish rejasining asoslari, tushunchasi. Suvdan foydalanishning huquqiy asoslari. Suvdan foydalanish rejasining axamiyati.

27. Gidrosfera, uni paydo bo'lishi, shakllanishi, undagi suvni turlari, zahiralari. Erda suvni paydo bo'lishi: Erda suvni paydo bo'lishi xaqidagi gipotezalari, suvni turlari, zahiralari.

28. Fermer va dehqon xo'jaliklari darajasida sug'orish va zax qochirish tarmoqlaridan foydalanishni tashkil etish. SIU tuzilishi, boshqarish va ijro organi, huquq va majburiyatlari.

29. Yer ustidan sug'orish texnikasi (egatlab, yo'laklab, yoppasiga bostirib). Yer ustidan sug'orish texnikasi elementlari (egat uzunligi, egat suv sarfi, egat orasidagi masofa, sug'orish muddati, ularni o'zgarish qiymatlari).

30. Transchegaradosh, davlatlararo va mahaliy suv ob'ektlari. Ularni suv resurslarini taqsimlash va ulardan foydalanish tajribasi BMTning evropa iqtisodiy hayotini

transchegarodosh suv ob'ektlaridan va halqaro ko'llardan foydalanish va muhofaza qilish bo'yicha Xelsinki Konvensiyasi.

31. Suv iste'moli. Vodoprovod tarmoqlarining ishlash rejimi. Ichimlik suvining sifatiga qo'yiladigan talablar.

32. Sho'rlangan yerlarda kapital sho'r yuvish hisobi. Sho'rlangan yerlarda ekspluatatsion sho'r yuvish.

33. O'zbekistonda va O'rta Osiyoda melioratsiyaning rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlar haqida gapiring.

34. Tuproq melioratsiyasi fanining dehqonchilikni rivojlanishidagi roli.

35. Tuproq unumdorligi va uning yo'qolishiga sababchi bo'lgan omillar.

36. Sug'orishning tuproq unumdorligiga ta'siri.

37. Tuproq suv rejimi.

38. O'simliklarni suvga bo'lgan talabi.

39. Tuproqlarda suvlarning shakllari va ularning ahamiyati.

40. Suv rejimning tiplari.

41. Respublika tuproqlarning namlik bilan ta'minlanganligi.

42. Tuproq qatlamlarida namlik zahirasini hisoblash usullari.

43. Tuproq tabiiy namligini dala nam sig'imiga nisbatan hisoblash.

44. Suv balansi.

45. Sug'orish talablari, ularni tarqalishi.

46. Sug'orishning tashqi muhitga ta'siri.

47. Qurg'oqchilik uning kelib chiqishi, turlari va unga qarshi kurash choralarini.

48. Sug'orish melioratsiyasi va uni tarqalishi.

49. Asosiy sug'orish usullari.

50. Sug'orishning tuproq qoplamiga ta'siri.

51. Sug'orishni qishloq xo'jalik ekinlari va hosildorlikka ta'siri.

52. Qishloq xo'jalik ekinlarni alohida sug'orish tartiboti.

53. Sug'orish tartibotining shartlari.

54. Sug'orish va suv berish normalarni aniqlash.

55. Tuproqning nam sig'imlari.

56. Sug'orish texnikasi.

57. Sug'orish shaxobchalarining loyihalash, rekonstruksiyalash.

58. Tuproqlarning agregatlik holati.

59. Tuproqning fizik-mexanik xossalarni sug'orish ta'sirida o'zgarishi.

60. Sug'orish suvlarining sifati va ularning sug'orishdagi me'yorlari.

61. Yer osti va kollektor-zovur suvlarini sug'orishda foydalanish.

62. Sug'orish tizimini joriy qilish.

63. Subirrigatsiya sug'orish usuli va uning ahamiyati.

64. Yomg'irilatib sug'orish usullari, ularning ijobiy va salbiy tomonlari.

65. Tuproq ustidan sug'orish, uning ijobiy, salbiy tomonlari.

66. Tuproq ostidan sug'orish, uning ijobiy va salbiy tomonlari.

67. Gidromodul rayonlashtirish tushunchasi.

68. Sug'oriladigan tuproqlarni gidromodul rayonlashtirish.

69. Tabiiy zovurlashtirilganlik darajasiga ko'ra erlarni meliorativ zonalarga bo'lish.

70. Sho‘rlangan tuproqlar melioratsiyasi.
71. Tuproqlarning asosiy sho‘rlanish omillari.
72. Tuproq va uning qatlamlarida tuzlarning to‘planish tiplari.
73. Tuzlarning to‘planishi va aralashishida daryo suvlarining roli.
74. Sizot suvlarining kritik chuqurligi.
75. Sizot suvlarining minerallashtirish darajasi.
76. Tuproq va uning qatlamlarida tuz rejimi va balansi.
77. Zovurlar tiplari va ulardan foydalanish.
78. Filtratsiya koeffitsienti.
79. Shamol ta‘sirida tuzlarning tuproq qatlamlarida to‘planishi.
80. Sho‘rlangan tuproqlarni yuvish va sho‘r yuvish normalarni hisoblash.
81. Sho‘rtob va sho‘rtoblashgan tuproqlarning melioratsiyasi.
82. Sho‘rtob tuproqlarning kelib chiqishi, rivojlanishi.
83. Botqoq va botqoqlashgan tuproqlar.
84. Botqoqlashgan tuproqlarning quritish tartiboti va normalari.
85. Tuproqlarning meliorativ izlanishlari.
86. Tuproqning meliorativ tekshirish va izlanishlari tarkibi.
87. Tuproqlarning meliorativ rayonlashtirish.
88. Qumlar melioratsiyasi.
89. Qumli va qumloq tuproqlarni o‘zlashtirish.
90. Gipsli erlarni o‘zlashtirish.
91. Taqirlarni o‘zlashtirish.
92. Sanoat va tabiiy ofatlar natijasida buzilgan erlarni o‘zlashtirish.
93. Tuproq rekultivatsiyasi.
94. Suvli so‘rim natijalarini tuzlarga aylantirish.
95. Sho‘rlangan tuproqlar klassifikatsiyasi.
96. Sug‘orishning tashqi muhitga va tuproq xossalriga ta‘siri.
97. 1 ga yerda 100 sm qatlamda umumiy namlik jamg‘armasini hisoblang.
98. Sug‘orish suvlarning sifati va uni aniqlash usullari.
99. Qishloq xo‘jalik ekinlarining alohida sug‘orish rejimi.
100. Sug‘orish texnikasi va uni boshqarish usullari.

**06.01.08 –«O‘simlikshunoslik» ixtisosligi bo‘yicha tayanch
doktorantura imtihon savollari**

1. Respublikamiz Prezidenti I.Karimovning «Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, O‘zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo‘llari va choralari» (2009) asarida va xukumatimizning keyingi yillardagi qarorlarida O‘zbekistonda boshqali don ekinlari salmog‘i va sifatini oshirish, aholini non va uning mahsulotlariga bo‘lgan talabini qondirish, oziq-ovqat havfsizligini ta‘minlash, kam xarajat qilib, yuqori va sifatli hosil yetishtirish bo‘yicha belgilangan vazifalar.
2. Paxtachilik va g‘allachilik fermer xo‘jaliklarida resurs tejamkor agrotexnologiyalarni qo‘llash va uning hosildorlikni oshirishdagi ahamiyati.
3. Fermer xo‘jaliklarini optimallashtirishning paxtachilik va g‘allachilikni rivojlantirishdagi ahamiyati.

4. Prezident I. Karimovning 2010 yil 29 yanvardagi Vazirlar Mahkamasi yig'ilishidagi ma'ruzasida paxtachilik va uni qayta ishlashni modernizatsiyalash va yangilash bo'yicha belgilangan vazifalar va uning soha rivojidadagi ahamiyati.
5. Atrof-muhit va ekologiyaning o'zgarishi va ob-havoning global isishi natijasida qishloq xo'jalik ekinlarini harorat, namlik, yorug'lik va tuproq sharoitlariga bog'liq xolda parvarishlash.
6. Dala tajribalarini o'tkazish bo'yicha umumiy qoidalar (dala tarixi, dalani tanlash, variantlar va qaytariqlarni joylashtirish va boshqalar).
7. Tajriba variantlarini joylashtirish va tuproq namunalarini olish uslublari.
8. Urug'ning unib chiqishini aniqlash usullari.
9. O'simliklarda fenologik kuzatuv va turli hisob kitoblar olib borish uslublari, ko'chat qalinligini aniqlash.
10. O'simlikning barg yuzasi va quruq massasini aniqlash, rivojlanish fazalarini hisoblash.
11. Agrotexnik tajribalarda paxta tolasi sifat ko'rsatkichlarini, chigit sifatini, don sifatini aniqlash uchun namunalar olish, paxta va bug'doy hosilini yig'ib terib olish va hisoblash uslublari.
12. Olingan ma'lumotlarga matematik ishlov berish usullari.
13. Efirmoyli ekinlar (kashnich, zira, arpabodiyon va boshqalar) ahamiyati, hosildorligi, sifat ko'rsatkichlari.
14. Efirmoyli ekinlar morfologiyasi, biologiyasi, yetishtirish texnologiyasi, hosilni yig'ish usuli.
15. G'o'za kasalliklari va ularga qarshi kurash choralari. Vilt kasalligining tarqalishi va unga qarshi kurash yo'llari.
16. Tamaki-kelib chiqishi, botanik xarakteristikasi, morfologiyasi va biologiyasi.
17. Tamaki va maxorkaning kimyoviy tarkibi, agroekotiplari va agroekologik guruhlari.
18. Kuzgi bug'doyni lalmi yerlarda yetishtirish texnologiyasi.
19. Kuzgi bug'doyni sug'orish soni, me'yor va tartibi, o'g'itlash me'yor, o'g'itlarni qo'llash muddati.
20. Jahon paxtachiligi. O'zbekistonning jahon paxtachiligidagi o'rni. Paxtachilik fanining soha rivojidadagi ahamiyati.
21. Mosh ahamiyati, hosildorligi, sistematikasi, morfologik xususiyati, biologiyasi.
22. Urug'lik paxtani yig'ib olish. Paxta hosilini yig'ib-terib olishni ilmiy asoslash. Hosil salmog'i va sifatini oshirishning zamonaviy usullari.
23. Boshhoqli don ekinlaridan yuqori hosil yetishtirish printsiplari. Don sifatini oshirish yo'llari.
24. G'o'zaning asosiy zararkunandalari. Ularning biologiyasi va zarar yetkazish xususiyati. Zararkunandalarga qarshi biologik, kimyoviy, mexanik va agrotexnik kurash choralari.
25. Moyli zig'ir yetishtirish texnologiyasi, hosilni yig'ish usuli.
26. Tamakini almashlab ekish. Tuproqqa ishlov berish, o'g'itlash, o'simlikni parvarishlash agrotadbirlari. Hosilni yig'ishtirib olish usullari.

27. Makkajo'xori yetishtirish texnologiyasi (don va silos uchun), o'tmishdosh ekin, urug' ekish muddati, usuli, me'yori, sug'orish tartibi, o'g'itlash me'yori va muddati.
28. CHigitning dala va laboratoriya sharoitidagi unuvchanligi va unib chiqish quvvatini aniqlash usullari.
29. Burchoq va yasmiq ekinlarining ahamiyati, hosildorligi, sistematikasi, morfologik xususiyati, biologiyasi.
30. Zig'ir va boshqa tolali ekinlar ahamiyati, sistematikasi, morfologiyasi va biologiyasi.
31. Respublikamizda g'allachilikni rivojlantirish istiqbollari. Tuproq iqlim sharoitlariga qarab bug'doy va boshqa donli ekinlar navlarini joylashtirish hamda ularni yetishtirish texnologiyasi.
32. G'o'zada o'sishni sozlovchi moddalarni qo'llash texnologiyalari. CHigit ekish oldidan va o'simlik rivojlanish davrida qo'llaniladigan o'sishni sozlovchi moddalar. Ularni qo'llash muddatlari va me'yorlari.
33. Em-xashak ekinlarining chorvachilikni rivojlantirishda va tuproq unumdorligini oshirishdagi o'rni.
34. Eryong'oq ahamiyati, biologik va ekologik tavsifi, urug'chiligi, yetishtirish texnologiyasi.
35. Suli va tritikaleni ahamiyati, hosildorligi, to'yimlilik, sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi, yetishtirish texnologiyasi, hosilini yig'ish va saqlash.
36. Respublikaning turli tuproq-iqlim sharoitlarida g'o'za navlarini joylashtirish va maqbul parvarishlash agrotexnikasining o'ziga xosligi.
37. Kunjut ahamiyati, biologiyasi, morfologiyasi va etishtirish texnologiyasi.
38. Qand lavlagi, urug'lik va yerni ekishga tayyorlash, ko'chat qalinligi, rivojlanish bosqichlari, o'g'itlash, sug'orish va hosilini yig'ishtirib olish.
39. G'o'za defoliatsiyasi, muddati, me'yori va uning paxta hosili hamda sifatiga ta'siri.
40. Ko'sak va chigitning shakllanishi va pishishidagi biologik hamda fiziologik jarayonlar.
41. Marjumak ahamiyati, biologiyasi, morfologiyasi, etishtirish texnologiyasi.
42. Makkajuxorini soya bilan qo'shib yetishtirish texnologiyasi, ekish muddati, me'yori va usuli.
43. SHoli yetishtirish texnologiyasi, o'tmishdosh ekin, sholini ekish muddati, me'yori va usuli.
44. G'o'zaning o'suv davri. Gullash mexanizmi. Gulining tuzilishi va urug'lanishi.
45. Mosh yetishtirish texnologiyasi, o'tmishdosh ekin, urug' ekish muddati, me'yori, usuli, sug'orish, o'g'itlash, hosilini yig'ish va saqlash.
46. Respublikada shakar ishlab chiqarish. Qand lavlagi ekin maydoni, uning almashlab ekishdagi o'rni.
47. Kuzgi don ekinlarining qishda nobud bo'lish sabablari va unga qarshi kurash choralari.
48. O'zbekiston paxtachiligi tarixi va rivojlanish bosqichlari.
49. No'xat ahamiyati, hosildorligi, sistematikasi, morfologik xususiyati, biologiyasi.

50. Tolaning texnologik xususiyatlari. Tola sifatiga agrotexnika tadbirlarining ta'siri.
51. Kuzgi bug'doy, unga o'tmishdosh ekinlar, urug' ekish me'yori, muddati, usuli, chuqurligi, urug'ni ekishga tayyorlash.
52. Respublikada paxta ishlab chiqarishning holati va tola sifatini oshirish yo'llari.
53. Beda ahamiyati, hosildorligi, sistematikasi, morfologik xususiyati, biologiyasi.
54. Paxtachilikda urug'chilikni yaxshilash yo'llari. Urug'lik paxta yetishtirish texnologiyasi. Urug'lik chigitga qo'yilgan talablar, ekish oldidan chigitga ishlov berish usullari va ularning ahamiyati.
55. Arpani ahamiyati, hosildorligi, sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi, yetishtirish texnologiyasi.
56. Tajriba dalasida o'simlik ko'chat qalinligini aniqlash. Hosildorlikning ko'chat qalinligiga bog'liqligi.
57. Don dukkakli ekinlarning almashlab ekishdagi o'rni. Tuproq unumdorligini oshirishdagi ahamiyati.
58. Qand lavlagi navlari va gibridlari.
59. Tariqning ahamiyati, hosildorligi, sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi, yetishtirish texnologiyasi, hosilini yig'ishtirib olish.
60. G'o'zani yaganalash muddati. Tuproq iqlim sharoiti va g'o'za navlariga bog'liq holda ko'chat qalinligi.
61. Ildizmevali ekinlar-xashaki lavlagi, xashaki sabzi, xashaki sholg'om, ularning ahamiyati.
62. Kungaboqar yetishtirish texnologiyasi.
63. Fotosintezning hosil shakllanishidagi roli, fotosintez mahsuloti, fotosintez sof mahsuldorligi.
64. G'o'zani oziqlantirish me'yori, muddati va uning o'simliklar o'sishi rivojlanishi, hosil to'plashi, hosil salmog'i va tola sifatiga ta'siri.
65. Beda morfologiyasi, biologik va ekologik xususiyatlari. Ekish usuli va muddati.
66. Urug'lik beda yetishtirish texnologiyasi.
67. Maxsar ahamiyati, morfologiyasi, biologiyasi, lalmi va sug'oriladigan yerlarda yetishtirish texnologiyasi.
68. Kuzgi bug'doyni g'o'za qator orasiga ekish, uning ijobiy va salbiy tomonlari.
69. G'o'zani chilpish muddati va usullari. Chilpishning g'o'za ko'saklari pishib yetilishiga, hosildorlik va tolaning texnologik xususiyatlariga ta'siri.
70. Tamaki xomashyosini saqlash va ishlov berish.
71. Tamaki urug'chiligi.
72. Tamakining kasallik va zararkunandalari, ularga qarshi kurash yo'llari.
73. Tamakichilikni mexanizatsiyalash.
74. Kungaboqarning almashlab ekishdagi o'rni, parvarishlash agrotadbirlari. Gerbitsid va desikantlarni qo'llash. Sug'orish. Hosilini yig'ishtirib olish, tozalash va quritish.
75. Makkajo'xorining don va silos hosilini yig'ishtirib olish, saqlash, takroriy ekish texnologiyasi.

- 76.O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998 yil 25 noyabrdagi 491-sonli, 2004 yil 23 dekabrdagi 604 sonli qarorlarining paxtachilik sohasini rivojlantirishdagi ahamiyati.
- 77.Don dukkakli ekinlarning oziq-ovqat, yem-xashak, agrotexnik va ekologik ahamiyati.
- 78.Kanop navlari, almashlab ekishdagi o'rni, o'g'itlash va sug'orish, begona o'tlarga qarshi kurash. Hosilni yig'ishtirib olish va uni mexanizatsiyalash.
- 79.SHoli ahamiyati, tarqalishi, sistematikasi, morfologiyasi va biologiyasi.
- 80.G'o'za sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi.
- 81.Loviya yetishtirish texnologiyasi, o'tmishdosh ekin, urug' ekish muddati, me'yori, usuli, sug'orish, o'g'itlash, hosilni yig'ish va saqlash.
- 82.Zig'ir navlari, almashlab ekishdagi o'rni, o'g'itlash va sug'orish, begona o'tlarga qarshi kurash. Hosilni yig'ishtirib olish va uni mexanizatsiyalash.
- 83.Jo'xorini ahamiyati, hosildorligi, sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi.
- 84.Jo'xorini yetishtirish texnologiyasi, hosilni yig'ish va saqlash.
- 85.G'o'za qator oralariga ishlov berish muddati, chuqurligi, soni va kengligi.
Uning g'o'zani o'sishi va rivojlanishi hamda hosildorligiga ta'siri.
- 86.Tuganak mevali ekinlar, kartoshka, topinambur va batat.
- 87.Qand lavlagi yetishtirishda begona o'tlarga qarshi agrotexnik va kimyoviy kurash choralari. Qator oralariga ishlov berish. Hosilni yig'ishtirib olish.
- 88.G'alla-don ekinlari ko'chat qalinligi, o'sishi va rivojlanishini aniqlash.
- 89.G'o'zaning suvga bo'lgan talabi va sug'orish muddati. Sug'orishning o'simlik o'sishi va rivojlanishidagi roli. G'o'zani sug'orish usullari va sug'orishning hosildorlikka ta'siri.
- 90.Em-xashak ekinlarining g'o'za va boshqa ekinlar hosildorligiga ta'siri.
Navbatlab ekishda yem-xashak ekinlarning roli, ularni parvarishlash texnologiyasi.
- 91.Tamaki ko'chatini yetishtirish, o'g'itlash tizimi, parvarishlash usullari.
- 92.SHolini sug'orish tartibi, o'g'itlash me'yori, usuli, hosilni yig'ishga tayyorgarlik ko'rish va yig'ishtirib olish, ekilayotgan navlari.
- 93.O'rta va ingichka tolali g'o'za navlarining botanik tavsifi va biologik xususiyatlari.
- 94.Soya yetishtirish texnologiyasi, o'tmishdosh ekin, urug' ekish muddati, me'yori, usuli, sug'orish, o'g'itlash, hosilni yig'ish va saqlash.
- 95.Qand lavlagi morfologiyasi, biologiyasi va ekologik ahamiyati.
- 96.Makkajo'xori–ahamiyati, tarqalishi, hosildorligi, sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi.
- 97.Ziroatlarni navbatlab ekishning g'o'za va boshqa ekinlar hosildorligiga ta'siri.
- 98.Kanop sistematikasi, morfologiyasi va biologiyasi, etishtirish agrotexnikasi.
- 99.Kuzgi bug'doy ahamiyati, hosildorligi, navlari va sug'oriladigan yerlarda yetishtirish texnologiyasi.
100. G'o'za, kanop va boshqa tolali ekinlarning xalq xo'jaligidagi ahamiyati, sistematikasi, morfologiyasi va biologiyasi.
- 101.G'o'za selektsiyasini rivojlantirish printsiplari. Seleksiya yutuqlari va kamchiliklar.

102. Donli ekinlarni biologik guruhlari, umumiy morfologiyasi va biologiyasi.
103. Respublikamizda g' o' za ekin maydoni va hosildorligi, navlari.
104. Moyli ekinlar sistematikasi, morfologiyasi va biologiyasi.
105. G' o' za navlarining tezpisharligini aniqlash. Ko' saklar pishib yetilishining agrotexnik tadbirlarga bog' liqligi.
106. Respublikada ekilayotgan g' o' za navlari, turli tuproq iqlim sharoitlarida navlarni joylashtirish va uning ahamiyati.
107. No' xat yetishtirish texnologiyasi, o' tmishdosh ekin, urug' ekish muddati, me' yori, usuli, parvarishlash, sug' orish, o' g' itlash, netragin qo' llash texnologiyasi, hosilni yig' ish va saqlash.
108. Urug' lik donga davlat andozalari. Boshqoqli don ekinlari urug' shunosligi, urug' ning rivojlanishi va tuzilishi.
109. Hosildorlikni bashorat qilish. Tajriba dalasida g' o' za hosildorligini aniqlash va tahlil qilish uslubi.
110. Takroriy ekilgan soya, mosh va oraliq ekinlar: tirtikale, raps, xashaki no' xat, vika yetishtirish texnologiyasi.
111. G' o' zaning o' sishi va rivojlanishini aniqlash, fenologik kuzatuvlar o' tkazish uslublari.
112. Respublikamizda g' allachilikni rivojlantirish istiqbollari, don yetishtirish holati. Donli ekinlarning xalq xo' jaligidagi o' rni va ahamiyati.
113. Moyli ekinlar va o' simlik moyining sifat ko' rsatkichlari.
114. Yorma don ekinlari—arpa, suli, tariq, jo' xori ahamiyati, sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi, hosildorligi.
115. CHigitni va tuproqni ekish oldidan tayyorlash. CHigit ekish usullari, me' yori va muddatlari.
116. Burchoq va yasmiq ekinlarini yetishtirish texnologiyasi, o' tmishdosh ekin, urug' ekish muddati, me' yori, usuli, sug' orish, o' g' itlash, hosilini yig' ish.
117. Qand lavlagi organogenezi, birinchi va ikkinchi yilgi rivojlanish davri. Qand lavlagining oziq-ovqat sanoatidagi o' rni va ildizmevasining kimyoviy tarkibi.
118. Javdar va tritikale ekinlarining ahamiyati, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi.
119. Jut va tolali zig' ir ekinlarning xalq xo' jaligidagi ahamiyati, morfologiyasi, biologiyasi, ekin maydoni va hosildorligi.
120. Jut va tolali zig' ir ekinlarini yetishtirish agrotexnikasi.
121. Kartoshka, batat, topinambur va boshqa tuganak mevali ekinlarning xalq xo' jaligidagi ahamiyati, morfologiyasi, biologiyasi.
122. Kartoshka, batat, topinambur va boshqa tuganak mevali ekinlarni yetishtirish agrotexnikasi. Ekilayotgan navlari, almashlab ekishdagi o' rni, o' g' itlash va sug' orish, hosilini yig' ishtirib olish.
123. Urug' chilik va urug' shunoslik fani. Urug' chilik to' g' risidagi qonunlar va Vazirlar mahkamasi qarorlari. Qishloq xo' jalik ekinlari urug' lariga qo' yiladigan talablar, urug' likka qo' yilgan davlat andozalari.
124. Zamonaviy urug' chilik va urug' shunoslikning yutuqlari va kamchiliklari. Urug' ning rivojlanishi, tuzilishi, kimyoviy tarkibi va sifat ko' rsatkichlari, urug' lik sifatiga ta' sir qiladigan omillar.

125. Agrotexnik tadbirlarning urug'lik sifatiga ta'siri. Urug'larning unib chiqish quvvati va unuvchanligi, laboratoriya va dala sharoitida unuvchanlikni aniqlash usullari.

126. Don, dukkakli-don, tolali, yem-xashak va boshqa ekinlar urug'chiligi.

07.00.01– O‘zbekiston tarixi ixtisosligidan stajor-tadqiqotchilik, tayanch doktorantura, doktorantura va maqsadli doktoranturaga kirish imtihoni umumiy savollari

1. O‘zbekiston tarixining nazariy - metodologik asoslari.
2. O‘rta Osiyo xalqlari tarixini mustaqillik yillarida yangicha davrlashtirish masalalari.
3. O‘rta Osiyo tarixida qadimgi davr tarixini davrlashtirish va uning asosiy xususiyatlari.
4. O‘rta Osiyo mezolit davrida. Ibtidoiy xo‘jalikdagi o‘zgarishlar. O‘rta Osiyoda urug‘chilik jamoasi.
5. O‘zbekistonda neolit davri yodgorliklari.
6. O‘rta Osiyoda bronza davri. Makonlar va moddiy madaniyat.
7. “Avesto”. Zardo‘shiylik ta‘limoti va uning jahon sivilizatsiyasida tutgan o‘rni.
8. O‘rta Osiyoda ilk shahar madaniyatining paydo bo‘lishi.
9. O‘rta Osiyoda ilk davlat tuzilmalarining shakllanishi, shart-sharoitlari va omillari.
10. Ahamoniylarning O‘rta Osiyoni bosib olishi.
11. Aleksandr Makedonskiyning O‘rta Osiyoga harbiy yurishlari va O‘rta Osiyoda ellin – makedon davlatlarining tashkil topishi. Ellin madaniyatining o‘ziga xos xususiyatlari va uning O‘rta Osiyoga yoyilishi.
12. So‘g‘diyona va Baqtriya Salavkiylar hukmronligi davrida.
13. Yunon - Baqtriya davlati. Yuechji qabilalarining O‘rta Osiyoga kirib kelishi.
14. Kushonlar davrida ijtimoiy - iqtisodiy va madaniy hayot.
15. Qadimgi yozuvlar.
16. Buyuk ipak yo‘lining shakllanishi va rivojlanishi. Xalqaro munosabatlar.
17. Ilk o‘rta asrlarda Xioniylar va Kidariylar.
18. Eftaliylar davlati. Ijtimoiy – iqtisodiy hayot. Yerga egalik munosabatlarining shakllanishi.
19. Turk hoqonligi davrida O‘rta Osiyo.
20. Arab xalifaligining O‘rta Osiyoda yurg‘izgan siyosati. Arab xalifaligi hukmronligiga qarshi xalq - ozodlik kurashlari. Muqanna qo‘zg‘oloni, Abu Muslim harakati.
21. Toxiriylar hukmronligi davrida Movarounnahr va Xuroson.
22. Somoniylar davlati, ijtimoiy – siyosiy jarayonlar. Somoniylar davrida davlat boshqaruvi.
23. Movarounnahrda Qoraxoniylar hukmronligining o‘rnatilishi.
24. Avesto. Behistun, Persepoldagi yozuvlar-qadimgi epigrafika yodgorligi sifatida.
25. Sharq qo‘lyozmalari va ularning sivilizatsiya tarixidagi o‘rni.
26. Saljuqiylar davlati. Sulton Sanjar faoliyati.

27. Manbashunoslikning fan sifatida rivojlanishi.
28. Tarixiy, nazariy va amaliy manbashunoslik.
29. Yozma manbalarning asosiy xillari.
30. Forsiy tilda arab yozuvida yozilgan dastlabki manbalar.
31. Arab yozuvidagi turkiy yozma meros.
32. Qo'lyozmalarning jahon bo'ylab tarqalish sabablari.
33. O'zR FA Sharqshunoslik instituti Sharq qo'lyozmalari xazinasi.
34. Temuriylar saltanati tarixiga oid forsiy tarixiy yozma manbalar.
35. XII – XV asrlarda O'rta Osiyoda etnik jarayonlar va o'zbek adabiy tilining shakllanishi.
36. IX – XII asrlarda O'rta Osiyo madaniy yuksalishini ta'minlagan omillar. Ilm – fan rivojlanishi.
37. Islom dini ta'limotini rivojlanishida O'rta Osiyolik allomalarning qo'shgan xissasi.
38. Xorazmshohlar davlatida boshqaruv va siyosiy tizim.
39. Xorazmshohlar davlatining mo'g'ullar istilosi arafasidagi diplomatik aloqalari.
40. O'rta Osiyoga mo'g'ullar bosqini. Chig'atoy ulusining tashkil topishi.
41. Jaloliddin Manguberdining siyosiy faoliyati.
42. Xorazm Ma'mun Akademiyasi. Mustaqillik yillari Ma'mun Akademiyasining qayta tiklanishi.
43. O'rta Osiyolik allomalarning g'arb olami ilmiga ta'siri.
44. XIV asrning ikkinchi yarmida Movarounnaxrdagi siyosiy vaziyat. Amir Temurning hokimiyat tepasiga kelishi.
45. Amir Temurning harbiy yurishlari. Imperiyaning tashkil topishi.
46. Temur tuzuklari. Amir Temur davlatining tuzilishi va uning o'ziga xos xususiyatlari. Qonunchilik tizimining barpo etilishi va uning davlat boshqaruvidagi o'rni.
47. Amir Temur davlatida ilm - fan rivoji. Amir Temur davri tarixnavisligi. Amir Temur va temuriylar hukmronligi davrida diplomatik aloqalar.
48. Xalil Sulton Mirzoning hokimiyat tepasiga kelishi va uning davlat boshqaruvi.
49. Mirzo Ulug'bekning hokimiyat tepasiga kelishi, uning ilmiy qarashlari va Samarqanddagi ilmiy izdoshlari.
50. Alisher Navoiy – buyuk davlat arbobi va madaniyat homiysi, uning tarix ilmiga qo'shgan xissasi.
51. XII-XIV asrlarda O'rta Osiyoda tarixiga oid xotiralar muhim manba sifatida
52. O'rta Osiyo xonliklari tarixi xorijiy tarixshunoslikda.
53. XVI-XIX asrning birinchi yarmida O'rta Osiyo haqidagi tarixiy geografik tadqiqotlar.
54. XIX-XX asrning boshlarida Rossiya olimlari tomonidan O'rta Osiyoning o'rganilishi
55. Mustaqillik yillarida O'zbek davlatchiligi tarixiga oid ilmiy tadqiqotlarning olib borishi.
56. Mustaqillik yillarida O'rta Osiyo xonliklarida tarixining o'rganilishi.
57. Mustaqillik yillarida Amir Temur va temuriylar davri tarixining tadqiq etilishi.
58. Mustaqillik yillarida ilmiy nashrlarga O'zbekiston tarixining yoritilishi.

59. XIX asr o'rtalarida o'zbek xonliklarining ijtimoiy – siyosiy ahvoli va o'zaro munosabatlari.
60. Movarounnaxr va Xuroson Shayboniylar hukmronligi davrida. Ijtimoiy - iqtisodiy, siyosiy va xalqaro munosabatlar.
61. Muhammad Shaybonixonning Eron shohi bilan munosabatlari.
62. Shayboniylar davlati Abdullaxon II davrida.
63. Ashtarxoniylarning hokimiyat tepasiga kelishi. Imomqulixon. Eron bilan munosabatlar.
64. Ashtarxoniylar davrida madaniy hayot.
65. Buxoro amirligining tashkil topishi. Amir Xaydar. Buxoro amirligi va Qo'qon xonligi o'rtasidagi munosabat.
66. Abulg'ozixon hukmronligi davrida Xiva xonligi. XVIII – XIX asrda Qo'qon xonligida madaniy hayot.
67. O'rta osiyoning Rossiya imperiyasi tomonidan bosib olinishining asosiy sabablari. O'rta Osiyo masalasida Angliya va Rossiya o'rtasidagi raqobat.
68. Rossiya imperiyasi qo'shinlari tomonidan Toshkentning bosib olishi.
69. Rossiya imperiyasiga qarshi Jizzax, O'ratepa janglari. Buxoro amirligining Rossiya imperiyasi vassaliga aylantirilishi.
70. Rossiya imperiyasi qo'shinlarining Qo'qon xonligi hududlariga hujumi. Qo'qon xonligining bosib olinishi va xonlikning tugatilishi.
71. Turkiston general - gubernatorligining tashkil topishi. 1886 yil "Turkiston o'lkasini boshqarish haqidagi nizam" va ma'muriyatchilikning kuchayishi.
72. Xiva xonligini Rossiya imperiyasi tomonidan istilo qilinishi. Gandimiyon shartnomasi.
73. Xiva xonligi Rossiya imperiyasi zulmi ostida.
74. Rossiya imperiyasining Turkistonda agrar siyosati va unga qarshi xalq g'alayonlari.
75. Rossiya imperiyasining Turkistonda mustamlaka siyosati.
76. O'rta Osiyoda rus - tuzem maktablarining tashkil etilishi. Milliy maorifga munosabat.
77. Rossiya imperiyasining O'rta Osiyoda maorif, fan va madaniyat sohasidagi mustamlakachilik siyosati.
78. Rossiya imperiyasining O'rta Osiyoga aholini ko'chirish siyosati va uning oqibatlari.
79. Rossiya imperiyasi hukmronligi davrida Turkistonda soliq va majburiyatlar. Rossiya imperiyasi hukmronligi yillarida Turkistonda mahfiy siyosiy politsiyaning tashkil etilishi va uning vazifalari.
80. 1892 yil Toshkent qo'zg'olonning kelib chiqish sabablari va uning bostirilishi.
81. Rossiya imperiyasining mustamlaka siyosatiga qarshi ko'tarilgan Andijon (Dukchi Eshon) qo'zg'oloni va uning oqibatlari.
82. XX asr boshlarida Turkiston. Ijtimoiy - iqtisodiy vaziyatning og'irlashishi.
83. XIX asr ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida Qoraqalpog'iston.
84. 1916 yil milliy ozodlik harakati va uning tarixiy ahamiyati.
85. XX asr boshlarida Turkistonda ijtimoiy – siyosiy ahvol. Jadidchilik g'oyasi. Ismoil G'aspirali. Turkiston o'lkasida jadid maktablari.

86. Ubaydulla Asadullaxo'jaev va Munavvar qorining Turkiston jadidchilik harakatidagi roli. Jadidchilik harakatida ta'lim va tarbiya masalalari.
87. O'rta Osiyo haqida XVII asrgacha yozilgan Yevropa tillaridagi yozma ma'lumotlar.
88. Turkiston general-gubernatorligi kanselyariyasi materiallari O'rta Osiyotarihiga oid manba.
89. Turkistonda jadid matbuoti tarixi.
90. 1917 yil fevral inqilobi va uning Turkistonga ta'siri.
91. 1917 yil oktyabr davlat to'ntarishi va sovet hokimiyatining o'rnatilishi.
92. Turkiston Muhtoriyatining tashkil etilishi. Muhtoriyatdagi siyosiy vaziyat va uning tugatilishi.
93. Turkistonda sovet hokimiyatiga qarshi qurolli harakatning kuchayishi.
94. TASSRning tashkil topishi va uning ahamiyati.
95. Sovet hokimiyatining 1921-1922, 1925-1929 yillarda amalga oshirilgan er - suv islohotlari, uning O'zbekistonda amalga oshirilishi.
96. Xiva xonligi va Buxoro amirligining qizil armiya tomonidan tugatilishi. XXSR va BXRning tashkil topishi. Respublikalarda ijtimoiy – iqtisodiy, madaniy o'zgarishlar.
97. O'rta Osiyoda milliy - hududiy chegaralanishning o'tkazilishi va uning oqibatlari. O'zSSRning tashkil topishi.
98. Yangi iqtisodiy siyosat. (NEP). Iqtisodiy hayotda yangi o'zgarishlarining paydo bo'lishi.
99. O'zbekistonda sovet davlatining quloqlashtirish siyosati va uning oqibatlari.
100. XX asr 20-40 yillarida O'zbekistonning markazlashgan xalq xo'jaligi tizimiga kiritilishi va uning oqibatlari
101. Sovet davlatining O'zbekistondagi iqtisodiy siyosati. O'zbekiston tabiiy boyliklarining markaz manfaatlariga bo'ysundirilishi.
102. XX asr 20-30 yillarida O'zbekistonning xalqaro aloqalari.
103. Fayzulla Xo'jayevning hayoti va faoliyati.
104. Usmon Yusupovning hayoti va faoliyati.
105. 1925-1941 yillarda O'zbekistonda milliy siyosat, ta'lim, fan va madaniyatning sovet mafkurasiga bo'sundirilishi va uning oqibatlari.
106. Sovet davlati ma'muriy - buyruqbozlik tuzumining milliy tarixga munosabati. Tarixiy jarayonlarga biryoqlamaliklarning kuchayishi.
107. O'zbekiston Milliy universitetining tashkil topishi va uning tarixiy ildizlari.
108. Ma'muriy - buyruqbozlik tuzumining shakllanishi. Siyosiy qatag'onliklarning kuchayishi (1941-1945 yy).
109. XX asr 30 - 60 yillarida o'zbek teatr va kino san'ati.
110. XX asr 40 - 80 yillarida Qoraqalpog'iston.
111. Qoraqalpog'iston XX asrning 20 - yillari ikkinchi yarmi va 30 - yillarda.
112. Ikkinchi jahon urushi yillarida O'zbekistonlik jangchilarning fashizmni tor - mor etishdagi jasoratlari. Ikkinchi jahon urushi yillarida O'zbekiston sanoati va qishloq xo'jaligi, o'zbek xalqining fidokorona mehnati.
113. Ikkinchi jahon urushi yillarida O'zbekistonda fan, maorif va madaniyat.

114. Ikkinchi jahon urushidan keyingi yillarda xalq xo'jaligini tiklashdagi qiyinchiliklar.
115. Ikkinchi jahon urushidan keyingi yillarda siyosiy qatag'onlarning yangi davrining boshlanishi.
116. XX asr 60 - yillarida O'zbekiston madaniy – ma'naviy hayotiga “rivojlangan sotsializm” g'oyalarining singdirilishi va uning oqibatlari.
117. XX asr 50 - 70 – yillarida O'zbekistonda fan va madaniyat.
118. O'zbekistonda 1950-1990 yillarda milliy adabiyot.
119. XX asr 80 - 90 – yillarida O'zbekistonda fan va madaniyat ahvoli. Ziyolilarga nisbatan ta'qibning kuchayishi.
120. XX asr 70-80 yillarida agrar tanglikning kuchayishi. Paxta yakka hokimligi va uning salbiy oqibatlarini. O'zbekiston “qayta qurish” yillarida.
121. O'zbekistonda ekologik vaziyatning og'irlashishi. Orol fojeasi va uning oqibatlarini.
122. O'zbek tiliga Davlat tili maqomining berilishi va uning tarixiy, siyosiy, ma'naviy ahamiyati. “O'zbekiston Respublikasining Davlat mustaqilligi asoslari to'g'risida”gi Qonun va uning ahamiyati.
123. Islom Karimov – mustaqil O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti.
124. O'zbekiston Respublikasi siyosiy tizimining shakllanishi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining qabul qilinishi va uning siyosiy, ma'naviy - ma'rifiy ahamiyati.
125. Mustaqil O'zbekistonda milliy va diniy qadriyatlarining qayta tiklanishi va uning xalq tomonidan e'tirof etilishi.
126. O'zbekiston Prezidenti Birinchi Islom Karimov asarlari mustaqil O'zbekiston tarixibo'yicha asosiy manba.
127. O'zbekiston Respublikasida millatlararo barqarorlik va diniy bag'rikenglikning o'rnatilishi.
128. O'zbekistonning o'z taraqqiyot yo'li. “O'zbek modeli”.
129. O'zbekistonning o'z taraqqiyot yo'li tushunchasining milliy - tarixiy, ijtimoiy - madaniy negizlari.
130. Tarixiy xotirani uyg'otish, o'tmishdan saboq chiqarish va o'zlikni anglash mezoni bo'lish. Adolat va haqiqat, erkinlik va mustaqillik g'oyalarining vatan tarixida aks etishi.
131. Amir Temurning ijtimoiy-siyosiy qarashlari, davlatni qurish va boshqarish, xalqaro diplomatik munosabatlar, qo'shnichilik, sulhparvarlik siyosati, qonun ustuvorligi qonun oldida barchaning tengligi, qonunning insonparvarlikni ro'yobga chiqarishdagi ahamiyati.
132. O'zbekistonda iqtisodiy islohotlar birinchi bosqichining vazifalari va asosiy strategik yo'nalishlari.
133. O'zbekistonda iqtisodiy islohotlar ikkinchi bosqichining vazifalari va natijalari.
134. Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston.
135. 1998 yil O'zbekistonda Imom al - Buxoriy tavalludining 1225 yilligining nishonlanishi va uning ahamiyati. 1998 yil al-Farg'oniyning 1200 yillik tavallud sanasining nishonlanishi va uning ahamiyati.

136. “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakati. O‘zbekistonning ijtimoiy - siyosiy hayotida yoshlarning tutgan o‘rni
137. O‘zbekistonda ko‘ppartiyaviylik tizimining shakllanishi va demokratik jarayonlardagi ishtiroki.
138. O‘zbekistonda ikki palatali parlament tizimining shakllanishi zaruriyati va uning ahamiyati.
139. Xalqaro terrorizm va diniy ekstremizmga qarshi kurashda O‘zbekistonning tutgan o‘rni.
140. Mustaqil O‘zbekistonning BMTga a‘zo bo‘lishi va uning tarixiy ahamiyati.
141. O‘zbekistonning xalqaro YUNESKO tashkiloti bilan hamkorligi.
142. O‘zbekistonning YXHT bilan hamkorligining yo‘lga qo‘yilishi.
143. O‘zbekiston Qurolli kuchlarining isloh qilinishi.
144. Jamiyatni demoratlashtirishda Ommaviy Axborot Vositalarining roli.
145. Jahon moliyaviy inqirozi va O‘zbekistonda unga qarshi qo‘llanilgan chora - tadbirlar.
146. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha Harakatlar strategiyasi.
147. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha Harakatlar strategiyasida qonun ustuvorligini ta‘minlash va sud-huquq tizimini yanada isloh qilishning ustuvor yo‘nalishlari.
148. 2017–2021 yillarga mo‘ljallangan O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha Harakatlar Strategiyasida ijtimoiy sohani rivojlantirish bo‘yicha vazifalarning belgilanishi.
149. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha Harakatlar Strategiyasida iqtisodiyotni rivojlantirish va liberallashtirishning ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha belgilangan vazifalar.
150. 2017-2021 yillarga mo‘ljallangan O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha Harakatlar Strategiyasida ijtimoiy sohani rivojlantirish bo‘yicha vazifalarning belgilanishi
151. 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha Harakatlar strategiyasida xavfsizlik, millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglikni ta‘minlash hamda chuqur o‘ylangan, o‘zaro manfaatli va amaliy tashqi siyosat sohasidagi ustuvor yo‘nalishlarni belgilanishi

08.00.04 – Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktoranturaga kirish savollari

1. Qishloq xo‘jaligining tarmoq sifatida o‘ziga xos xususiyatlari.
2. Erkin bozor munosabatlarini amalga oshirishda fanning predmeti, maqsadi va vazifalari.
3. Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti fanining tadqiqot usullari
4. Qishloq xo‘jaligini joylashtirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.
5. Qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarishini ixtisoslashtirishning shakl va ko‘rsatkichlari.
6. Qishloq xo‘jaligida ixtisoslashuv va konsentratsiyalashning iqtisodiy samaradorligi.

7. Qishloq xo'jaligini kooperatsiyalashtirish va agrosanoat majmuasini integratsiyalashtirish
8. Agrosanoat majmuasining zarurligi, maqsad va vazifalari hamda tarkibi.
9. Agrosanoat majmuasi tarmoqlar tarkibi o'rtasidagi munosabatlar.
10. Agrosanoat majmuasi ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari.
11. Davlatning oziq-ovqat xavfsizligi
12. Qishloq xo'jaligida amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar tizimi.
13. Qishloq xo'jaligida yer, suv, mulk, baho, soliq, moliya va kredit islohotlari va ularning natijalari.
14. Qishloq xo'jaligida davlat dotatsiyasi va subsidiyasining roli va ahamiyati
15. Qishloq xo'jaligida bozor iqtisodiyoti sharoitida turli mulkchilik shakllarini barpo etishning zarurligi.
16. Qishloq xo'jaligida jamoa, xususiy, shaxsiy va aralash mulk turlari.
17. Dehqon va fermer xo'jaliklari, ularning rivojlanishi.
18. Respublikaning yer-suv fondi, qishloq xo'jaligida foydalaniladigan yer-suv resurslari, ularning iqtisodiy-ijtimoiy ahamiyati.
19. Yer-suv resurslari, ularning miqdori, turlari va tarkibi, sug'oriladigan yerlar miqdori, sifati.
20. Yer-suv resurslaridan foydalanish darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
21. Qishloq xo'jaligi yerlarini baholash, irrigatsiya va melioratsiya tadbirlarini amalga oshirishda davlatning roli.
22. Yer-suv resurslaridan foydalanishning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari.
23. Yer-suv resurslaridan foydalanishni rag'batlantirish mexanizmlari
24. Moddiy - texnika resurslari haqida tushuncha, ularning ahamiyati, xususiyatlari va turkumlashtirilishi.
25. Fan-texnika taraqqiyoti, uning yo'nalishlari va innovatsion texnologiyalar.
26. Qishloq xo'jaligida zamonaviy, samarali, ekologik jihatdan foydali hisoblangan texnikalarni, kimyoviy vositalarni va intensiv texnologiyalarni yaratish.
27. Qishloq xo'jaligida asosiy vositalar haqida tushuncha, ularning iqtisodiy mazmuni, ahamiyati va turkumlashtirilishi.
28. Asosiy ishlab chiqarish vositalaridan foydalanish darajasining samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
29. Aylanma vositalar haqida tushuncha, ularning ahamiyati va turkumlashtirilishi.
30. Aylanma vositalar, ulardan foydalanish darajasining samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
31. Respublika qishloqlaridagi aholi, mehnat va mehnat resurslari.
32. Mehnat bozori, mehnat resurslaridan to'liq va samarali foydalanish darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
33. Qishloq xo'jaligida mehnat unumdorligi darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
34. Qishloq xo'jaligida mehnat resurslaridan foydalanishni yaxshilash, mehnat unumdorligini oshirish yo'llari

35. Qishloq xo'jaligida sarflanayotgan investitsiyalar (kapital qo'yilmalar)ning manbalari, sarflanish yo'nalishlari.
36. Investitsiyalar (kapital qo'yilmalar)ning iqtisodiy samaradorligini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
37. Investitsiya (kapital qo'yilma)lar ko'lamini kengaytirish va samaradorligini oshirish yo'llari
38. Qishloq xo'jaligida servis haqida tushuncha, uning mazmuni va ahamiyati.
39. Qishloq xo'jaligining faoliyat samaradorligini oshirishda servisni rivojlantirish masalalari.
40. Qishloq xo'jaligida ishlab chiqarish, bozor va ijtimoiy servis samaradorligini ta'minlash yo'nalishlari
41. Qishloq xo'jaligida xarajatlar tarkibi, ularning turkumlashtirilishi.
42. Mahsulot tannarxi haqida tushuncha (o'rtacha xarajatlar) va uning turlari.
43. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarining o'rtacha xarajatlarini (tannarxini) hisoblash usullari.
44. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarining tannarxini kamaytirish yo'llari
45. Qishloq xo'jaligining yalpi va tovar mahsuloti haqida tushuncha, ularning ahamiyati.
46. Qishloq xo'jaligining yalpi mahsuloti tarkibi, o'zgarishi, sifati va raqobatbardoshligi.
47. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini taqsimlash, sotish va tovarlilik darajasini oshirish yo'llari
48. Qishloq xo'jaligida baholar tizimi, ularning darajasi va dinamikasi.
49. Bozor iqtisodiyoti sharoitida qishloq xo'jaligi mahsulotlari baholarini takomillashtirish va raqobat muhitini shakllantirish.
50. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarining raqobatbardoshligini oshirish omillari
51. Qishloq xo'jaligi korxonalarida takror ishlab chiqarishda ijtimoiy infratuzilmaning ahamiyati.
52. Qishloq xo'jaligi daromadlarini, foydani va iqtisodiy samaradorlik darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
53. Qishloq xo'jaligining pul daromadlari, yalpi va sof foydalarini ko'paytirish, iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari
54. O'simlikchilik tarmoqlarining ahamiyati.
55. O'simlikchilik tarmoqlari iqtisodiyotining hozirgi holati.
56. Davlatning g'alla mustaqilligi siyosati.
57. Kelajakda o'simlikchilik tarmoqlari iqtisodiyotini rivojlantirish masalalari
58. Chorvachilik tarmoqlarining ahamiyati.
59. Chorvachilik mahsulotlarining iqtisodiy samaradorlik darajasini ifodalovchi ko'rsatkichlar.
60. Chorvachilik tarmoqlarida mahsulot yetishtirishni rivojlantirish va samaradorligini oshirish yo'llari.

08.00.05 – XIZMAT KO‘RSATISH TARMOQLARI IQTISODIYO‘TI IXTISOSLIGI BO‘YICHA MALAKAVIY IMTIHON SAVOLLARI

1. Xizmat va servis tushunchalarining o‘zaro o‘xshash va farqli tomonlari
2. Xizmatlar sohasini rivojlantirishning xorijiy tajribalari.
3. Xizmat ko‘rsatish sohasining ijtimoiy-iqtisodiy mazmuni va ijtimoiy yo‘naltirilgan bozor iqtisodiyotini rivojlantirishda tutgan o‘rni
4. O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirish bosqichlari
5. Outsorsing xizmatlarining o‘ziga xos xususiyatlari
6. O‘zbekistonda turizm sohasini xalqaro bozorda raqobatbardoshligini oshirishga ta’sir qiluvchi omillar
7. Bozor munosabatlari sharoitida xizmatlarning turlari va ularning tasnifi.
8. O‘zbekistonning pul-kredit siyosati va u bilan bog‘liq xizmatlarni rivojlantirish muammolari
9. O‘zbekiston Respublikasi ta’lim xizmatlarini rivojlantirish yo‘llari
10. O‘zbekiston iqtisodiyoti rivojida xizmatlar eksportining tutgan o‘rni
11. Xizmatlar bozori va uning o‘ziga xos xususiyatlari
12. Iqtisodiyotni erkinlashtirish va mamlakatni modernizatsiyalash sharoitida xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirish muammolari
13. Xizmatlar marketingini rivojlantirishning iqtisodiyotda tutgan o‘rni
14. Xizmat ko‘rsatish iqtisodiyoti sohasidagi ilmiy tadqiqotlarda qo‘llaniladigan miqdoriy va sifat usullari
15. Xizmat ko‘rsatish sohasidagi boshqaruv jarayonlarida iqtisodiy-matematik modellashtirishning ahamiyati
16. Xizmat ko‘rsatish sohasida ilmiy tadqiqotlarda qo‘llaniladigan kontent tahlil usuli
17. O‘zbekiston Respublikasida transport xizmatlarini rivojlantirish yo‘nalishlari
18. Turizmda transport xizmatlarini rivojlantirish yo‘nalishlari
19. O‘zbekistonda zamonaviy xizmat turlarini rivojlantirish yo‘nalishlari
20. Savdo xizmatlari va ularni rivojlantirish muammolari
21. O‘zbekistonda turizm salohiyati va uni rivojlantirishda davlat siyosatining asosiy yo‘nalishlari
22. Turistik talabni modellashtirish va prognozlashtirishda ko‘p omilli chiziqli modellardan foydalanish
23. Turizm sohasida korrelyatsion-regression modellardan iqtisodiy tahlil va prognozlashtirishda foydalanish yo‘llari
24. Turistik faoliyatni litsenziyalash, sertifikatsiyalash va sug‘urtalash tartibi.
25. Turizm sohasida biznes jarayonlari tahlili va sintezida qo‘llaniladigan usullar.
26. Xizmat ko‘rsatish sohasida ilmiy tadqiqotlarda qo‘llaniladigan ko‘p varianli ssenariylar usuli.
27. Iqtisodiyotni erkinlashtirish sharoitida audit va auditorlik xizmatining tutgan o‘rni.
28. Biznes jarayonlari tahlilida miqdoriy usullardan foydalanish
29. Xorazm viloyatida turizmni rivojlantirish muammolari va mavjud imkoniyatlar.

30. Turizm sohasida ilmiy tadqiqotlarda qo‘llaniladigan ekspert baholash usuli.
 31. Turistik xizmatlarning tavsiflanishi va o‘ziga xos xususiyatlari.
 32. Turizm sohasidagi boshqaruv jarayonlarida iqtisodiy-matematik modellashtirishning ahamiyati
 33. Xizmat ko‘rsatish sohasida chiziqli regression modellardan prognozlashda foydalanish.
 34. O‘zbekistonda ekoturistik resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari.
 35. Turistik korxonalar xo‘jalik faoliyati natijalari, ularga ta’sir qiluvchi omillarni aniqlash va tahlil qilish yo‘llari
 36. Bozor infratuzilmasida konsalting xizmatining tutgan o‘rni.
 37. Turistik firmalarning iqtisodiy barqarorligini baholash va tahlil qilish yo‘llari
 38. O‘zbekiston Respublikasida bank-moliya xizmatlari sohasini rivojlantirish muammolari.
 39. Xalqaro diniy turizm va uning jahon turizmini rivojlantirishda tutgan o‘rni
 40. O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatish sohasida olib borilayotgan islohotlar.
 41. Xizmat ko‘rsatish sohasida ko‘p omilli regression modellardan iqtisodiy tahlil va prognozashtirishda foydalanish.
 42. O‘zbekiston Respublikasida tibbiy xizmatlarni rivojlantirish yo‘nalishlari.
 43. O‘zbekistonda turizm sohasida olib borilayotgan islohotlar.
- Turistik xizmatlar sohasini rivojlantirishda O‘zbekiston turistik mintaqalarining tutgan o‘rni.
44. Xizmat ko‘rsatish sohasida korrelyatsion-regression modellardan iqtisodiy tahlil va prognozashtirishda foydalanish.
 45. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardagi PF-60-sonli “2022-2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” Farmonida belgilangan vazifalar.
 46. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023 yil 26 apreldagi «Respublikaning turizm salohiyatini jadal rivojlantirish hamda mahalliy va xorijiy turistlar sonini yanada oshirishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida»gi PQ-135-son Qarorida belgilangan vazifalar.
 47. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022 yil 28 yanvardagi “2022-2026 yillarda Xorazm viloyatining turizm salohiyatini kompleks rivojlantirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida” gi 546-sonli qarorida belgilangan vazifalar.
 48. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 3 fevraldagi «O‘zbekiston Respublikasi turizm salohiyatini rivojlantirish uchun qulay sharoitlar yaratish bo‘yicha qo‘shimcha tashkiliy chora-tadbirlar to‘g‘risida»gi PF-5326-sonli Farmonida belgilangan vazifalar.
 49. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 27 yanvardagi PQ-104-sonli “Xizmatlar sohasini rivojlantirishga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi Qarorida belgilangan vazifalar.
 50. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 31 yanvardagi PF-5930-son “Davlat xizmatlari ko‘rsatish milliy tizimini jadal rivojlantirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi Farmonida belgilangan vazifalar.

51. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 20 apreldagi PF-113-sonli “Davlat xizmatlari ko‘rsatishni soddalashtirish, byurokratik to‘siqlarni qisqartirish hamda davlat xizmatlari ko‘rsatish milliy tizimini rivojlantirishning qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi farmonida belgilangan vazifalar.
52. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023 yil 27 iyuldagi PQ-238-sonli “Turizm yo‘nalishidagi islohotlarni yanada jadallashtirish va sohada davlat boshqaruvi tizimini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarorida belgilangan vazifalar.
53. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 16 iyundagi PQ-4752-son “Xizmatlar sohasini qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarorida belgilangan vazifalar.
54. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 11 maydagi PQ-5113-sonli “Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarorida belgilangan vazifalar.
55. 2017-2021 yillar davomida xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirish davlat dasturi va uning asosiy parametrlari.
56. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023 yil 24 maydagi PQ-162-son “Raqamli xizmatlar qamrovi va sifatini oshirish hamda soha, tarmoq va hududlarni raqamli transformatsiya qilish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi Qarorida belgilangan vazifalar.
57. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021 yil 4 fevralda-gi 100-sonli “Ichki va ziyorat turizmini rivojlantirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida” gi Qarorida belgilangan vazifalar
58. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 5 yanvardagi «Turizm tarmog‘ini jadal rivojlantirishga oid chora-tadbirlar to‘g‘risida»gi PQ-4095-son Qarorida belgilangan vazifalar.

08.00.06- Ekonometrika va statistika ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktoranturaga kirish savollari

Iqtisodiy tizim ierarxiyasi.

1. Iqtisodiy-matematik modellar.
2. Ekonometrik modellashtirish.
3. Asosiy o‘zgaruvchan ekonometrik modellar.
4. Ekonometrik usullar va modellarning mazmuni.
5. Dispersion tahlil.
6. Korrelyatsion tahlil.
7. Regression tahlil.
8. Faktorli tahlil.
9. Ekonometrik usullar.
10. Iqtisodiy o‘shish nazariyasi.
11. Ishlab chiqarish funksiyasi nazariyasi.
12. Talab va taklifning ekonometrik tahlili.
13. Ekonometrik modellashtirish bosqichlari.

14. O'zbekistonning 2017-2021 yillarga mo'ljallangan "Harakatlar dasturi" ning asosiy yo'nalishlari. Axborot-kommunikatsion texnologiyalar sohasini rivojlantirishning ahamiyati.
15. Pul va tovar bozorini ekonometrik va statistik modellari.
16. Yalpi talab va yalpi taklifning prognozlari.
17. Fond bozorining indekslari.
18. Ishbilarmonlik faoliyatini ekonometrik modellashtirish.
19. Ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni statistik modellashtirish.
20. Statistik modellashtirish turlari.
21. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatining ijtimoiy-iqtisodiy sohalarda tutgan o'rni.
22. Kichik biznesning tarmoqlar tasnifi.
23. Kichik biznes korxonalari iqtisodiy faoliyatini ifodalovchi statistik ko'rsatkichlar.
24. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning aholi bandligida tutgan o'rnini statistik baholash.
25. Kichik biznes sohasini ekonometrik modellashtirish.
26. Kichik biznes sohasining statistik ko'rsatkichlarini takomillashtirish.
27. "To'plam"ning statistik tushunchalari: bosh to'plam, tanlanma to'plam, cheklangan to'plam va cheklanmagan to'plam.
28. Tanlanma kuzatish usullari.
29. Tanlanmaning reprezentativligini ta'minlash usullari.
30. Bosh to'plam.
31. Tanlanmaning o'rtacha xatosi.
32. Xatoning yuqori chegarasi.
33. Tasodifiy miqdorlar.
34. O'rtacha arifmetik miqdor, variatsiya va variatsion qator belgilari.
35. Chastota, absolyut miqdorlar, nisbiy chastota, variatsion kenglik, ekstremum.
36. Dispersiya, o'rtacha absolyut tafovut, o'rtacha kvadratik tafovut.
37. Variatsiya koeffitsienti, nisbiy ko'rsatkichlar.
38. Avtokorrelyatsiya, dinamika qatorlari darajasi qiymatlari orasidagi bog'lanishlar.
39. Avtoregressiya, dinamik qatorlar.
40. Avtokorrelyatsiya xatosi, dispersiya qoldig'i, oddiy dispersiya.
41. Kollinearlik, multikollinearlik.
42. Chiziqli funksiya, parabola, ikkinchi tartibli parabola, giperbola, darajali funksiya.
43. Katta sonlar qonuni va ommaviy iqtisodiy jarayonlarda statistik qonuniyatlarning yoritilishi.
44. Individual va umumiy, zaruriy va tasodifiy, ichki va tashqi, shakl va mazmun orasidagi aloqalar.
45. Statistik taqsimot.
46. Katta sonlar qonuni to'g'risidagi teoremlar va ularning qo'llanilishi.
47. Dinamika qatorlarining mohiyati.
48. Dinamika qatorlari xarakteristikasi.

49. Iqtisodiy rivojlanishda stoxastik jarayonlar.
50. Ishlab chiqarish jarayonlaridagi tendensiyalar.
51. Noaniqlik va risk.
52. Iqtisodiy-statistik modellashtirish usullari.
53. Statistik kuzatishlar.
54. Kiruvchi va chiquvchi ma'lumotlar.
55. Iqtisodiy jarayonlar dinamikasi.
56. Trend modelining turlari: statistik, dinamik va darajali.
57. Chiziqli regressiya.
58. Trend asosida prognozlash.
59. Kollinearlik.
60. Multikollinearlik, mukammal va aniq multikollinearlik.
61. Multikollinearlikning yoritilishi.
62. Multikollinearlikni hisoblash usullari.
63. Dinamika qatorlari avtokorrelyatsiyasi.
64. Avtokorrelyatsiya tushunchasi.
65. Dinamika qatorlari avtokorrelyatsiyasini tekshirish.
66. Oddiy asimptotik tekshirish.
67. Darbin-Uotson mezoni.
68. Chiziqli regressiya modeli.
69. Bir omilli model.
70. Ko'p omilli model.
71. Parametrlarni baholash.
72. Regressiya tenglamasi parametrlarini baholashda jadvallardan foydalanish.
73. Ishonchlilik intervallari va ulardan qarorlar qabul qilishda foydalanish.
74. Chiziqli model parametrlari uchun ishonchlilik intervallari.
75. Shartli matematik kutilishlar uchun ishonchlilik intervallari.
76. Prognozlashda ishonchlilik intervallaridan foydalanish.
77. Chiziqsiz regressiya modeli.
78. Eng kichik kvadratlar usuli.
79. Chiziqsiz eng kichik kvadratlar usulidan foydalanishda chiziqsiz optimallashtirish.
80. Gauss-Nyuton usuli.
81. Logarifmik regressiya.
82. Chiziqsiz regressiyaning haqiqiylikini baholash uchun Makkin mezoni.
83. O'zgaruvchilarni parametrik shakllanishi.
84. Logarifmik-chiziqli model.
85. Standart tekshirish qoidalari.
86. Nostandart qoidalar.
87. Vald mezoni.
88. Lagranj mezoni.
89. Asimptotik F- mezoni.
90. Milliy hisoblar tizimi tushunchasi.
91. Milliy hisoblar tizimi (MHT)ning xalqaro standartlari.
92. Milliy hisoblar tizimining asosiy schetlari.
93. MHTda iqtisodiy operatsiyalarni guruhlash.

94. MHTda institutsional sektorlar.
95. MHT bo'yicha xalqaro tajribalar.
96. MHTda iqtisodiy ko'rsatkichlarning tasniflanishi.
97. MHTda moliya, taqsimlash operatsiyalari.
98. MHTni asosiy funksiyalari.
99. Makroiqtisodiy ko'rsatkichlar.
100. Makroiqtisodiy ko'rsatkichlarni o'zgarmas va joriy baholarda hisoblash.
101. Makroiqtisodiy ko'rsatkichlarni o'lchash usullari.
102. Yalpi ichki mahsulot va uning statistik hisoblash usullari.
103. Sof ichki mahsulotni hisoblash.
104. O'zbekiston Respublikasi makroiqtisodiy ko'rsatkichlarini statistik tahlil qilish.
105. Hududlar iqtisodiy ko'rsatkichlarini statistik tahlili.
106. Makroiqtisodiy ko'rsatkichlarni statistik prognozlash.
107. Iqtisodiy o'sish modeli.
108. Iqtisodiy o'sish turlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari.
109. Indeks tushunchasi, mohiyati va uning o'ziga xos xususiyatlari.
110. Indekslar yordamida ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlarni statistik baholash.
111. Individual indekslar va ularning qo'llanilishi.
112. Umumiy indekslar va ularning qo'llanilishi.
113. Agregat indekslar.
114. Indekslar yordamida ijtimoiy holatni statistik tahlil qilish.
115. O'rtacha arifmetik, garmonik indekslar va ularning qo'llanilishi.
116. Ko'p omilli indeks tahlili.
117. Ijtimoiy indikatorlar.
118. Ijtimoiy soha va uning statistik tahlili.
119. Aholi turmush darajasini statistik baholash.
120. Aholi pul daromad va xarajatlarini statistikasi.
121. Aholi pul daromadlari va xarajatlarining statistik tahlili.
122. Aholi pul daromadlari statistikasi.
123. Jamg'armalar.
124. Pul xarajatlarining tasniflanishi.
125. So'mni sotib olish qobiliyati indeksi.
126. Aholining nominal va real ish haqi indeksi.
127. Narxlarni indeksatsiyalash.
128. O'zbekistonda ijtimoiy islohotlarni amalga oshirishni statistik baholash.
129. Sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish faoliyatini ifodalovchi statistik ko'rsatkichlar.
130. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini statistik ko'rsatkichlari.
131. Hosildorlik indeksleri.
132. Transport va aloqa statistikasi.
133. Qurilish ishlarini statistik baholash.
134. Xizmatlar sohasi statistikasi.
135. Tarmoqlar moliyaviy faoliyati natijalarini ifodalovchi statistik ko'rsatkichlar.
136. Ishlab chiqarish tushunchasi.

137. Ikki omilli ishlab chiqarish funksiyasi.
138. Resurslardan foydalanish ko'rsatkichlari.
139. Ishlab chiqarish funksiyasining umumiy xarakteristikasi.
140. Ishlab chiqarish funksiyasini elastikligi va ikkilamchi resurslar.
141. Makroiqtisodiy ishlab chiqarish funksiyasi.
142. Ishlab chiqarish funksiyasini tuzish bosqichlari: xususiyatlari va parametrlarini aniqlash.
143. Ishlab chiqarish funksiyasining multikollinearlik muammosi.
144. Ishlab chiqarish omillari.
145. O'zgaruvchan va doimiy qiymatlar.
146. Prognozlash usullari.
147. Ekstrapolyatsiya usuli.
148. Bir omilli va ko'p omilli vaqtli qatorlar.
149. Vaqtli qatorlar tekislash usullari.
150. Polinomlar, eksponentalar, chiziqsiz tenglamalar sistemasi.
151. Dinamika qatorlarini o'lchash darajasi.
152. Prognozashtirilayotgan qatorlarning o'rtacha qiymati, o'rtacha absolyut o'sish va o'rtacha o'sish sur'atlari.
153. Adaptiv prognoz usuli, o'zgaruvchan va eksponensial o'rtacha qiymatlar.
154. Avtoregressiya, o'rtacha qiymat, avtoregressiyani o'lchash usullari.
155. Trend.
156. Respublikada "Davlat statistikasi" to'g'risidagi qonunni qabul qilinishi.
157. Qonunning statistika tizimi uchun ahamiyatlilik darajasi va asosiy tamoyillari.
158. O'zbekistonning xalqaro amaliyotda qabul qilingan hisob va statistika tizimiga o'tishi bo'yicha Davlat dasturi va uning ahamiyati.
159. Hisobot tizimining tubdan yaxshilash, soddalashtirish va qisqartirish bo'yicha Prezident Farmonlari, qarorlari va Vazirlar Mahkamasi qarorlari hamda me'yoriy-huquqiy hujjatlar.
160. Statistik hisobotlarni elektron shaklda taqdim etish bo'yicha tashkiliy-huquqiy asoslar va ularning amaldagi ijrosi.
161. Matematik modellashtirish ob'ektiv voqelikni bilish va zamonaviy texnologiyalarni yaratish vositasi sifatida.
162. Matematik modellashtirish va ilmiy-texnik taraqqiyot.
163. Matematik modellashtirish va hisoblash eksperimenti.
164. Matematik modellashtirish - bilishning universal usuli.
165. «Model-algoritm-programma» uchligi matematik modellashtirishning ustuni sifatida.
166. Matematik modellashtirish bosqichlari.
167. Modellarning turlari.
168. Matematik modellarning sintezi uslubi.
169. Tabiatning asosiy qonunlaridan matematik modellarni hosil qilishga misollar.
170. Atrofimizdagi olam qonunlarining chiziqsizligi, chiziqsiz matematik modellar va chiziqsizlikning kelib chiqishi.
171. Chiziqsiz matematik modellarni saqlanish qonunlari asosida ishlab chiqish.
172. Samarali algoritmlarni tuzish va tahlil qilish muammolari.

173. Ma'lumotlar tuzilmalari va iqtisodiy masalalarning algoritmlari.
174. Zamonaviy operatsion tizimlar.
175. Dasturlash tillarining sharhi, iqtisodda ma'lumotlar ombori.
176. Amaliy dasturlar paketlari (Matlab, Mathcad, Mathematica, Maple).
177. Matlab, Mathcad, Mathematica, Maple paketlarida masalalar yechish.
178. Iqtisodiy masalalarni vizuallashtirish usullari.
179. Axborotlarni himoyalash muammolari.
180. Axborotlarni himoyalash usullari, Xesh-funksiyalar, raqamli imzolar.
181. Reklama kompaniyasini tashkil qilish modeli.
182. Korxonalar qarzlarni hisobga olish.
183. Bozor iqtisodiyoti muvozanatining makromodeli.
184. Iqtisodiy o'sishning makromodeli.
185. Elementar hodisalar fazosi.
186. Hodisalar va ular ustida amallar.
187. Ehtimollar nazariyasining aksiomatik qurilishi.
188. Ehtimollikning ta'rifi va uning xossalari.
189. Shartli ehtimol.
190. Hodisalarning bog'liqsizligi.
191. Bernulli sxemasi.
192. Bog'liqsiz tajribalar ketma-ketligi uchun limit teoremlar.
193. Tasodifiy miqdor.
194. Tasodifiy miqdor taqsimot funksiyasi.
195. Tasodifiy miqdorning sonli xarakteristikalar: matematik kutilma, dispersiya, momentlar.
196. Katta sonlar qonuni.
197. Markaziy limit teoremasi.
198. Bosh to'plam.
199. Tanlanma.
200. Tanlanma xarakteristikalar.
201. Empirik taqsimot funksiyasi va uning xossalari.
202. Parametrik taqsimotlar oilasi.
203. Yetarli statistikalar tushunchasi.
204. Siljimganlik, asoslilik va effektivlik.
205. Baholarni olish usullari: momentlar usuli va haqiqatga maksimal o'xshashlik usuli.
206. Tanlanma taqsimoti parametrlarining interval baholari.
207. Ishonchlilik ehtimolligi.
208. Ishonchlilik intervali.
209. Normal taqsimot parametrlari uchun ishonchlilik intervallari.
210. Normal qonuniyat bilan bog'liq taqsimotlar: gamma taqsimot, Student taqsimoti, Fisher taqsimoti.
211. Statistik gipoteza tushunchasi.
212. Muvofiklik kriteriyasi.
213. Kriteriy quvvati.
214. Tanlanmaning bir jinslilik gipotezasini tekshirish.

215. Bog‘liqsizlik gipotezasini tekshirish: Pirsonning Xi-kvadrat kriteriysi.
216. Fisher kriteriysi.
217. Styudent kriteriysi.
218. Regression va korrelyatsion bog‘liqliklar.
219. Korrelyatsiya koeffitsienti va uning xossalari.
220. Eng kichik kvadratlar usuli.
221. Ko‘p omilli korrelyatsion tahlil.
222. Chiziqsiz regressiya tenglamasi.
223. Omilli tahlil.
224. Ekonometrikaning ta‘rifi.
225. Ekonometrik modellar turlari.
226. Ekonometrik modellarning qo‘llanish sohalari.
227. Nazariy va empirik regressiya tenglamasi.
228. Eng kichik kvadratlar usulining qo‘llanilishi (Gauss-Markov sharti).
229. Juft chizikli regressiya tenglamasi koeffitsientlarini statistik ahamiyatliligini baholash: Styudentning t-kriteriysi.
230. Chizikli regressiya tenglamasi koeffitsientlari uchun interval baholar.
231. Regressiya tenglamasini statistik ahamiyatliligini baholash: Fisherning F-kriteriysi.
232. Bog‘liqli o‘zgaruvchilar uchun ishonchlilik intervali.
233. To‘plamli regressiya tushunchasi.
234. To‘plamli regressiyaning klassik chizikli modeli.
235. Eng kichik kvadratlar usuli bilan to‘plamli chizikli regressiya tenglamalari parametrlarini baholash.
236. Styudent t-kriteriysining to‘plamli regressiya modellar uchun tadbiqu, ishonchlilik intervali.
237. To‘plamli R^2 determinatsiya koeffitsienti.
238. Fisher F-kriteriysining to‘plamli regressiya modellari uchun qo‘llanilishi.
239. Darajali modellar.
240. Kobba-Duglas ishlab chiqarish funksiyasi.
241. Teskari model.
242. Polinomial model.
243. Ko‘rsatkichli model.
244. Modellarni tanlash.
245. Xatolik turlari, ularning uchrashi va to‘g‘rilash.
246. Modelning qoldiq hadini tekshirish.
247. Rivojlanishning asosiy tendensiyalari va ulardan chetlanish.
248. Statsionar vaqtli qatorlar.
249. Avtokorrelyatsiya funksiyasi, korrelogramma, xususiy avtokorrelyatsiya funksiyasi.
250. Vaqtli qatorlarni analitik tekislash.
251. Vaqtli qatorlar modellari asosida prognozlash.
252. Regression tahlilning asosiy masalasi.
253. Chizikli regressiya tenglamasi.
254. Tanlanma korrelyatsiya koeffitsienti va uning xossalari.

255. Korrelyatsiya koeffitsientining ahamiyatliligi.
256. To'plamli regressiya.
257. Chiziqsiz korrelyatsion bog'liqlik.
258. Bosh komponentalar usuli.
259. Statistik masalalarni yechish uchun Microsoft Excel dan foydalanish.
260. Statistica - statistik tahlil paketi.
261. Statistica paketining funksiyalari.
262. Ma'lumotlarni statistik tahlili.

08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish savollari

1. Mineral xom ashyo resurslari tushunchasi.
2. Mineral xom ashyo resurslarining iqtisodiy ahamiyati.
3. Mineral xom ashyo resurslarini hududiy joylashuvi, ularni iqtisodiyotda tutgan o'rni.
4. Mineral xom ashyo resurslaridan oqilona foydalanish.
5. O'zbekiston Respublikasi mineral resurslarining hozirgi holati. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish muammolari.
6. O'zbekistonning ma'muriy-hududiy bo'linishining tarixi va hozirgi holati.
7. Ishlab chiqarish kuchlarini joylashtirish bo'yicha nazariyalar
8. I.Tyunenning «Qishloq xujalik standarti» nazariyasi
9. A.Veberning sanoat «shtandortlar» nazariyasi
10. A.Lyoshning «Joylashtirish» nazariyasi
11. U.Ayzardning «Joylashtirish» nazariyasi
12. F.Perruning «O'sish qutblari va rivojlanish markazi» nazariyasi
13. V.Kristallerning «Markaziy joy» nazariyasi
14. Ishlab chiqaruvchi kuchlarni joylashtirish qonuniyatlari:
15. Ishlab chiqarishni oqilona joylashtirish,
16. Mintaqa xo'jaligining kompleks rivojlantirish
17. Hududiy mehnat taqsimoti.
18. Mintaqalar aholisi. Mehnat resurslari.
19. Aholining tabiiy o'sishning asosiy omillari.
20. Aholining o'sish dinamikasi.
21. O'zbekiston mintaqalarining demografik holati.
22. Aholi bandligining mintaqaviy xususiyatlari va uning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.
23. Aholi bandligini ta'minlashda aholisi zich joylashgan xorijiy mamlakatlar tajribasi.
24. Mintaqada mehnat bozori.
25. Mehnat bozorini tartibga solishning hududiy asoslari, uni takomillashtirish yo'llari.
26. Mehnat resurslari balansi.
27. Mehnat resurslaridan samarali foydalanish yo'llari.
28. Ishsizlik, uni mintaqalardagi holati.
29. Ishsizlikni kamaytirish yo'llari.

30. O'zbekiston sanoatining tarmoqlararo-mintaqaviy tarkibi.
31. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida sanoat ishlab chiqarishning ixtisoslashuvi.
32. Sanoat ishlab chiqarishini rivojlantirishning shart-sharoitlari.
33. Sanoatning hozirgi tashkil etishning zamonaviy shakllari.
34. Hududlarda innovatsion siyosat va uni joriy qilish yo'llari.
35. Strategik ahamiyatga ega tarmoqlarining milliy iqtisodiyotdagi roli.
36. Metallurgiya majmuasi.
37. Kimyo va qurilish materiallari sanoati.
38. Yengil va oziq-ovqat sanoat rivoji.
39. Qishloq xo'jaligi tarmog'ining hududiy xususiyatlari va ixtisoslashuvi.
40. ASK tushunchasi, tarkibi va uni boshqarish.
41. ASK siyosatdagi ustivorliklar.
42. Respublika qishloq xo'jaligini isloh qilish jarayoni.
43. Qayta ishlash korxonalari joylashuvi va ixtisosligi.
44. Iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish sharoitida qishloqdagi mulkdor va tadbirkorlarning ahamiyatini oshirish, fermer xo'jaliklari rivojini har tomonlama qo'llab-quvvatlash.
45. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kommunikatsiya majmuasining ahamiyati.
46. Transport tizimi - temir yo'l, avtomobil, havo, suv va quvur transporti.
47. O'zbekistonda transport tizimini isloh qilish muammolari va vazifalari.
48. Kommunikatsiya korxonalarini rivojlantirish istiqbollari.
49. Telekommunikatsiya xizmatlari sohasi.
50. Davlat hokimiyatining turli pog'onalari o'rtasidagi vakolatlarni taqsimlash vazifalari va tamoyillari.
51. Boshqaruv organlari o'rtasida vakolatlarni taqsimlash zaruriyati, muammolari.
52. Respublika, mintaqaviy va mahalliy boshqaruv organlari o'rtasida vakolatlarni taqsimlash jarayonining hozirgi holati.
53. Respublika, mintaqaviy va mahalliy boshqaruv organlari o'rtasidagi o'zaro hamkorlik va aloqalarning samaradorligini oshirish yo'llari.
54. Mintaqaviy iqtisodiy siyosatining mohiyati, maqsadi va vazifalari.
55. Mintaqaviy iqtisodiy siyosatni amalga oshirish dastaklari.
56. Mintaqaviy iqtisodiy siyosat bo'yicha xorijiy tajribalar.
57. AQSH va Buyuk Britaniya tajribasi.
58. Yevropa hamjamiyati mamlakatlarning mintaqaviy siyosati.
59. O'zbekistonda mintaqaviy iqtisodiy siyosatni amalga oshirilishi.
60. Mintaqaviy iqtisodiy siyosatning asosiy yo'nalishlari.
61. Mintaqalarning moliyaviy mablag'lari va uning bozor iqtisodiyoti sharoitidagi ahamiyati.
62. Mintaqa moliyasi-hududiy hokimlik budjetlarining asosiy moliya manbai.
63. Hududiy moliyaning mohiyati va tarkibi.
64. Mahalliy budjet - mahalliy boshqaruv organlarining asosiy moliyaviy manbasi.

65. Mahalliy budjet, uning tushumlari va xarajatlari.
66. Mahalliy soliqlar va ularning yo‘nalishlari.
67. Mol-mulk solig‘i. Mol - mulk solig‘ining mahalliy budjetdagi roli.
68. Budjet jarayoni. Budjetlararo munosabatlar.
69. Mahalliy budjetning respublika budjetidagi ulushi.
70. Mintaqalarga ajratiladigan subvensiyalar. Budjet ta‘minoti.
71. Hududiy budjetdan tashqari fondlar, hududiy o‘z-o‘zini moliya bilan ta‘minlash, hududlarning moliyaviy resurslari.
72. Hududiy moliyalashtirish bo‘yicha Yaponiya tajribasi.
73. Tashqi iqtisodiy aloqalarning mohiyati va tasnifi.
74. Mintaqalarning eksport salohiyati.
75. Mintaqalarda qo‘shma korxonalar rivojlanishi.
76. Tayyor mahsulot eksportini ko‘paytirish yo‘llari.
77. Mintaqaning eksport-import balansini tahlili va takomillashtirish yo‘llari.
78. Jahon hamjamiyati bilan hamkorlik.
79. Paxta kompleksining eksport salohiyatini rivojlantirish.
80. Mintaqalarda tayyor mahsulot eksportini ko‘paytirish yo‘llari.
81. Hamkorlikka asoslangan siyosat.
82. Xitoy – strategik sherik va yirik hamkor.
83. Shanxay hamkorlik tashkiloti – xavfsizlik va hamkorlik garovi.
84. O‘zbekiston-Malayziya hamkorligi.
85. Mintaqalarni tartibga solishning maqsadi va vositalari.
86. Mintaqalarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning nazariy va uslubiy asoslari.
87. Hududiy o‘shish nazariyalari, uni tahlil etish masalalari.
88. Hududlar iqtisodiy rivojlanishini tartibga solishning maqsad va vositalari
89. Hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining nazariy va uslubiy asoslari.
90. Hududiy o‘shish nazariyalarini tahlil etish masalalari.
91. Aholi daromadlari va turmush darajasini oshirish yo‘llari.
92. O‘zbekiston mintaqalarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi.
93. Mintaqalar iqtisodiyotiga to‘g‘ridan-to‘g‘ri investitsiyalarni jalb qilish xususiyatlari va imkoniyatlari.
94. Mintaqalarda kichik tadbirkorlikni rivojlantirishni kengaytirish yo‘llari.
95. O‘zbekiston hududlarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi hududlarning iqtisodiyotiga investitsiyalarni jalb qilish xususiyatlari va imkoniyatlari.
96. Kichik tadbirkorlikni keng rivojlantirish yo‘llari.
97. Kichik biznesning mamlakat rivojlanishidagi ahamiyati.
98. Kichik korxonalar rivojlanishidagi xorijiy tajribalar.
99. Kichik korxonalar samaradorligi.
100. Kichik korxonalar chegaralarini aniqlash mezonlarini belgilash.
101. Mintaqalarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish strategiyasi.
102. Mintaqalar iqtisodiy rivojlanishini omillari.
103. Ma‘muriy islohotlar o‘tkazish.
104. Mintaqalarga investitsiyalarni jalb qilishning asosiy tamoyillari va yo‘llari.
105. Mintaqalarni investitsion rivojlanish uslubi.

106. Mintaqalarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishda innovatsion shart-sharoitlar.
107. Innovatsion rivojlanish asosida tadbirkorlik rivojlantirish yo‘llari.
108. Hududlarni innovatsion strategiyasini aniqlash uslubi.
109. Hududlar iqtisodiyotini rivojlantirishning innovatsion shart-sharoitlari.
110. Tadbirkorlikni rivojlantirish yo‘llari.
111. Atrof - muhitni muhofaza qilish. Atmosferani muhofaza qilish.
112. Yer va suv resurslaridan oqilona foydalanish.
113. O‘rmonlarni saqlash yo‘llari.
114. Cho‘l zonalarini o‘zlashtirish, qurg‘oqchilikka qarshi kurash.
115. O‘zbekiston va uning hududlarida biologik xilma-xillikni saqlab qolish yo‘llari.
116. Tog‘ hududlarini o‘zlashtirish va rivojlantirish yo‘llari.
117. Atmosfera havosining ifloslanishi.
118. Statsionar manbalardan chiqadigan chiqindilar.
119. Atmosfera havosining ifloslanishiga harakatlanuvchi manbalarning ta’siri.
120. Chegara bo‘yi hududlarida atmosfera havosining ifloslanishi.
121. Suv resurslarining holati va ulardan foydalanish.

08.00.15-Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktoranturaga kirish savollari

- 1.Kichik biznes va tadbirkorlik tushunchalari.
- 2.Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati.
- 3.Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy, ijtimoiy va huquqiy asoslari.
- 4.Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishning maqsadi va vazifalari.
- 5.Kichik biznes va tadbirkorlikning O‘zbekiston iqtisodiyotida tutgan o‘rni.
- 6.O‘zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishning asosiy yo‘nalishlari.
7. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlanishi.
- 8.Tadbirkorlik turlari.
- 9.Tovar ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish bo‘yicha tadbirkorlik.
- 10.Tijorat tadbirkorligi.
- 11.Maslahat tadbirkorligi. Maslahat xizmatlari.
- 12.Tadbirkorlik shakllari.
- 13.Yakka tartibdagi tadbirkorlik.
14. Firmalar
15. Korporatsiya.
- 16.Davlat korxonalarini.
- 17.Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalarini tashkil etish va davlat ro‘yxatidan o‘tkazish tartibi.
- 18.Kichik biznes subyektlarining bankrotligi.
- 19.Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini qayta tashkil etish va yopish tartibi.

20. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini boshqarishning maqsadi va vazifalari.
21. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalari boshqaruvining tashkiliy tuzilmalari.
22. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini boshqarish usullari va qarorlar qabul qilish jarayoni
23. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatida marketingning ahamiyati.
24. Marketing - biznes falsafasi.
25. Marketingning boshqaruv funksiyasi.
26. Tadbirkorlik faoliyatida bozor segmentatsiyasining ahamiyati.
27. Bozor segmentatsiyasining xususiyatlari.
28. Bozorni segmentlashni tashkil etish. Bozordagi maqsadli segmentni tanlash.
29. Tovarining hayotiylik davri.
30. Kichik biznes va tadbirkorlik tizimida reklama faoliyatini tashkil etish.
31. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatida marketing tadqiqotlaridan foydalanish.
32. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyati uchun marketing dasturini ishlab chiqish
33. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirishning maqsadi va vazifalari.
34. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishda biznes rejaning ahamiyati.
35. Biznes rejaning mohiyati, mazmuni va tuzish zaruriyati.
36. Biznes rejaning asosiy bo'limlari. Biznes rejani bajarilishini nazorat qilish.
37. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirishni takomillashtirish.
38. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini iqtisodiy tahlil qilishning maqsadi va vazifalari.
39. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalari faoliyatini operativ va strategik tahlil qilish.
40. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalari faoliyati samaradorligi tahlili
41. Infratuzilmaning mohiyati.
42. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlariga xizmat ko'rsatuvchi bozor infratuzilmasi turlari.
43. Brokerlik idoralari, ulgurji va chakana savdo tuzilmalari, lizing, konsalting va sug'urta kompaniyalari, bojxona xizmati, axborot - maslahat markazlari, injineriing va auditorlik firmalari.
44. O'zbekistonning bank-moliya tizimi. Bank-moliya sohasidagi o'zgarishlar.
45. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishda banklarning roli.
46. Banklardan kredit olish tartibi.
47. O'zbekiston Respublikasining soliq tizimi.
48. Soliq yukini kamaytirishga qaratilgan soliq siyosati.
49. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini soliqqa tortish xususiyatlari.
50. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlaridan olinadigan soliq turlari.
51. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlariga qo'llaniladigan soliq imtiyozlari
52. Ishlab chiqarish xarajatlarining mohiyati, tarkibi va elementlari.
53. Kichik biznes subyektlarining ishlab chiqarish, sotish va boshqa faoliyati natijasida yuzaga keladigan xarajatlarni turkumlash.

54. Ishlab chiqarish xarajatlari. Noishlab chiqarish xarajatlari. Ichki xarajatlar. Tashqi xarajatlar. Doimiy xarajatlar. O'zgaruvchan xarajatlar. Bevosita xarajatlar. Bilvosita xarajatlar.
55. Mahsulot tannarxiga kiritiladigan xarajatlar. Davr xarajatlari. Moliyaviy faoliyat bo'yicha xarajatlar.
56. Mahsulot tannarxi va uni hisoblash usullari.
57. Mahsulot tannarxini pasaytirish yo'llari
58. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy faoliyati ko'rsatkichlari.
59. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining asosiy moliyaviy hujjatlari.
60. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlari moliyaviy faoliyatini tahlil qilish.
61. Kichik biznes va tadbirkorlikda moliyaviy rejalashtirishning mohiyati, maqsadi va asosiy ko'rsatkichlari.
62. Kichik biznes va tadbirkorlikni moliyalashtirish manbalari.
63. Kichik biznes subyektlarini kredit bilan ta'minlash shakllari. Kredit turlari.
64. Kichik biznes va tadbirkorlik tizimida rentabellik darajasini hisoblash usullari
65. Makromuhit tuzilmasi.
66. Bozor yoki segmentda uzoq muddatli foyda olishdagi M.Porterning beshta raqobat kuchlari: raqobatchilar, tovar o'rnini bosuvchi mahsulotlar, yetkazib beruvchilar, sotuvchilar, bozorning salohiyatli ishtirokchilari.
67. Himoyalash strategiyasi. Strategiyani amalga oshirish uchun zaruriy bozor sharoitlari va xatarlari

09.00.03-Falafa tarixi ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish savollari

1. IX-XII asrlarda Markaziy Osiyoda ijtimoiy-siyosiy jarayonlar va uning ilm-fan taraqqiyotiga ta'siri.
2. Muso al-Xorazmiyning ilmiy-falsafiy merosi.
3. Ahmad al-Farg'oniyning ilmiy-falsafiy merosi.
4. Abu Nasr Farobiyning ijtimoiy-falsafiy qarashlari.
5. Abu Rayhon Beruniyning ilmiy va falsafiy qarashlari.
6. Abu Ali Ibn Sinoning ilmiy va falsafiy qarashlari.
7. Ilk o'rta asrlarda Yevropada patristika va apologetika ta'limoti.
8. O'rta asrlar Yevropada sxolastika va uning yirik namoyondalari.
9. Yevropa Uyg'onish davri va uning falsafiy tafakkur taraqqiyotiga ta'siri.
10. Yevropa Uyg'onish davri guanizmi va uning yirik vakillari.
11. Uyg'onish davrida jamiyat haqidagi falsafiy fikrlarning rivojlanishi.
12. Alisher Navoiyning ijtimoiy-falsafiy qarashlari.
14. Zaxiriddin Muhammad Boburning ijtimoiy-falsafiy va axloqiy qarashlari.
15. XVI – XVII asrlardagi ijtimoiy-siyosiy qarashlar.
16. XVIII asr ingliz falsafasida ijtimoiy-falsafiy qarashlar.
17. Frensis Bekon va Rene Dekartning falsafiy qarashlari.
18. Fransuz ma`rifatparvarlarining falsafiy qarashlari.
19. I.Kantning falsafiy merosi.
20. Fixte va Shellingning falsafiy qarashlari.

21. Gegelning falsafiy ta'limoti.
22. XVIII-XIX asrlarda Rossiyada ijtimoiy-falsafiy fikrlar rivojlanishining asosiy omillari.
23. Rus falsafasining asosiy yo`nalishlari
24. Boboraxim Mashrab va Bedilning ijtimoiy-falsafiy qarashlari.

25. Maxtumquli, Uvaysiy, Nodirabegim, Anbar otinlarning ijtimoiy-siyosiy qarashlari.
26. Abay, Gulxaniy, Ogahiyning ma'rifatparvarlik g'oyalari.
27. Jadidchilik harakati, uning ijtimoiy-siyosiy mohiyati.
28. A.Shopengauer va S.Kerkegor falsafiy ta'limotlari.
29. Pozitivizm falsafasi va uning asosiy vakillari.
30. Pragmatizm falsafasi.
31. F.Nitsshe va Z.Freyd falsafasi.
32. Falsafa fanining tipologiyasi, rivojlanish bosqichlari, bo'limlari va sohalari.
33. Qadimgi Misr va Bobilda diniy-falsafiy fikrlar.
34. Qadimgi Hindistonda charvak va jaynizm falsafasi.
35. Buddha falsafasi.
36. Qadimgi Hindistonda nyaya, vaysheshika va sankhya falsafasi.
37. Qadimgi Hindistonda yoga, mimansa va vedanta falsafasi.
38. Daosizm falsafasi.
39. Konfutsiylik falsafasi.
40. Zardushtiylik dinining falsafiy ta'limoti.
41. Moniylik va mazdakiylikning falsafiy ta'limoti.
42. Milet va Ioniya maktablari naturfalsafasi.
43. Parmenid va eley maktabi falsafasi.
44. Demokrit va atomistik nazariya.
45. Geraklit va pifagorchilar falsafasi.
46. Sofistlar falsafasi.
47. Sokrat va Platonning falsafiy ta'limoti.
48. Aristotelning nazariy va amaliy falsafasi.
49. Ellinizm davri: stoiklar va epikurchilar falsafasi. Skeptika va eklektika.
50. Neoplatonizm falsafasi.
51. Islom dinining kalom falsafasi.
52. Kalom falsafasidagi asosiy yo`nalishlar va uning yirik vakillari.
53. Tasavvuf ta'limotining falsafasi.
54. Tasavvuf ta'limotining Markaziy Osiyodagi asosiy tariqatlari.
55. Falsafa tarixini o`rganish qanday maqsadni ko`zlaydi.
56. Falsafa tarixida «falsafaning asosiy masalasi»ga ta'rif berish qanday amalga oshirilgan.
57. Qadimgi Sharq va G'arb falsafasining umumiy tomonlari nimada.
58. Qadimgi Sharq va G'arb falsafasining farqli jihatlari nimada.
59. O`rta asr G'arbiy Yevropa falsafasining geotsentrik mohiyatini tushuntirib bering.
60. Ibn Arabiyning filosofemasi nimaga asoslanadi.

61. Bahouddin Naqshbandiyning asosiy g'oyasi nima va uning hozirgi kundagi ahamiyatini ko'rsating.
62. Abu Nasr Forobiy yaratgan bilish nazariyasining ahamiyati nimada.
63. Ibn Sinoning falsafiy qarashlarni o'ziga xos xususiyatlari.
64. Yangi va yeng yangi davr falsafasining o'ziga xos xususiyatlari nimada
65. F. Bekon va R. Dekart ijodini qiyoslang.
66. J. Lokk ta'limotining o'ziga xos tomonlarini tushuntiring.
67. Pozitivizm rivojlanishining asosiy bosqichlarini va ulardan har birining o'ziga xos xususiyatlarini ayting.
68. Postpozitivizmning o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat.
69. Falsafa tarixida borliq muammosi ga munosabatlar xilma-xilligini asoslang.
70. Falsafa tarixida substantsiya muammosiga kanday munosabat bildirilgan.
71. A. Yeynshteynning makon va vaqtga munosabati qanday.
72. Falsafa tarixida kategoriyalarga munosabatning xilma-xilligi. Antik davrda kategoriyalarning tasnifi.
73. Yangi davrda kategoriyalarga munosabat.
74. Kant, Gegel, Shelling ijodida kategoriyalarning tasnifi.
75. XX asrda kategoriyalarga munosabat.
76. I. Nyutonning klassik mexanikasi va atomizm g'oyasi.
78. Demokrit va I. Nyutonning substantsional va Aristotel-Leybnitsning relyatsion kontsepsiyasi.
79. I. Kantning kosmologik antinomiyalari va ularning hozirgi talqini.
80. Qadimgi falsafa harakat va sokinlik haqida. Geraklitning abadiy harakat va rivojlanish g'oyalari.

09.00.04 - Ijtimoiy Falsafa ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish savollari

1. Ijtimoiy falsafa va falsafa, ular o'rtasidagi umumiylik va o'ziga xoslik.
2. Ijtimoiy falsafaning bahs mavzusi, asosiy muammolari
3. Ijtimoiy falsafaning ijtimoiy gumanitar bilan munosabati.
4. Ijtimoiy falsafaning jamiyatdagi o'rni, asosiy funksiyalari.
5. Ijtimoiy falsafa fanining shakllanishi va taraqqiyot bosqichlari.
6. Qadimgi Sharq mamlakatlarida shakllangan ilk ijtimoiy-falsafiy qarashlar. Xindiston. Xitoy. Markaziy Osiyo.
7. Markaziy Osiyo mutafakkirlari Abu Nasr Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sinoning jamiyat va inson to'g'risidagi qarashlari.
8. Qadimgi Yunoniston olimlarining ijtimoiy-falsafiy qarashlari: Platon, Suqrot, Arastu. va VII- XVIII asrlar G'arbiy Yevropada shakllangan ma'rifatparvarlik g'oyalari. Tomas Gobbs, Sharl Lui Monteske, Jan Jak Russo.
9. Yangi davr G'arbiy Yevropa shakllangan ijtimoiy falsafiy qarashlar. Ma'rifatparvarlik g'oyalari. Tomas Gobbs. Sharl Lun Monteske. Jan Jak Russo
10. Ijtimoiy falsafaning fan sifatida shakllanishi. Gegel. K. Marks, o'gnost Kont. Gerbert Spenser. Emil Dyurkgeym.
11. XX asr: ijtimoiy falsafa taraqqiyot.

12. Jamiyat tushunchasi. Jamiyatning mohiyati o'ziga xos xususiyatlari.
13. Jamiyat to'g'risidagi falsafiy qarashlar. Markaziy Osiyo mutafakkirlari jamiyat to'g'risida.
14. Jamiyat hayoti va uning o'ziga hos jihatlari. Jamiyatdagi barqarorlik va beqarorlik, onglik va ongsizlik.
15. Jamiyat, ideal jamiyat, fuqarolik jamiyati.
16. Fuqarolik jamiyati haqidagi ijtimoiy falsafiy qarashlar.
17. Markaziy Osiyo mutafakkirlarining ideal jamiyat orzulari.
18. Fuqarolik jamiyatining o'ziga xos xususiyatlari. Fuqarolik jamiyati institutlari.
19. Kuchli davlatdan - Kuchli jamiyat sari" jamiyati va uning mamlakatimizda fuqarolik jamiyatini barpo etishdagi o'rnini.
20. Jamiyat, inson, tabiat orasidagi uzviy aloqadorlik. Biosfera, noosfera. Akademik Vernadskiy ta'limoti.
21. Jamiyat hayoti va taraqqiyotining tabiiy omillari: Geografik muhit, aholi zichligi, ulaming jamiyatga ta'siri.
22. Geografik determinizm, maltuschilik va neomaltuschilik nazariyalari.
23. Geografik siyosat. Demografik siyosat. O'zbekistonning geografik siyosatining o'ziga hos tomonlari.
24. Demografiya. Demografik muammolar. Demografik siyosat. O'zbekistonning demografik siyosati.
25. Jamiyatning iqtisodiy hayoti. Moddiy ishlab chiqarish-jamiyat iqtisodiy hayotining asosi.
26. Texnika, texnologiya. Fan-texnika-ishlab chiqarish, ular orasidagi aloqadorlik.
27. Moddiy ishlab chiqarish. Ishlab chiqaruvchi kuchlar va ishlab chiqarish munosabatlari.
28. Mulk, uning tarixiy shakllari: jamoa mulki (ijtimoiy mulk) va hususiy mulk. O'zbekiston: ko'p ukladli iqtisodiyotni barpo etish vazifalari.
29. Mustaqil O'zbekiston: izchil iqtisodiy islohatlar va ularning xalq farovonligini oshirishdagi o'rnini.
30. Jamiyatning ijtimoiy hayoti tushunchasi. Ijtimoiy birliklar. Ijtimoiy
31. munosabatlar. Jamiyatning ijtimoiy tarkibi.
32. Jamiyatning etnik tarkibi. Urug'. Qabila. Elat. Millat.
33. Milliy va millatlararo munosabatlar. Milliy xamjihatlik va millatlararo hamkorlik - barqarorlik va taraqqiyot omili.
34. Jamiyatning sinfiy tarkibi. Sinflar, ijtimoiy tabaqalar, qatlamlar. Stratalar. O'rta mulkdorlar sinfi.
35. Jamiyatning demografik tarkibi. Ijtimoiy himoya siyosati va uning jamiyatimiz hayoti dagi o'rnini.
36. Jamiyatning siyosiy hayoti tushunchasi. Siyosat. Siyosiy tizim. Siyosiy ong. Siyosiy munosabatlar. Siyosiy muassasa va tashkilotlar.
37. Jamiyatning siyosiy tizimi. Davlat. Siyosiy partiyalar. Ijtimoiy harakatlar. Jamoat tashkilotlari.
38. Davlatning kelib chiqishi va mohiyati. Davlatning vazifalari. Davlatning shakl va ko'rinishlari.
39. Demokratik huquqiy davlat. O'zbekistonda barpo etilayotgan huquqiy

demokratik davlat.

40. Jamiyatning ma'naviy hayoti. Ma'naviy ehtiyoj. Ma'naviy faoliyat. Ma'naviy munosabat. Ma'naviy o'zlashtirish.
41. Ijtimoiy ong jamiyat ma'naviy hayotining asosi. Ijtimoiy ong strukturasi. Ijtimoiy ong shakllari.
42. Ma'naviyat va milliy o'zlikni anglash. Milliy g'oya-milliy o'zlikni anglash ifodasi. Milliy g'oyaning jamiyatdagi o'rni.
43. Fan - ijtimoiy ongning maxsus shakli sifatida. Fan inson ma'naviy faoliyatining o'ziga xos ko'rinishi. Fan - ijtimoiy institut sifatida.
44. Fan tarixi. Fanning shakllanishi va taraqqiyot bosqichlari. Klassik fan. Noklassik fan. Postnoklassik fan.
45. Fanlar klassifikatsiyasi. Tabiiy, ijtimoiy-gumanitar va texnik fanlar. Fundamental va amaliy fanlar.
46. Fan va jamiyat. O'zbekistonda fan taraqqiyoti istiqbollari.
47. Madaniyat. Madaniyat haqidagi qarashlar.
48. Moddiy va ma'naviy madaniyat.
49. Madaniyatning jamiyat hayotidagi o'rni, uning funktsiyalari.
50. Qadriyatshunoslik. Qadriyatlar, ularning asosiy turlari. Inson-eng oliy qadriyat.
51. Qadriyatlarning jamiyatdagi o'rni.
52. Ijtimoiy falsafada inson muammosi.
53. Ijtimoiy falsafiy qarashlarda inson muammosi. Hozirgi zamon falsafasi inson to'g'risida
54. Insonning mohiyati. Inson biososial mavjudot. Insondagi tabiiylik va ijtimoiylik.
55. Inson. Shaxs. Shaxs haqidagi qarashlar. Hozirgi zamon falsafasida Shaxs haqidagi g'oyalar.
56. Jamiyat va Shaxs, ularning o'zaro bir-biri bilan uzviy aloqadorligi. Jamiyatning Shaxsga va Shaxsning jamiyatga ta'siri.
57. Shaxs erkinligi va ma'suliyati.
58. Shaxsning tarixiy tiplari.
59. Mustaqil Shaxs tushunchasi. Erkin, mustaqil, barkamol Shaxsni tarbiyalash - mustaqillikni mustaxkamlash, demokratik huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatini barpo etishning muhim omili.
60. Ijtimoiy taraqqiyot. Progress regress. Ijtimoiy taraqqiyot tabiiy-tarixiy jarayon sifatida.
61. Ijtimoiy taraqqiyot haqidagi falsafiy konsepsiyalar.
62. Ijtimoiy taraqqiyotning shakl va ko'rinishlari. Tadrijiy, (evolyutsion) va inqilobiy taraqqiyot. Tadrijiy - (evolyutsion) taraqqiyot va uning o'ziga xos jihatlari.
63. O'zbekistonning o'z ijtimoiy taraqqiyot yo'li — «o'zbek modeli».
64. Jamiyatni insonparvarlashtirish-hozirgi zamon ijtimoiy taraqqiyotining asosiy yo'nalish sifatida.
65. Ijtimoiy taraqqiyotning subyektlari va harakatlantiruvchi kuchlari haqidagi falsafiy qarashlar
66. Manfaat. Ehtiyoj. Ijtimoiy ehtiyoj va manfaatlar, ulami qondirishga qaratilgan

- inson faoliyati — jamiyatini xarakterga keltiruvchi kuch
67. Ijtimoiy taraqqiyot subyektlari: tarixiy Shaxslar, xalq ommasi, millat. Sinf. Ularning tarixdagi oʻrni.
 68. Tarixda Shaxsning oʻrni. Buyuk zotlar, tarixiy Shaxslar
 69. Ijtimoiy taraqqiyotda inson omili
 70. «Sivilizatsiya» tushunchasining mazmun - mohiyati. Sivilizatsiya haqidagi ijtimoiy - falsafiy qarashlar
 71. Madaniyat va sivilizatsiya. Globallashuv jarayonlari va ularning sivilizatsiyaga taʼsiri
 72. Sivilizatsiyalar tasnifi. Sharq va Gʻarb sivilizatsiyasi
 73. Hozirgi zamon sivilizatsiyasi: yangicha yondashuvlar.
 74. Oʻzbekiston tashqi siyosatining asosiy tamoyillari
 75. Oʻzbekistonning jahon sivilizatsiyasiga integrallashuvi ikki yoqlama va koʻp yoqlama hamkorlik
 76. Jahonda tinchlikni saqlash, barqarorlikni mustahkamlashda Oʻzbekistonning tutgan oʻrni
 77. Bilish. ilmiy bilish. Ijtimoiy bilish. Ijtimoiy bilish haqidagi qarashlar
 78. Ijtimoiy bilish tarkibi. Ijtimoiy bilish darajalari. Empirik va nazariy bilish.
 79. Empirik bilish metodlari. Nazariy bilish metodlar.
 80. Ijtimoiy bilishning jamiyatdagi oʻmi va ahamiyati.

<p>10.00.01 – Oʻzbek tili ixtisosligi boʻyicha tayanch doktorantura va mustaqil izlanuvchilar uchun sinov savollari Biletning 1-savoli uchun moʻljallangan: Hozirgi oʻzbek adabiy tili va Zamonaviy tilshunoslik muammolari fanlaridan savollar</p>
1.1. Oʻzbek tilining lingvokulturologik tadqiqi.
1.2. Oʻzbek tilining pragmalingvistik tadqiqi muammolari.
1.3. Oʻzbek tilining sotsiolingvistik tadqiqi muammolari.
1.4. Neyrolingvistika.
1.5. Oʻzbek tilining milliy korpusini yaratish.
1.6. Oʻzbek tilining lingvokognitiv oʻrganish.
1.7. Oʻzbek tilining psixolingvistik tadqiqi.
1.8. Gender tilshunoslik.
1.9. Oʻzbek tilining lingvopoetik tadqiqi muammolari.
1.10. Oʻzbek tilining lingvoekologik tadqiqi muammolari.
1.11. Oʻzbek tilining etnolingvistik tadqiqi muammolari.
1.12. Oʻzbek tilining onomastik tadqiqi muammolari.
1.13. Oʻzbek tilining dialektologik va areal tadqiqi muammolari.
1.14. Nutqiy akt.
1.15. Matnni kognitiv-semantik tadqiqi.
1.16. Ravishlarning maʼnaviy turlari va ularning soʻz yasash qoliplari. Adverbializatsiya.

1.17. Olmosh, uning mustaqil soʻzlar tizimida oʻziga xos ishoraviy oʻrni va vazifasi.
1.18. Sintaktik shakllarining tarkibi va ichki boʻlinishi.
1.19. Egalik va son kategoriyasining umumiy grammatik maʼnosi va uning nutqda voqelanishi.
1.20. Kelishik kategoriyasi paradigmasining umumiy grammatik maʼnosi, uning nutqda voqelanishi.
1.21. Feʼlning munosabat shakllari.
1.22. Oʻzbek tilida feʼl zamonlari. Oʻtgan, hozirgi, kelasi zamon shakllarining ichki paradigmasi va har bir shaklning umumiy grammatik maʼnosi, uning voqelanishi. Zamon shakllarida omonimiya va sinonimiya.
1.23. Yordamchi soʻzlar, ularning leksik va grammatik tizimlardagi oʻrni, affiksial morfemalarga munosabati.
1.24. Oʻzbek tilida koʻmakchi. Uning UGMsi.
1.25. Oʻzbek tilida bogʻlovchi va yuklama.
1.26. Oʻzbek tilida soʻz-gaplar. Soʻz-gaplarning maʼnoviy guruhleri. Bu guruhlar oʻrtasidagi oʻzaro munosabat. Soʻz-gaplar tasnifi.
1.27. Sintaksis va uning tadqiq manbai.
1.28. Soʻz maʼnosi taraqqiyoti.
1.29. Nominativ birliklar yasash. Soʻz birikmalari lisoniy sintaktik qolipi.
1.30. Kommunikativ birliklar yasash. Gapning lisoniy sintaktik qoliplari.
1.31. Sodda gap haqida maʼlumot. Murakkablashgan sodda gap.
1.32. Kesim – gap markazi va uning uyushtiruvchisi.
1.33. Ega, uning gap qurilishidagi oʻrni. Eganing ifodalanishi. Eganing mazmun-mohiyati.
1.34. Ikkinchi darajali boʻlaklar. Toʻldiruvchi, aniqlovchi va hol. Ularning gap qurilishida soʻz kengaytiruvchisi sifatidagi oʻrni.
1.35. Soʻzlarning shakl va maʼno munosabatiga koʻra turlari.
1.36. Gap boʻlaklari bilan aloqaga kirishmaydigan “boʻlaklar”.
1.37. Gapning uyushiq boʻlaklari.
1.38. Qoʻshma gaplarning ajratilish tamoyillari. Qoʻshma gaplarni bogʻlovchi vositalar.
1.39. Teng va tobe tarkibli qoʻshma gaplar.
1.40. Koʻchirma va oʻzlashtirma gap.

Biletning 2-savoli uchun moʻljallangan:

Tilshunoslik nazariyasi va Oʻzbek tili tarixi fanlaridan savollar

2.1. Tilimizga oid qonun va qarorlar. Tilimiz taraqqiyoti boʻyicha ilgari surilgan gʻoyalar, fikr va qarashlar.
2.2. Oʻzbek xalqi va uning tilining shakllanish tarixi.
2.3. Oʻzbek adabiy tilini davrlashtirish masalasi.
2.4. Oʻzbekiston Respublikasining “Davlat tili haqida”gi qonuni va uning tarixiy ahamiyati. Boshqa tillarga munosabat.
2.5. Oʻzbek adabiy tilning shakllanishida boshqa tillar ishtiroki.

2.6. O‘zbek adabiy tilining nomlanish tarixi. “Turk”, “sart”, “chig‘atoy”, “o‘zbek” atamalari haqida.
2.7. Eski turkiy adabiy til. “Devonu lug‘otit turk” asarining ahamiyati.
2.8. Eski o‘zbek adabiy tili. Uning shakllanishi va rivojlanish bosqichlari.
2.9. Ritorika va nutq madaniyati. Adabiyotning ona tilini rivojlantirishdagi ahamiyati.
2.10. Yangi davr o‘zbek adabiy tili. XX asr boshlarida adabiy til va mahalliy dialektlar, ularning o‘zaro munosabati. Alifbo va imlo sohasidagi o‘zgarishlar.
2.11. Til va jamiyat. Og‘zaki va yozma nutq. Adabiy til. Jamiyatning tilga va tilning jamiyatga ta’siri.
2.12. Geneologik tasnif. Agglyutinativ tillar. Flektiv tillar. Qardosh va qardosh bo‘lmagan tillar o‘rtasidagi munosabat.
2.13. O‘zbek xalqi tarixida foydalanilgan yozuvlar tasnifi.
2.14. Turkiy yozuvlar taraqqiyoti. Yozuvning paydo bo‘lishi. Piktografik, ideografik, bo‘g‘inli yozuvlar. Yozuvning jamiyat hayotidagi tutgan o‘rni. Turkiy xalqlarning yozuvlari.
2.15. O‘rxun-Enasoy yozuvi yodgorliklarning topilishi, o‘rganilishi.
2.16. Arab alifbosi va uning kelib chiqish tarixi. Arab alifbosida bitilgan turkiy yodgorliklar va ularning imlo xususiyatlari.
2.17. Lotin alifbosi va uning kelib chiqish tarixi. Bu yozuvning afzalliklari.
2.18. Kirill alifbosi va uning shakllanishi. Turkiy xalqlarga kirill yozuvining kiritilish sabablari. Kirill alifbosidagi turkiy yozuvlar va imlolar.
2.19. Halifalik davrida tilshunoslik. Xalifalik davrida ijtimoiy-siyosiy ahvol. Abu Nasr Farobiyning tilshunoslikka qo‘shgan hissasi. Abu Rayhon Beruniyning tilshunoslikka bo‘lgan qarashlari.
2.20. Xonliklar davri o‘zbek tilshunosligi.
2.21. Mustaqillik davri o‘zbek tilshunosligi.
2.22. Til va nutq. Til va nutq birliklari. Tilshunoslikda til va nutq hodisalarining farqlanishi haqida.
2.23. Lingvistik metodlar. An’anaviy metodlar. Metod atamasi haqida. Tilshunoslik metodlari. An’anaviy metodlar.
2.24. Til va uning istiqboli haqida. Sun’iy tillar. Xalqaro tillar. Xalqaro til muammosi. Xalqaro tilga talab. Xalqaro sun’iy tillar. Esperanto tili.
2.25. Turkiy tillar oilasi. Turkiy tillarga xos xususiyatlar.
2.26. Turkiy tillarda fonologik birliklar. Turkiy tillarda bo‘g‘in. Turkiy tillarda urg‘u.
2.27. X-XII asr tilshunosligi. Yusuf Xos Hojibning “Qutadg‘u bilig” asarining til xususiyatlari.
2.28. Eski o‘zbek tilining shakllanishi. A.Navoiy – tilshunos.
2.29. Jadidlar davri tilshunosligi. Fitrat – tilshunos.
2.30. Eski o‘zbek tilida shakl yasovchi qo‘shimchalar.
2.31. O‘zbek xalq tili taraqqiyotining ilk davri. Bu davr adabiy tilining xususiyatlari. X-XII asr adabiyotining lingvistik, tarixiy va ilmiy ahamiyati.

2.32. Eski o‘zbek adabiy tilining shakllanishi va qaror topishida Navoiygacha ijod qilgan turkiygo‘y shoirlar asarlarining til xususiyatlari.
2.33. “Muhokamatul-lug‘atayn” va uning o‘zbek tili taraqqiyotida tutgan o‘rni.
2.34. O‘zbek adabiy tili taraqqiyotini o‘rganishda Bobur asarlarining ahamiyati.
2.35. Eski o‘zbek tilida ma’nodosh, shakldosh va zid ma’noli so‘zlar.
2.36. Hozirgi o‘zbek adabiy tili leksikasi va uning tarixiy-etimologik qatlamlari.
2.37. Keng va chegaralangan iste’molli leksika. Chegaralangan iste’mol leksikasining turlari. (atamalar, jargon so‘zlar, sheva so‘zlar, maxsus uslublar leksikasi)
2.38. O‘zbek lug‘atchiligi tarixi bayoni. Lug‘at tushunchasi.
2.39. Nutq birliklarinish shakllanishi.
2.40. Til tarixining ijtimoiy fanlar bilan bog‘liqligi va ular doirasida tutgan o‘rni. Adabiy til umumxalq tilining oliy formasi ekanligi. Adabiy tilning yozma va og‘zaki shakllari

**Biletning 3-savoli uchun mo‘ljallangan:
Fonetik va morfemik tahlil qilish uchun biletning uchinchi savoli sifatida
tavsiya qilingan so‘zlar**

Fonetik va morfemik tahlil qilish uchun tavsiya qilingan so‘zlar
3.1. Fonetik va morfemik tahlil: uchuvchi
3.2. Fonetik va morfemik tahlil: ishyoqmas
3.3. Fonetik va morfemik tahlil: kitobxon
3.4. Fonetik va morfemik tahlil: kalitsozlik
3.5. Fonetik va morfemik tahlil: sanoqsiz
3.6. Fonetik va morfemik tahlil: dasturlashtirilmoq
3.7. Fonetik va morfemik tahlil: xunobgarchilik
3.8. Fonetik va morfemik tahlil: yashovchan
3.9. Fonetik va morfemik tahlil: yog‘ingarchilik
3.10. Fonetik va morfemik tahlil: ertalab
3.11. Fonetik va morfemik tahlil: to‘qimachilik
3.12. Fonetik va morfemik tahlil: tinchliksevar
3.13. Fonetik va morfemik tahlil: yupat
3.14. Fonetik va morfemik tahlil: xonadoningizda
3.15. Fonetik va morfemik tahlil: o‘qimaguncha
3.16. Fonetik va morfemik tahlil: suzgichlari
3.17. Fonetik va morfemik tahlil: toblanmoq
3.18. Fonetik va morfemik tahlil: terimchi
3.19. Fonetik va morfemik tahlil: bilimdon
3.20. Fonetik va morfemik tahlil: bugun
3.21. Fonetik va morfemik tahlil: qopqoq
3.22. Fonetik va morfemik tahlil: yaylov
3.23. Fonetik va morfemik tahlil: qishloqdagi
3.24. Fonetik va morfemik tahlil: oqarinqiramoq
3.25. Fonetik va morfemik tahlil: qo‘g‘irchoqbozlik

3.26. Fonetik va morfemik tahlil: kulimsira
3.27. Fonetik va morfemik tahlil: bolajonlarnigina
3.28. Fonetik va morfemik tahlil: faxrlanmoq
3.29. Fonetik va morfemik tahlil: ko‘kimtirroq
3.30. Fonetik va morfemik tahlil: yiqit
3.31. Fonetik va morfemik tahlil: yoqimli
3.32. Fonetik va morfemik tahlil: ko‘rgumdir
3.33. Fonetik va morfemik tahlil: bo‘lg‘usi
3.34. Fonetik va morfemik tahlil: ulg‘aytirmoq
3.35. Fonetik va morfemik tahlil: susaymoq
3.36. Fonetik va morfemik tahlil: kichkinagina
3.37. Fonetik va morfemik tahlil: kungaboqar
3.38. Fonetik va morfemik tahlil: mehnatkashlarimizga
3.39. Fonetik va morfemik tahlil: sermahsul
3.40. Fonetik va morfemik tahlil: O‘zbekistonlikmisiz

Biletning 4-savoli uchun mo‘ljallangan: Grammatik tahlil qilish uchun tavsiya qilingan gaplar
4.1. Grammatik tahlil: Hozir jamiyatimizni yangilashning samarali yo‘llarini izlash davom etayotir.
4.2. Grammatik tahlil: Uzukning ko‘zi qimmatbaho toshdan edi.
4.3. Grammatik tahlil: Saidaning qoshi bir oz chimirildi, mayin tovushi o‘zgardi.
4.4. Grammatik tahlil: Bir yil tut ekkan kishi yuz yil gavhar teradi.
4.5. Grammatik tahlil: Yuz nomarddan yuz qaytar, bir mardni har kim maqtar.
4.6. Grammatik tahlil: O‘ynab gapirsang ham o‘ylab gapir.
4.7. Grammatik tahlil: Bilimdonlik insoniy fazilatlaridan biridir.
4.8. Grammatik tahlil: Biz tinchlik elchilari ekanimizni sezardik.
4.9. Grammatik tahlil: Odatda sholikorlik botqog‘ida qancha ko‘p shaloplatib yurilsa, shuncha qiyosi ko‘p bo‘ladi.
4.10. Grammatik tahlil: Yigitali bu bemazagarchilikka chek qo‘yishga bir necha marta ahd qilgan edi.
4.11. Grammatik tahlil: Dalada ertalabgi orombaxsh shamol esardi.
4.12. Grammatik tahlil: Yoshlikda o‘rgangan hunar o‘zingga o‘ljaga qolar.
4.13. Grammatik tahlil: Yaxshilikni daryoga qil, biyobondan top.
4.14. Grammatik tahlil: Zo‘r tasavvur buyuk bilimni taqozo etadi.
4.15. Grammatik tahlil: Bizdan Mirzakarimboy hech vaqt zarar ko‘rgani yo‘q.
4.16. Grammatik tahlil: Dunyodagi eng baland minora Dubayda joylashgan.
4.17. Grammatik tahlil: O‘z Vatanini sevgan kishi shu Vatan yo‘lida tinimsiz kurashadi.
4.18. Grammatik tahlil: Dilimizda yashaydigan qonun vijdon deya ataladi.
4.19. Grammatik tahlil: Tashqarida chaqmoq yaltirar va yomg‘ir quyur edi.
4.20. Grammatik tahlil: Quyosh yashiringan bo‘lsa ham, kunduzning yorug‘ligi hali so‘nmagan edi.

4.21. Grammatik tahlil: O'tirganlar gurullab kulib yuborishdi.
4.22. Grammatik tahlil: Insonga hayotda eng ko'p foyda beradigan narsa – umid.
4.23. Grammatik tahlil: Oyog'ida tik turgan dehqon tiz cho'kkan oliftadan ming bora afzal.
4.24. Grammatik tahlil: Har kimning qalbida o'z xalqining tashqi qiyofasi yashaydi.
4.25. Grammatik tahlil: Til do'stlik va hamjihatlikni qaror toptirishning eng qulay vositasidir.
4.26. Grammatik tahlil: Ezgu ishni hech qachon keyinga qoldirmaslik kerak.
4.27. Grammatik tahlil: Fan olg'a siljigan sari beto'xtov yangilanib boradi.
4.28. Grammatik tahlil: Aqlli o'zini ayblar, aqlsiz do'stini.
4.29. Grammatik tahlil: Xona ichida goh pashshaning g'o'ng'illagani yeshitiladi, goh xonadon sohibining ohista yo'talgani quloqqa chalinadi.
4.30. Grammatik tahlil: Dam kun birdan qizib ketadi, dam bulut kelib jala quyadi.
4.31. Grammatik tahlil: Ba'zan qurbaqalarning qurillashi quloqqa chalinadi, ba'zan itlarning vovullashi bu ovozlarni bosib ketadi.
4.32. Grammatik tahlil: Rejadagi zarur ishlarni amalga oshirishga vaqt yetkaza olmayapman, sen bo'lsa faqat dam olaylik deysan.
4.33. Grammatik tahlil: U kim bo'lsa bo'lsin, men esa arxitektor bo'laman.
4.34. Grammatik tahlil: Tovus o'zining chiroyli patlarini ehtiyot qiladi, vijdonli odam esa o'zining sharaf-u shonini saqlaydi.
4.35. Grammatik tahlil: Dono aybni o'zidan axtaradi, ahmoq bo'lsa do'stini ayblaydi.
4.36. Grammatik tahlil: Bulbul gulzorni izlaydi, boyo'g'li esa doim xarobani ko'zlaydi.
4.37. Grammatik tahlil: Olloyorning eng zo'r sifati shuki, uning qo'lida yig'layotgan chaqaloqlar birdan yupanadi-qoladi.
4.38. Grammatik tahlil: Vatanimizning kelajagi shuning uchun ham buyukki, unda yashayotgan aholining katta qismini yoshlar tashkil etadi.
4.39. Grammatik tahlil: Agar arqondan qo'llari chiqib ketsa, to tuman tarqalguncha yo'l topolmay sarson bo'lib yuraveradilar.
4.40. Grammatik tahlil: Bu yil toshqin havfi yo'q

10.00.02 – O'zbek adabiyoti ixtisosligi bo'yicha tayanch doktorantura va mustaqil izlanuvchilar uchun sinov savollari

1. “Metodologiya” istilohi va uning mohiyati?
2. Adabiyotshunoslik metodologiyasi uchun qaysi faktor (omil)lar muhim sanaladi?
3. Rus adabiyotshunosligida badiiy asarga yondashuv usullarini Y.Borev qanday tavsiflagan?
4. Sotsiologik metod negizida qaysi prinsip yotadi?
5. Ippolit Tenning nazariy qarashlari kimlar ta'sirida shakllangan?
6. Sotsiologik metod asoschisi I.Ten uchun san'atning eng asosiy predmeti nima?

7. 20-yillar rus adabiyotshunosligida maktab holiga kelgan va «formal maktab» nomini olgan yo`nalish tarkibiga qanday yo`nalish va jamiyatlar kirgan?
8. Formal metod namoyandalarining asosiy g`oyasi nima edi?
9. XX asrning 20-yillarida formal metod vakillarini qaysi masalalar qiziqtirgan?
10. Kim struktural lingvistika asoschisi sifatida fanga sinxron va diaxron o`rganish metodlarini olib kirdi?
11. Strukturalizm qanday bosqichlarni bosib o`tgan?
12. Struktural metodning maqsadi nima?
13. Strukturalizm metodining nazariy asoslari qayerda va kim tomonidan ishlab chiqildi?
14. Klod Levi-Stross o`zining struktural tadqiqotlari uchun nimalarni asos qilib oladi?
15. Struktural analizda matndagi asosiy ahamiyat kasb etuvchi omil?
16. Struktural poetikaning asosiy tadqiqot usuli qaysi?
17. Qaysi olim strukturalizmga faoliyat sifatida qaraydi?
18. R.Bart nima sababdan yozuvchilarni «tranzitiv» (tashuvchi) tip odamlar, deydi?
19. Biografik metod asosini nima tashkil etadi?
20. Sent-Byov biografik metod asoslarini qaysi ijodkorlar hayoti va ijodini o`rganish orqali ishlab chiqdi?
21. Sent-Byov o`zining biografik yo`nalishda yozgan adabiy-tanqidiy maqolalarida nimaga alohida e`tibor beradi?
22. Psixologik metod ko`proq nimalarga e`tabor qaratadi?
23. K.G.Yung nazarida arxetip nima?
24. Nima uchun psixologik tahlillarda biografik metod tajribalariga ham tayaniladi?
25. Badiiy asar matnini lingvistik analiz qilishda qaysi tamoyillar muhim sanaladi?
26. XX asr o`zbek adabiyotining taraqqiyot bosqichlarini sanab bering.
27. XX asr o`zbek adabiyotining o`ziga xos xususiyatlari nimalarda ko`rinadi?
28. Yangi o`zbek adabiyotida realizm bosqichi xususiyatlari
29. Sotsrealizm qanday bosqich?
30. Yangi o`zbek adabiyotida Abdulla Qodiriy ijodining o`rni.
31. Yangi o`zbek adabiyotida Cho`lpon ijodining o`rni.
32. Yangi o`zbek adabiyotida ijtimoiy oqimlar va metodlar masalasi.
33. Yangilanib borayotgan istiqloq davri adabiyotining asosiy xususiyatlari nimalardan iborat?
34. Zamonaviy o`zbek adabiyotining yangilanishi.
35. Hozirgi she`riyatning asosiy xususiyatlari. She`riyatda komil insonni shakllantirishda milliy g`oya va mafkuraning roli.
36. Hozirgi o`zbek adabiyotidagi realistik tasvir va modern yo`nalishi aro munosabatlar: bahslar, konsepsiyalar.
37. She`riyatdagi poetik o`zgarishlar.
38. Mustaqillik davri she`riyati tadqiqiga oid qanday tadqiqotlar mavjud?
39. Bugungi o`zbek nasrida uslub va poetik mahorat xususidagi tadqiqotlar.

40. Modernizmni yuzaga kelishi tarixi, modern adabiyotida obrazlar tasviri haqida soʻzlang.
41. Zamonaviy oʻzbek hikoyalarida uslubiy yoʻnalishlar.
42. Postmodernizm hodisasi haqida maʼlumot bering.
43. Modern uslubdagi hikoyalarda milliylik talqinlari haqida soʻzlab bering.
44. Hozirgi adabiy jarayonda dramaturgiya sohasidagi izlanishlar haqida soʻzlab bering.
45. Qozoqboy Yoʻldoshevning “Yoniq soʻz” asarining mazmun mundariyasi bilan tanishtiring.
46. “Yoniq soʻz” asarining “Anglash yoʻli” boʻlimidagi bugungi adabiy jarayon masalalari tadqiqi haqida soʻzlab bering.
47. Bugungi oʻzbek nasrida qissa janrining shakllanishi haqida soʻzlab bering.
48. Erkin Aʼzamning “Shoirning toʻyi” hamda “Chapaklar va chalpaklar mamlakati” qissalarini tahlil qiling.
49. Ulugʻbek Hamdam hikoyalaridagi oʻziga xos badiiy talqinlar haqida soʻzlab bering.
50. Fanning nazariy mashgʻulotlari mazmuni.
51. XX asr adabiyotshunosligida poetika qonuniyatlarining ustivor boʻlishida V.M.Jirmunskirning xizmatlari haqida nimalar bilasiz?
52. Qadimgi yunonlarning tasavvurlariga koʻra, olamning tuzilishi qanday edi?
53. Adabiyotning vazifalari, uning insonga taʼsiri masalalari haqida Gesiodning (mil.av.VII-VI asrlar) "Teogoniya" asarida qanday fikrlar bildirilgan?
54. Ritorika fani asoschilaridan sanaluvchi – Protagorning bu sohadagi xizmatlari haqida toʻxtalib oʻting.
55. Mil.av. 427-347-yillarda yashagan Platon (yy.) oʻzining qaysi asarida dialog shaklidagi asarlarida sanʼat va adabiyot bilan bogʻliq qator muhim masalalarni oʻrtaga qoʻyadi?
56. Tazkira janri haqida fikr bildiring.
57. Muhammad Avfiyning "Lubob ul-albob" asari haqida toʻxtalib oʻting.
58. Manoqib-holot va risola haqida aytib oʻting.
59. Debocha haqida maʼlumot bering.
60. Ilmi badiʼ haqida nimani bilasiz.
61. Lafziy sanʼatlar haqida toʻxtalib oʻting.
62. Tashbih sanʼati haqida fikr bildiring.
63. TASHBIHI KINOYA haqida fikr bildiring.
64. TASHBIHI TASVIYA haqida fikr bildiring.
65. TASHBIHI AKS (teskari oʻxshatish) haqida fikr bildiring.
66. Obraz atamasining maʼnosi haqida fikr bildiring.
67. Arxetip deyilganda nimani tushunasiz?
68. Xayoliy-fantastik obrazlar haqida toʻxtalib oʻting.
69. Sentimentalizm va klassitsizmning farqli tomonlari.
70. Naturalizm *oqimi haqida fikr bildiring.*
71. Amaliy va badiiy sanʼat turlarining umumlashtiruvchi va farqli jihatlarini aytib bering.
72. Kompozitsiya haqida nima bilasiz?

73. Sujet va tarkibiy qismlarini aytib bering.
74. Hijo haqida fikr bildiring.
75. Prolog va epilog haqida ma'lumot bering.
76. XX asr oxirida adabiyotda qaysi konsepsiyalar paydo bo'lgan?
77. Kitobxonga qaratilgan nazariyalar haqida ma'lumot bering.
78. Matnga asoslangan nazariyalar qaysi konsepsiyalar nazarda tutiladi?
79. Shumer adabiyotining shoh janrlari qaysilar?
80. I.Dyakonov saqlangan manbalar asosida shumer tili taraqqiyotini qanday davrlashtiradi?
81. "Bilgamish" nechta dostonidan iborat va ilk doston nima haqida?
82. "Bilgamish" dostonining yaxlit variantida nima tasvirlanadi?
83. Misrdagi avtobiografik yozuvlar deb nomlangan toshbitiklarda nimalar tasvirlangan?
84. Misrdagi o'rta podsholik davrida oid "Gerakleopol saboqlari" asarida qanday hikmatlar keltirilgan?
85. "Marhumlar kitobiga necha bobdan iborat?
86. Qadimgi Misrda XX-XVIII asrga oid papirusga bitilgan asar qaysi?
87. Xitoy milliy adabiyotshunosligining dastlabki asari qaysi?
88. Xitoyda Lyuchao davriga kelib Konfutsiylik ta'limoti ijtimoiy-siyosiy oqim sifatida o'z ta'sirini yo'qotib o'rnini qaysi ta'limot egalladi?
89. Konfutsiy qadimgi kitoblardan terib olib, tartibga solgan kitoblar qaysilar?
90. Hindistonda yashagan qadimgi madaniy xalqlar tamil, telugu va malayamalar qanday madaniy yodgorliklarni bunyod etganlar?
91. Muqaddas "Veda" kitoblari qancha va ular qaysilar?
92. Sansara ta'limoti haqida ma'lumot bering.
93. Antik davr madaniyati nechta guruhga bo'linadi?
94. Poeziya san'ati nima yordamida tasvirlanishiga ko'ra qanday turlarga bo'linadi?
95. Adabiyot nazariyasiga oid maktub sifatida yozilgan asar qaysi?
96. Epikur falsafasini Diogen Laertiy uch guruhga bo'ladi va ular qaysilar?
97. "Avliyo Foma qilmishlari" tarkibiga kiruvchi "Marvarid haqida qo'shiq" qissasida qanday voqealar tasvirlanadi?
98. Vizantiyada, keyinchalik ko'pchilik Sharq xalqlarida mashhur bo'lib ketgan "Yusuf va Zulayho" qissasini eslatuvchi asar qaysi?
99. Vizantiya adabiyotida bu davrda agiografik asarlar bilan birga davlat, din va madaniyat arboblarning o'z hayotidagi ma'naviy izlanishlari haqida avtobiografik asarlar qanday nomlanadi?
100. Akademik A.Asqarov xronologik davriy tizimni qanday belgilaydi?
101. Mumtoz adabiyotda badiiy so'z tabiati. Shakl va mazmun mutanosibligi.
102. Debochalar va ularning nazariy qarashlar tarixida tutgan o'rni.
103. Mumtoz poetika masalalarida an'anaviylik va izdoshlik.
104. Germenevtik, qiyosiy-tarixiy, tahliliy-komponental, tipologik tahlil turlari.
105. Uslub tushunchasi. Badiiy matn poetikasida ijodkor uslubining o'rni.
106. Badiiy asar takomilida qofiya va radifning vazifalari.
107. She'riy janrlar va ularning matn poetikasidagi maqomi masalasi.

108. Ilmi bade'ning taraqqiyot tarixi va mumtoz poetika masalalari.
109. Badiiy matnda timsollar tizimining tahlili.
110. Mumtoz poetikada badiiy nutq.
111. Navoiy va Boburning shakl va mazmun mutanosibligi borasidagi ilmiy va amaliy qarashlari.
112. Alisher Navoiy va Boburning aruzshunoslikka qo'shgan hissasi.
113. Zahiriddin Boburning poetikaga oid qarashlari.
114. Mumtoz she'riyatda ranglar poetikasi.
115. Mumtoz she'riyatda an'ana va yangilanish masalasi.
116. Mumtoz adabiyotda badiiy nutq va uslub masalalari.
117. Devon debochalarining poetik ahamiyati.
118. Badiiy matnni germeneytik va qiyosiy-tarixiy tahlil etish usullarini o'zlashtirish va amalda qo'llash (mumtoz matnlar asosida)
119. Amiriy she'riyati poetikasini o'rganish. Uvaysiy she'riyatida qofiya va radif poetikasi.
120. Badiiy matnda janrlar tabiati. Boburning kichik lirik janrlardagi o'ziga xos uslub xususiyatlarini belgilash.
121. Mumtoz adabiyotshunoslikka oid asarlarda janrlarga munosabat. Qofiya va radifning o'rganilish tarixi ("Funun ul-balog'a" va "Badoyi' us-sanoyi" "Muxtasar", "Mezon ul-avzon" asosida)
122. Mumtoz tarixiy poetikada "Funun ul-balog'a" va "Badoyi' us-sanoyi" asarlarining o'rni.
123. Gulxaniy "Zarbulmasal" ida istiora va irsoli masal san'atining o'rni va vazifalarini aniqlash.
124. Badiiy obraz poetikasi.
125. Ramziy obrazlar poetikasi.
126. O'zbek milliy uyg'onish adabiyoti shakllanishida ijtimoiy-siyosiy omillar. Davr voqeligining adabiyotda aks etishi.
127. O'zbek milliy uyg'onish adabiyoti: mavzu ko'lami, janrlar yangilanishi va takomili.
128. Turkistonda ochilgan jadid maktablariga ta'rif bering.
129. Jadid adabiyotida janrlardagi yangilanish. Mavzuga doir ilmiy-nazariy muammolar.
130. Teatr va dramatik asarlarning adabiyotshunoslikdagi talqinlariga munosabat bildiring.
131. Milliy matbuot va adabiyotshunoslik muammolari.
132. O'zbek milliy uyg'onish adabiyotiga kirib kelgan badiiy tur va janrlar.
133. Jadid adabiyotida lirikada mavzular ko'laminin kengayishi. Ijtimoiy she'riyat va barmoq vaznining ommalashuvi.
134. Jadidchilik va jadid adabiyotini ilmiy o'rganish bosqichlari va uni davrlashtirish yuzasidan ilmiy asarlar bilan tanishish.
135. Milliy matbuotning shakllanishi va tadriji, adabiy jarayonga ta'siri. Yangi davr adabiyotshunosligining yuzaga kelishi.
136. Behbudiyning "Tanqid saralamoqdir", Cho'lponning "Adabiyot nadir"

- maqolalari haqida.
137. Fitratning adabiyotshunoslik faoliyati. Adabiy-nazariy qarashlardagi yangilanish.
 138. Vadud Mahmudning adabiy-estetik qarashlari. Muammoning o'rganilish darajasi: ilmiy natijalar, vazifalar.
 139. O'zbek jadid adabiyotida ijodiy metodlarning yangilanishi. Romantik va realistik metodlar uyg'unlashuvi.
 140. Jadidchilik va milliy matbuot.
 141. Dramatik asarlarda realistik tamoyillarning kuchayishi.
 142. Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyotida jadidchilik g'oyalarining aks etishi.
 143. Oyna", "Al-isloh" jurnallari, "Sadoi Turkiston", "sadoi Farg'ona" gazetalari va boshqa matbuot nashrlaridagi adabiy bahslar.
 144. Jadid she'riyatining o'ziga xos xususiyatlari.
 145. Jadid adabiyoti: An'ana va yangilikning uyg'unlashuvi.
 146. O'zbek milliy uyg'onish adabiyotida drama. Jadid dramalariga xos tamoyillar.
 147. Jadidchilik mafkurasi va harakati yangi o'zbek adabiyotini qaror topishida muhim ro'l o'ynadi va nimalar misolida namoyon bo'ldi.
 148. O'zbek teatr san'atining maydonga kelishi. Teatrlardagi ilk sahna asarlari, sahna san'ati haqida matbuotdagi ilk taqrizlar.
 149. Furqat ijodini o'rganish muammolari.
 150. Milliy uyg'onish adabiyoti namoyandalari (I.Gasprali, Fitrat, Cho'lpon va b.) ijodida Sharq va G'arb madaniyatiga munosabatning aks etishi.

10.00.06 –Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish imtihoni SAVOLLARI

Qiyosiy-tarixiy tilshunoslik.

1. Tilshunoslikda germanistika va slavistika.
2. Sanskrit va F. Bopp qiyosiy grammatikasi.
3. V. Gumboldt falsafasi.
4. A. Shleyxer ta'limoti.
5. G. Shteyntal ta'limotida til va halq psixologiyasi.
6. Boduen de Kurtene va F. De Sossyur ta'limotida til sistemasi.

Tilshunoslik metodlari.

1. Bilish usullari va tilshunoslik metodlari.
2. Tilni o'rganish metodologiyasi va metodlari.
3. Tavsifiy metod.
4. Qiyosiy-tarixiy metod.
5. Struktur metod va uning yo'nalishlari.
6. Funksional lingvistika.

7. Deskriptiv lingvistikaning tahlil metodlari.
8. Distributiv tahlil metodi.
9. Transformatsiya metodi.
10. Tasviriy metodning asosiy usullari.
11. Distributiv metod.
12. Paradigma usullari va paradigmatic metodika.
13. Oppozitsiya usuli.
14. Semantik maydon usuli.
15. Pozitsion usullar.
16. O'zgartirishlar usuli va transformatsion metodika.
17. Statistik usullar.

Qiyosiy tipologiya - tilshunoslikning tarmog'i sifatida.

1. Asosiy muammolar va yo'nalishlar.
2. Qiyosiy tilshunoslikning paydo bo'lish sabablari.
3. Qiyosiy metodning universallik xususiyati.
4. Lingvistik va nolingvistik tipologiya.
5. Qiyosiy tipologiyada kategoriyalash muammolari.
6. Tipologik kategoriyalar.
7. Qiyosiy tipologiyaning umumiy tasnifi.
8. Turli til sistemalarini qiyosiy o'rganishning zamonaviy metodlari.
9. Tilshunoslikda yangi yo'nalishlarning mavjudligi va ularning qiyosiy tipologiyada qo'llanilishi.

Qiyosiy tilshunoslikning dolzarb masalalari to'g'risida umumiy ma'lumotlar.

1. Qiyosiy tipologiyaning shakllanishi va rivojlanishining asosiy bosqichlari va faktorlari.

2. Tillarning geneologik tasnifi, tillar qarindoshligi haqida ma'lumot. Qiyosiy tipologiyaning asosiy parametrlari.

3. Izomorfizm va allomorfizm xususiyatlari.
4. Qiyoslashda sinxron va diaxron yondashish.
5. Tillararo va bir til ichidagi qiyoslash xususiyatlari.
6. Qiyosiy tilshunoslikning adabiyot bilan munosabati.

Inson fikrini til vositasi orqali ifodalashning o'ziga xos qonunlari.

1. Barcha til tizimlari uchun mushtarak bo'lgan belgilarni ifodalashdagi muvofiqlik va nomuvofiqlik.

2. Tilshunoslikda «shakldan ma'noga» va «ma'nodan shaklga» tamoyillarining qo'llanilishi.

3. Lingvistik tushunchalarni tilning turli yaruslarining o'lchov birliklari va konstituentlari orqali ifodalanishi.

4. Ularning universallik xususiyati.

5. **Qiyosiy tipologiyaning umumiy tasnifi:** ob'ektiga ko'ra, til tarmoqlariga ko'ra, tilning ikki planiga ko'ra.

6. Turli til sistemalarini qiyosiy o'rganishning zamonaviy metodlari.

Qiyosiy tipologiyada kategoriyalash muammolari.

1. Grammatik kategoriya haqida ta'limot.

2. Grammatik va mantiqiy kategoriyalar o'rtasidagi mutanosiblik.
3. Tushuncha kategoriyalar.
4. Funksional-semantik kategoriyalar.
5. Grammatik-leksik maydon.

Tipologik kategoriyalar.

1. Tipologik ma'no va tipologik forma.
2. Tipologik kategoriyaning tillararo, yaruslararo va so'z turkumlariaro xususiyatlari.
3. Tipologik kategoriyalarning ifodalanishdagi mazmun va ifoda planlari birliklarining tillararo aloqasi.
4. Ifoda planidagi til tizimi o'lchov birliklarining tillararo adekvatligi va adekvat emasligi, ularning yaruslararo sinonimligi, ularning taskonomik masalalari.

Tilning boshqa sathlarini tadqiq etishda kategoriyalash muammolari.

1. Tilning leksik sathini tadqiq etishda kategoriyalash muammolari.
2. Leksikani tizim sifatida qaralishi va tipologik yondashish imkoniyatlari.
3. Turli qardosh va qardosh bo'lmagan tillardagi ayrim xususiyatlarni fonologik, grammatik, semantik, etimologik, leksik va stilistik nuqtai nazardan solishtirish.
4. Interferensiya muammolari.
5. Qiyosiy tipologiyaning leksikografiya, stilistika, tarjima nazariyasi va til o'qitish metodikasi kabi fanlar bilan uzviy bog'liqligi.
6. Tilshunoslikda yangi yo'nalishlarning mavjudligi va ularning qiyosiy tipologiyada qo'llanilishi.
7. Til va madaniyat.
8. Qiyoslanayotgan tillarning milliy-madaniy xususiyatlarining barcha til sathlarida namoyon bo'lishi.
9. Kognitiv tilshunoslik haqida ta'limot.

Tipologik tadqiqotlarning tarixi.

1. Qiyosiy tipologiyaning asosiy rivojlanish bosqichlari va faktorlari.
2. Tipologik tadqiqotlarning hozirgi yo'nalishlari haqida.
3. Turli til sistemalarini qiyosiy o'rganishning zamonaviy metodlari.
4. Qiyosiy tipologiyaning umumiy tasnifi, uning asosiy parametrlari.

Jahon madaniyatining ravnaq topishida tarjimaning roli.

1. Tarjima tarixining nazariy masalalari.
2. Jahon tarjimachiligida tajriba maktablari.
3. Tarjima jarayonining bosqichlari.
4. Tarjima muqobilligi.
5. Tarjimada leksik muammolar.
6. Tarjima turlari.
7. Tarjimaning grammatik masalalari.
8. Tarjimaning stilistik masalalari.
9. Tarjimaning lingvomadaniy masalalari.

10. Tarjimaning pragmatik masalalari.
11. Tarjimada lingvistik va adabiyotshunoslik nuqtai nazaridan yondoshuvning ahamiyati.
12. Tarjima va leksikografiya.
13. Tarjimada leksik va grammatik transformatsiyalarning qo‘llanilishi.
14. Semantik va stilistik ekvivalentlik.
15. Adekvat tarjima tamoyillari.
16. Og‘zaki tarjima.
17. Badiiy tarjima muammolari.
18. Avtomatlashtirilgan tarjima.
19. Sohaga oid matnlar tarjimasi.
20. Termin va atamalar tarjimasi.

11.00.01 – Tabiiy geografiya ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktoranturaga kirish imtihonlari uchun savollar majmuasi

1. Geotizimlarning bir-biriga ta’siri va o‘zaro bog‘liqligi.
2. Geotizimlarning hududiy differentsiatsiyasi va integratsiyasi.
3. Geografik qobiqning bir butun va har tomonlama o‘rganilishi.
4. Geotizimlar dinamikasi, tabiiy komponentlarning o‘zaro aloqadorligi.
5. Geotizimlardagi o‘zaro ta’sir va aloqadorliklar.
6. Tabiiy geografik tadqiqot bosqichlari.
7. Tabiiy geografik tadqiqot metodlari
8. Tabiiy geografiyaning rivojlanish tarixi.
9. Tabiiy geografiyaning ob’ekti va predmeti haqidagi tasavvurlarning shakllanishi va taraqqiyoti.
10. Tabiiy geografiya tizimidagi fanlarning differentsiatsiyasi va integratsiyasi.
11. Kompleks tabiiy geografiya uslublarining shakllanishi va taraqqiyot tarixi.
12. Taniqli tabiiy geograf olimlar ishlarining fan taraqqiyotidagi ahamiyati.
13. Tabiiy geografiyada shakllangan ilmiy maktablar.
14. Tabiiy geografiya fanlarining hozirgi strukturasi.
15. Tabiiy geografiyaning ijtimoiy, texnik va tabiiy fanlar bilan aloqasi.
16. Tabiiy geografiyada fundamental va amaliy tadqiqotlarning taraqqiyot tendensiyasi.
17. Geografik qobiq haqidagi ta’limot.
18. Geografik qobiqning hududiy differentsiatsiyalanish va integratsiyalanish qonuniyatlari.
19. Geotizimlar haqidagi ta’limot.
20. “Geokompleks” va “geotizimlar” haqidagi tushunchalar.
21. Zonallik haqida ta’limot.
22. Geografik qobiqdagi zonallik qonuniyati. Turli materiklarda kenglik va gorizontal zonallikning namoyon bo‘lishi.
23. Balandlik mintaqalanishi. Uning turli kenglik va materiklarda namoyon bo‘lishi.
24. Geografik qobiqning hududiy va vertikal tabaqalanishida zonal va azonal omillar, ularning aloqasi.

25. Geografik qobiqning regional differensiatsiyasi (tabiiy geografik rayonlashtirish).
26. Kompleks, tarmoq, ilmiy va amaliy rayonlashtirish.
27. Landshaftlarni tasniflash qoida va prinsiplari.
28. Tekislik va tog‘ landshaftlarining xususiyatlari
29. Geografik qobiqda davriylik.
30. Geotizimlar va geografik qobiq haqidagi ta’limotning rivojlanishida fizik tasavvurlarning roli.
31. Grigoryev-Budikolarning davriy zonallik qonuni.
32. Modda va energiya balansida antropogen o‘zgarishlar.
33. Landshaftlarning optik xususiyatlari va ularning geosistemalarni o‘rganishdagi roli.
34. Geokimyoviy landshaft tushunchasi. Geokimyoviy landshaftlarning klassifikatsiyasi.
35. Geografik qobiq va geotizimlarda kimyoviy elementlarning aylanma harakati.
36. Geotizimlarda kimyoviy harakatlarning migratsion xususiyatlarini aniqlovchi omillar, migratsiyaning turlari va harakati.
37. Landshaftlar geokimyosi va tabiatni muhofaza qilish muammolari.
38. Jamiyat va tabiat munosabatlarining geografik jihatlari.
39. Jamiyat va tabiatning bir-biriga munosabatining mohiyati va mexanizmi.
40. Geotizimlarning inson faoliyati ta’ sirida o‘zgarishi.
41. Inson va uning faoliyatiga tabiatdagi o‘zgarishlarning ta’ siri.
42. Antropogen landshaftlar, ularni tasniflash tajribalari.
43. Landshaftlar dinamikasi.
44. Tabiiy-texnik geotizimlar (geotextizimlar).
45. Tabiiy geografik rayonlashtirish prinsiplari.
46. Landshaftlarni xaritalashtirish metodlari.
47. Tabiiy geografiyada maxsus sohaga oid zamonaviy usullar.
48. Geotizimlarni o‘rganishda tizimli yondashish, modellashtirish, an’anaviy va yangicha usullarning ahamiyati.
49. Dala tadqiqotlarida dala-ekspeditsion va statsionar tadqiqot usullari.
50. Tabiiy geografik tadqiqotlarda masofali va laboratoriya usulari.
51. Landshaftlarni dalada xaritalashtirish.
52. Geografik muammolarni hal qilishda mantiq va matematik usullardan foydalanish imkoniyatlari.
53. Tabiiy va tabiiy-antropogen geotizimlar, ularning dinamikasi va taraqqiyotini modellashtirish usullari.
54. Tabiiy geografik tadqiqotlarda aerokosmik ma’lumotlarni tahlil qilish.
55. Landshaftshunoslikda indikatsion usullar.
56. Geografik qonuniyatlarni ochishda kartografik usulning ahamiyati.
57. Geotizimlar barqarorligi.
58. Antropogen landshaftlar va geotexnik tizimlar dinamikasini o‘rganish.
59. Tabiiy geografiyada fanlararo tadqiqotlarni rejalashtirish va o‘tkazish.
60. Fundamental tadqiqotlar, ilmiy-texnikaviy ishlanmalar va fanlararo muammolar haqidagi tushunchalar.

61. Geotizimlarni tadqiq qilish muammolari.
62. Geotizimlar ierarxiyasi, turli darajadagi geotizimlar.
63. Geotizimlarning chegaralari.
64. Geotizimlar dinamikasii, differensiatsiyasi va integratsiyasining fizikaviy, kimyoviy va biologik mexanizmini aniqlash.
65. Geotizimlarning shakllanishi va yoshini aniqlash.
66. Geotizimlar tuzilishida hozirgi xususiyat va oldingi xossalarning nisbati.
67. Geotizimlar taraqqiyotini prognozlash prinsiplari va usullari.
68. Landshaftlarning har xil darajadagi ta'sirlarga barqarorligi.
69. Tabiiy va texnik tizimlar o'rtasida modda va energiya almashuvi.
70. Geotizimlar chegaralarining tavsifi va evolyutsiyasidagi ahamiyati.
71. Tabiiy-texnik geotizimlarni o'rganish prinsiplari va usullari.
72. Antropogen landshaftlarning klassifikatsiyasi.
73. Tabiiy resurslarning turlari va ulardan oqilona foydalanish.
74. Tabiiy sharoitlarni baholashning prinsiplari.
75. Tabiiy sharoitni baholash usullari.
76. Geotizimlarga inson ta'siri oqibatlarini baholash usullari va mezonlari.
77. Yerlarning meliorativ holatini yaxshilash masalalari.
78. Yerlarning meliorativ holatini yaxshilashga oid hukumat qarorlari.
79. Relyef hosil qilishda endogen jarayonlarning roli va turi.
80. O'zbekistonda shakllangan asosiy tabiiy geografik ilmiy maktablar.
81. Q.Z.Zokirov tomonidan ajralilgan balandlik mintaqalari va ularning tavsifi.
82. O'zbekistonda tabiiy geografiya-landshaftshunoslik ilmiy maktabining shakllanishi va rivojlanishi.
83. Magmatizm jarayonlari ta'sirida hosil bo'ladigan relyef shakllari.
84. O'zbekiston hududi relyefining hosil bo'lishida to'rtlamchi davri mirzacho'l va Sirdaryo komplekslari (sikllari) ning o'rni va yuzaga kelgan relyef shakllari.
85. Landshaftshunoslikdagi ilmiy yo'nalishlar va ularning mazmuni.
86. Geografik qobiqdagi sikllik va ritmiklik.
87. Tabiiy geografik rayonlashtirishning etakchi omil metodi.
88. Landshaft tipologik xaritaning tahlil qilish asosida tabiiy geografik rayonlashtirish metodi.
89. Landshaft tushunchasining shakllanish va munozarali tomonlari.
90. Tabiiy geografik rayonlashtirishning taksonomik birliklar tizimi.
91. O'rta Osiyo va O'zbekistonning tabiiy geografik rayonlashtirish tajribalari.
92. Landshaft ekologiyasi yoki geoekologiya tushunchasi.
93. O'zbekiston iqlimini hosil qiluvchi asosiy omillar.
94. O'zbekiston relyefining shakllanish bosqichlari.
95. Gravitatsion tabiiy geografik jarayonlar va ularning xo'jalik faoliyatiga ta'siri.
96. Denudatsiya jarayonlari. Denudatsion relyef shakllari.
97. O'zbekiston hududidagi landshaftlarning shakllanishida yangi tektonik harakatlarning roli.
98. Morfostrukturalar va morfoskulpturalar haqidagi ta'limot.
99. O'zbekistonda paleogeografik tadqiqotlar.
100. O'zbekiston tabiiy sharoitini xo'jalik maqsadlarida baholash tajribalari.

**11.00.02 – Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya
ixtisosligi bo‘yicha tayanch doktoranturaga kirish imtihonlari
uchun savollar majmuasi**

1. Prezident asarlarida iqtisodiy geografik masalalarning yoritilishi.
2. Milliy iqtisodiyotni modernizatsiya qilishning geografik jihatlari.
3. Mahalliy lashtirish dasturi va uning geografik xususiyatlari.
4. Aholini ilmiy tadqiq qilishning geografik masalalari.
5. Aholi ijtimoiy rivojlanishining xududiy muammolari.
6. O‘zbekistonda urbanizatsiya jarayonlarining rivojlanishi va uning ekologik aspektlari.
7. O‘zbekistonda kadrlar tayyorlash davlat siyosati va ta’lim tizimini rivojlanishi.
8. Bozor iqtisodiyoti sharoitida O‘zbekiston qishloq xo‘jaligini hududiy tashkil etish va rivojlantirish muammolari.
9. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligida olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar va uning geografik xususiyatlari.
10. O‘zbekistonga investitsiya jalb qilishning mintaqaviy muammolari.
11. O‘zbekiston viloyatlarining investitsion jozibadorligini baholash.
12. O‘zbekiston sanoatiga kiritilayotgan investitsiyalarning hududiy tahlili.
13. Agrosanoat kompleksiga investitsiya kiritishning tarmoqlar va xududiy xususiyatlari.
14. O‘zbekistonning ijtimoiy rivojlanishi va uning mintaqaviy xususiyatlari.
15. Iqtisodiy rayonlashtirish va uning mintaqaviy siyosatni amalga oshirishdagi ahamiyati.
16. Davlatning ijtimoiy-iqtisodiy siyosati va iqtisodiy-ijtimoiy geografiyaning rivojlanishi.
17. Bozor munosabatlari sharoitida ishlab chiqarish kuchlarini joylashtirish va rivojlantirish muammolari.
18. Energiya ishlab chiqarish sikllari g‘oyasi va uning ilmiy-amaliy ahamiyati.
19. Iqtisodiy geografiyada majmual va tizimli yondashuv.
20. Jamiyatni siyosiy-hududiy tashkil etilishi va rivojlanishi qonuniyatlari.
21. Transport va uning O‘zbekiston tashqi iqtisodiy aloqalarini rivojlantirishdagi ahamiyati.
22. O‘zbekistonning transport salohiyati va jahon bozorlariga chiqish imkoniyatlari.
23. O‘zbekistonning jahon hamjamiyatiga integratsiyalashuvini xududiy jihatlari.
24. Markaziy Osiyoda integratsiya jarayonlar va unda O‘zbekiston Respublikasining tutgan o‘rni.
25. O‘zbekiston agrosanoat kompleksini rivojlantirish va takomillashtirishning xududiy muammolari.
26. Iqtisodiy rayonlashtirish va uning amaliy ahamiyati.
27. Ishlab chiqarish kuchlarini joylashtirishda klassik g‘oyalar.
28. O‘zbekistonda aholiga xizmat ko‘rsatishni xududiy tashkil etish muammolari.

29. O‘zbekistonda kadrlar tayyorlash davlat siyosati va ta’lim tizimining rivojlanishi.
30. O‘zbekistonda aholiga tibbiy xizmat ko‘rsatishning mintaqaviy xususiyatlari.
31. Infratuzilma va uni ilmiy tadqiq qilishning geografik jihatlari.
32. O‘zbekiston viloyatlarini infratuzilma bilan taminlanishining xududiy muammolari.
33. Aholining xizmat ko‘rsatishga bo‘lgan talab – ehtiyojlarini aniqlash.
34. Turli viloyatlar aholisining xizmat ko‘rsatishga bo‘lgan talab ehtiyojlarini qondirilishidagi xududiy tafovutlarni aniqlash.
35. O‘zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishning mintaqaviy xususiyatlari.
36. O‘zbekiston shaharlarining funksional va hududiy tarkibidagi o‘zgarishlar.
37. O‘zbekistonning mineral xomashyo salohiyati va uni iqtisodiy-geografik baholash.
38. O‘zbekiston neft va gaz sanoatiga investitsiya kiritishning xududiy xususiyatlari.
39. Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya fanining zamonaviy muammolari.
40. Jahon iqtisodiyotining globallashuv jarayonida transportning tutgan o‘rni va roli.
41. Jahon aholisi va aholi takror barpo bo‘lishining mintaqaviy muammolari.
42. O‘zbekiston qishloq joylarining demografik salohiyati va rivojlanishi muammolari.
43. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligining mulkchilik shakllari va ularni rivojlanishining tarmoqlar va xududiy xususiyatlari.
44. O‘zbekistonda kichik shaharlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning mintaqaviy muammolari.
45. O‘zbekistonda iqtisodiy geografiyaning rivojlanishi va iqtisodiy geografik tadqiqotlarning asosiy yo‘nalishlari.
46. Geosiyosiy, siyosiy-geografik tadqiqotlarning mazmuni va ilmiy-amaliy ahamiyati.
47. O‘zbekistonda turizmni xududiy tashkil etilish va rivojlanishi muammolari.
48. O‘zbekiston mehnat resurlari va ulardan oqilona foydalanishning mintaqaviy muammolari.
49. O‘zbekistonning transport xavfsizligi va uning geografik jihatlari.
50. SHtandort nazariyasi va uning ilmiy-amaliy ahamiyati.
51. O‘zbekistonda sotsial geografiya va uning rivojlanishi, sotsial-geografik tadqiqotlar.
52. O‘zbekistonda hududiy majmualarning shakllanishi va rivojlanishi muammolari.
53. O‘zbekistonda iqtisodiy rayonlarning shakllanishi va xo‘jalik ixtisoslashuvi.
54. N.N. Baranskiy va N.N. Kolosovskiy ilmiy maktabi va uning ahamiyati.
55. Z.M.Akramov va O‘zbekistonda iqtisodiy geografiyaning rivojlanishi.
56. O‘zbekiston aholisining takror barpo bo‘lishi va unga ta’sir etuvchi omillar.
57. Energiya ishlab chiqarish sikllari konsepsiyasining ilmiy-amaliy ahamiyati.
58. Sanoat geografiyasida klasterlar.
59. Ishlab chiqarish kuchlarini ijtimoiy va hududiy tashkil etish shakllari.

60. Jahon xo‘jaligida integratsion jarayonlar va ularning geografik jihatlari.
61. Tabiatdan foydalanish va geoekologik muammolar.
62. O‘zbekistonda iqtisodiy rayonlashtirish muammolari.
63. O‘zbekistonda shahar aglomeratsiyalarining shakllanishi va rivojlanishi muammolari.
64. “Sohta urbanizatsiya” tushunchasi.
65. Sotsial geografiya va uning O‘zbekistonda rivojlanishi.
66. Angren-Olmaliq sanoat rayonining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi muammolari.
67. O‘zbekiston shaharlarining funksional va hududiy tarkibidagi o‘zgarishlar.
68. O‘zbekistonning qishloq xo‘jalik rayonlari.
69. O‘zbekiston va Markaziy Osiyo davlatlari tashqi iqtisodiy aloqalarining rivojlanishi.
70. O‘zbekistonning uzoq horij davlatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari.
71. O‘zbekistonning yaqin horij davlatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari.
72. Mustaqillik davrida O‘zbekiston aholisining o‘sishi va joylanishi qonuniyatlari.
73. XX asr ohiri va XXI asr boshlarida dunyo siyosiy xaritasining shakllanishi va geosiyosiy vaziyat.
74. Markaziy Osiyoda geosiyosiy jarayonlarga ta’sir etuvchi omillar.
75. O‘zbekistonning dunyo siyosiy xaritasida tutgan o‘rni va roli.
76. Geografik determinizm, siyosiy geografiya va geosiyosat.
77. Jahon aholisi va uning takror barpo bo‘lishidagi mintaqaviy xususiyatlar.
78. O‘zbekiston aholisi va uning migratsion harakati.
79. O‘zbekiston sanoatining tarmoqlar va hududiy tarkibidagi o‘zgarishlar.
80. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligi va uning asosiy mulkchilik shakllarini rivojlanishi xususiyatlari.
81. O‘zbekistonning transport kommunikatsiyalari va uning jahon bozorlariga chiqish imkoniyatlari.
82. O‘zbekistonning mineral xom ashyo salohiyati va uning hududiy tarkibi.
83. Xalqaro mehnat taqsimoti. A.Smit va D.Rikardo g‘oyalari va ularning ilmiy-amaliy ahamiyati.
84. Sanoat korxonalarini joylashtirish g‘oyalari. Sanoat shtandorti.
85. Qishloq xo‘jaligini xududiy tashkil etish va rivojlantirish muammolari. I.Tyunen nazariyasi.
86. Jahonda texnika ekinlari etishtirishning mintaqaviy xususiyatlari.
87. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligidagi islohotlar va fermerchilikni rivojlanishi masalalari.
88. O‘zbekistonda kadrlar tayyorlashning geografik jihatlari.
89. Iqtisodiy geografiya va mintaqaviy iqtisodiyot: o‘zaro bog‘liqlik va farqlari.
90. O‘zbekistonning geosiyosiy vaziyati va uning asosiy xususiyatlari.
91. Rossiya va O‘zbekiston: ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy hamkorligining geografik xususiyatlari.
92. Jahon aholisi: o‘sishi va joylanishi xususiyatlari.
93. Hududlarning demografik sig‘imi.
94. Jahon shaharlari va aglomeratsiyalarining rivojlanish qonuniyatlari.
95. Jahon sanoat geografiyasi va undagi hududiy siljishlar.

96. O'zbekiston engil sanoatida qo'shma korxonalarining shakllanishi va rivojlanishi.
97. Erkin iqtisodiy mintaqalarning shakllanishi va rivojlanishi qonuniyatlari.
98. Erkin iqtisodiy zonalar haqida tushuncha.
99. Jahon yoqilg'i-energetika resurslarining xududiy tarkibi va xo'jalik ahamiyati.
100. O'zbekiston transportining turlari va rivojlanish xususiyatlari.
101. O'zbekistonning yirik xalqaro tashkilotlar bilan hamkorligi.
102. O'zbekiston mehnat resurslarining mintaqaviy tarkibi va undan oqilona foydalanish muammolari.
103. Demografik siyosat va uning xududiy xususiyatlari.
104. O'zbekistonning geosiyosiy o'rni va iqtisodiy rivojlanishi.
105. O'zbekistonning rekreatsiya resurslari va ulardan foydalanish muammolari.
106. O'zbekiston to'qimachilik sanoatining xududiy tashkil etilishi va rivojlanishi muammolari.
107. Aholi tabiiy harakatining rivojlanish qonuniyatlari va unga ta'sir etuvchi omillar.
108. Xalqaro migratsiya va uning yo'nalishlari.
109. Jinoyatchilikni ilmiy tadqiq qilishning hududiy xususiyatlari.
110. Aholining turmush darajasi, turmush tarzi va turmush sharoitlarini ilmiy tadqiq qilishning geografik muammolari.
111. Tarmoqlararo sanoat majmualari.
112. O'zbekiston sanoatining tarmoqlar tarkibini diversifikatsiya qilishning geografik jihatlari.
113. O'zbekiston oliy va o'rta maxsus ta'lim tizimini hududiy tashkil etilishi va rivojlanishi xususiyatlari.
114. Turli xil landshaft tiplari va aholi joylashuvi xususiyatlari.
115. Tabiiy-xo'jalik rayonlashtirish muammolari.
116. Tabiiy resurslarni iqtisodiy baholashning ahamiyati.
117. Geografik ekspertiza va uning ahamiyati.

11.00.06 – Geodeziya. Kartografiya ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish imtihonlari uchun savollar

1. Geodeziya fanining vazifalari, rivojlanish tarixi; Yerning umumiy shakli va o'lchamlari.
2. Geodeziyada qo'llanadigan koordinatalar va balandliklar sistemalari, Gauss-Kryuger yassi to'g'ri burchakli koordinata tizimi.
3. Chiziqlarni orientirlash: haqiqiy azimut, direksion burchak, magnit azimutlar. Bussol.
4. Plan, karta va profil haqida ma'lumot. Masshtab va uning turlari. Topografik plan va kartalar nomenklaturasi.
5. Gorizont burchakni o'lchash mohiyati. Burchak o'lchash asbobidagi adilaklar, qarash trubasi va sanoq olish moslamalarining tuzilishi.
6. Teodolitlar turlari; optik va elektron teodolitlar tuzilishi, tekshirishlari va tuzatishi.

7. Teodolit s'yomkasi mohiyati. Teodolit yo'llari va ularni qurishda dala ishlari. Teodolit s'yomkasida tafsilotlarni s'yomka qilish.
8. To'g'ri va teskari geodezik masalalar. Teodolit yo'li nuqtalari koordinatalarini hisoblash.
9. Nivelirlashning mohiyati va usullari; geometrik nivelirlash usullari, nivelirlar turlari. Texnik nivelir va nivelir reykalari.
10. Trassa o'qini piketlarga bo'lish va doiraviy egrilar bosh nuqtalari o'rnini aniqlash va joyda mahkamlash.
11. Taxeometrik s'yomka mohiyati va s'yomkani bajarish uchun asboblari, Taxeometrik s'yomkaning geodezik asosi, s'yomkani bajarish.
12. Davlat III va IV sinf nivelir tarmoqlarini qurish dasturi va ularni texnik tavsifi.
13. Nivelirlash yo'llarini reper va markalarga bog'lash. Keng daryolar va jarlar orqali balandliklarni uzatish.
14. 1- va 2-razryad zichlash triangulyatsiyasi va uni qurish chizmalari: geodezik to'rtburchak, markaziy sistema va uchburchaklar zanjiri.
15. Zichlash poligonometriya tarmoqlari haqida ma'lumot. Tarmoqni loyihalash va aniqligini baholash.
16. Planli tayanch punktlarini to'g'ri kestirmalar orqali zichlashda dala va kameral ishlari.
17. Global sun'iy yo'ldosh navigatsiya GPS va GLONASS sistemalari haqida ma'lumot bering.
18. Sun'iy yo'ldosh priyomniklari va ular bilan yer nuqtalari koordinatalarini aniqlash.
19. Oliy geodeziyaning ilmiy va ilmiy-texnik vazifalari. Ilmiy va amaliy vazifalarni bajarishda matematika, fizika, mexanika, astronomiya va shunga o'xshash fanlar bilan aloqasi.
20. Meridian va parallel yoy uzunliklarini hisoblash; s'yomka trapesiyasi ramkalari va maydonini hisoblash.
21. Yerning tuzilishi; og'irlik kuchi va uni o'lchash haqida ma'lumot, shovun chizig'ining og'ishi va uni gravimetrik hamda astrono-geodezik usullarda aniqlash haqida ma'lumot.
22. Nivelir va nivelir reyklarini tekshirishlari va sinashi; nivelir yo'llari loyihasini tuzish, nivelir belgilarini o'rnatish.
23. Davlat triangulyatsiyasi tarmoqlarini loyihalash, aniqligini baholash; punktlar o'rnini joyda tanlash, markazlarni va yer usti belgilarni qurish.
24. Davlat poligonometriya tarmoqlari, poligonometriyani qurish xususiyatlari. Burchaklar va tomonlarni o'lchash, o'lchashlar aniqligini baholash.
25. GPS va GLONASS sistemalari tarkibi. Yer sirtidagi nuqtalar koordinatalarini sun'iy yo'ldosh o'lchashlaridan aniqlash; sun'iy yo'ldosh geodezik tarmoqlari.
26. Geodezik asosni yaratish: sxemalar, aniqligi, barpo etish usullari. Yirik masshtabli s'yomka usullari. Yer osti kommunikatsiyalari s'yomkaci.
27. Dala trassalash: Trassa o'qini joyga ko'chirish. Buriqlash burchaklari va to'g'ri chiziqlar uzunligini o'lchash.

28. Loyihani geodezik tayyorlash. Rejalash ishlarini bajarish tartibi va aniqligi. Loyihaviy burchak, masofa va nuqtaning loyiha balandligini joyga ko'chirish.
29. Montaj o'qlarini tanlash, ularni joyda mahkamlash va tekshirish. Konstruksiyalarni planli o'rniga o'rnatish va tekshirish usullari.
30. Bosh planlarni tuzish. Ijroviy s'yomka mazmuni va uni bajarish uchun geodezik asos, yer osti komunikatsiyalarini ijroviy s'yomkasi.
31. Shaharlar hududida geodezik planli va balandlik asos. Shahar hududida yirik masshtabli injenerlik-topografik s'yomkani bajarish.
32. Inshootlarni loyihalash uchun geodezik qidiruv ishlari bosqichlari; daryo, kanal va ochiq zah zovurlarining s'yomkalari.
33. Cho'kishlarni o'lchash. Chuqurlik (kotlovan) tubining ko'tarilishini kuzatish, cho'kishlarni kuzatish uchun belgilarni joylashtirish; inshootlarni planli siljishini aniqlash.
34. Kartografik belgilar tizimi haqida nimalarni bilasiz, uning qanday yo'nalishlari mavjud?
35. Shriftlarning xususiyatlari va ularning kartadagi vazifasi haqida ma'lumot bering. Misollar bilan tushuntirib bering.
36. Rang va uning tavsiflari deganda nimalarni tushunasiz? Kartalarni jihozlashda rang asosiy vosita sifatida qanday vazifalarni bajaradi?
37. Relefni tasvirlashda gipsometrik shkallarning ahamiyati va gipsometrik shkalalarni qurish tamoyillari (prinsiplari) qanday?
38. Karta va atlaslarni umumiy elementlarining jihozlanishi haqida ma'lumot bering.
39. Karta va atlaslarni jihozlashda Adobe Photoshop qanday dastur va uning Adobe Illustrator hamda CorelDRAW dasturlaridan farqi, ustunlik jihatlari nimada?
40. Kartalar (karta, geografik karta, umumgeografik karta, mavzuli karta va maxsus karta) ularni har birini tarifi, elementlari, xususiyatlari.
41. Kartografik proeksiyalar haqida tushuncha. Kartografik proeksiyalarni xatoliklar xarakteri bo'yicha tasnifi. Teng burchakli, teng maydonli (yuzali) va ixtiyoriy (teng oraliqli) proeksiyalar va ularni xususiyatlari.
42. Kartografik shartli belgilar (masshtabsiz, maydonli (konturli) chiziqli va tushuntirish) va ularni xususiyatlari va vazifalari. Misollar bilan tushuntiring.
43. Kartografik generalizatsiya: mohiyati, omillari (faktorlari) va turlari. Misollar bilan tushuntiring.
44. Geografik kartalarni tasnifi (masshtabi, xududiy qamrovi, mavzuyi va maqsadi bo'yicha), turlari va tiplari. Misollar bilan tushuntiring.
45. Karta va atlaslarni yaratish uchun manbalar va ularni turlari. Manbalarni xar bir turiga alohida izoh bering.
46. Kartalarni loyixalash, tuzish va nashr qilish. Kartalarni yaratish bosqichlari. Kartani dasturi va uni ishlab chiqish.
47. Umumgeografik kartalar: ta'rifi, tasnifi, ularga qo'yiladigan talablar. Nima uchun umumgeografik kartalar mazmuni bo'yicha tasniflanmaydi?

48. Mavzuli kartalar: tabiiy geografik, aholi, iqtisodiy geografik kartalar: ularni har birini mazmun mohiyati, kartaga olish yo'nalishlari va xususiyatlariga izoh bering.
49. Kartografik tadqiqot usuli haqida tushuncha. Kartalarni taxlil qilishni asosiy usullari (kartalar bo'yicha bayon, grafik, grafoanalitik, matematik-kartografik modellashtirish) haqida malumot bering.
50. Geografik atlaslar: ta'rifi, tasnifi, xususiyatlari. Milliy atlaslar. Atlaslarni ichki bir butunligi, deganda nima tushuniladi?
51. Rel'efni tasvirlash usullari: shtrixlar, gorizontallar, gipsometrik shkalalar, soya nurlar (отмычка), balandlik o'tmetkalari haqida ma'lumot bering.
52. Umumgeografik kartalar: axamiyati, tarifi, maqsadi, tasnifi va ularga qo'yiladigan talablar.
53. Umumgeografik kartalarni loyixalash va tuzishni asosiy xususiyatlari.
54. Obzor umumgeografik kartani tarkibi (strukturasi) va uni asosiy elementlarini tushuntiring.
55. Eng muxim umumgeografik karta va atlaslar: 1:1 000 000 va 1:2 500 000 masshtabli dunyo kartalari va umumgeografik mavzudagi Dunyo atlas (1-nashri 1954 yili, 2-nashri 1967 yili va 3-nashri 1999 yili) haqida ma'lumot bering.
56. Gipsometrik kartalar haqida tushuncha: rel'efni tasvirlashga qo'yiladigan talablar va uni tuzish tartibi haqida ma'lumot bering.
57. Topografik kartalarni tuzish va yangilash. Kartalarni yangilashni zamonaviy texnologiyasi haqida ma'lumot bering.
58. Ijtimoiy-iqtisodiy kartalarni mohiyati, axamiyati, maqsadi, tasnifi va xususiyatlari haqida ma'lumot bering.
59. Ijtimoiy-iqtisodiy kartalarni loyixalash va tuzish usullari: taxririyyat tayyorgarlik va tuzish ishlari tartibini sharxlab bering.
60. Ijtimoiy-iqtisodiy kartalarni tuzish va ishlab chiqishni o'ziga xos xususiyatlari (axoli, iqtisodiyot, ijtimoiy infratuzilma va b.) ni tushuntiring.
61. Tabiiy kartalar qanday yo'llar bilan tuziladi. Geotizimga qanday ta'rif berish mumkin, mohiyati, darajalarini tushuntiring.
62. Avtorlik original, maket va eskizga tariflar bering, misollar keltiring.
63. Tabiiy kartalarni tuzishda qo'llanadigan asosiy metodlarning nomlarini keltiring, ularga qisqacha ta'rif bering, mohiyatini misollar bilan tushuntiring.
64. Ekologik kartografiyani maqsadi, predmeti va vazifalari hamda uning rivojlanish bosqichlari haqida ma'lumot bering.
65. Ekologik kartalashtirishning tamoyillari, usullari va geografik qonuniyatlari hamda kartalarining tasniflanishini tushuntiring.
66. Ekologik kartalashtirish metodlari va ekologik ma'lumotlarni tasvirlashda eng ko'p ishlatiladigan usullar haqida ma'lumot keltiring.
67. Ko'chmas mulk kadastrini mazmuni va mohiyati. Ko'chmas mulk kadastrini yaratish va yuritishning normativ huquqiy asoslari.
68. Ko'chmas mulk ob'ektlarini klassifikatsiyalash tizimi. Aholi punktlari yerlarining klassifikatsiyasi.

69. Yer uchastkasining ko'chmas mulk ob'ekti sifatida mohiyati. Yer fondi toifalari. Yer munasobatlari.
70. Qaraqolpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri miqiyosida ko'chmas mulk kadastrini yaratish va yuritish.
71. Ko'chmas mulk ob'ektlariga bo'lgan mulk huquqi va boshqa huquqlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish.
72. Ko'chmas mulk ob'ektlarini texnik inventarizatsiyadan o'tkazish ishlarini tashkil etish va uni o'tkazish tartibi.
73. Ko'chmas mulk ob'ektlariga kadastr yig'ma jildini rasmiylashtirish tartibi. Yer uchastkalariga kadastr pasportini rasmiylashtirish.
74. Ko'chmas mulk ob'ektlarining holati haqida hisobotlar tuzish. Davlat kadastrlari yagona tizimiga kiritish uchun tegishli axborotlarni taqdim etish.
75. Ko'chmas mulk davlat kadastrini yuritishda bajariladigan ishlar va ko'rsatiladigan xizmatlar tarkibi.
76. Binolar va inshootlarga bo'lgan huquqlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish tartibi.
77. Kadastrning mazmun-mohiyatini izohlang, kadastr ishlarining rivojlanish tarixi haqida ma'lumotlar keltiring.
78. O'zbekiston Respublikasi hududlarini kadastr birliklarga bo'lish prinsiplari, yer uchastkalari va binolar, inshootlarning kadastr raqamlarini shakillantirish tartibini tushuntiring.
79. Davlat kadastrlari yagona tizimini (DKYaT) yuritish tartibi va ob'ektlari haqida ma'lumotlar keltiring.
80. Davlat yer kadastrini mazmuni va uni yuritish tartibi to'g'risida ma'lumot bering.
81. Binolar va inshootlar davlat kadastrlari mazmuni va ularni yuritish tartibi to'g'risida ma'lumot bering.
82. Fotogrammetriya va Yerni masofadan turib tadqiq qilish fani, vazifalari, boshqa fanlar bilan aloqasi.
83. Elektromagnit tulqinlar spektri va turli diapazonlarda suratga olishning fotografik xususiyatlari.
84. Suratga olishda qo'llaniladigan uchish apparatlari. Ob'ektivlarning xarakteristikalarini.
85. Yerdan, havodan va koinotdan olingan suratlarning turlari va texnologiyasi. Aerokosmik s'emkalarining guruhlariga bo'linishi.
86. Aerofotosuratni orientirlash. Aerofotosuratni orientirlash elementlari. Ichki orientirlash. Tashqi orientirlash. Aerofotosuratlar juftini o'zaro orientirlash.
87. Suratlarni transformatsiya qilish. Transformatsiyalashning geometrik sharoitlari. Transformatsiyalashning optik sharoitlari. Fotoplanni montaj qilish.
88. Deshifrovka turlari. Tarmoqli deshifrovka. Deshifrovka usullari. Deshifrovka jarayonida ob'ektlarni tasniflash.
89. Geografik axborot tizimlar (GAT) fanining maqsadi va vazifalari. Geoaxborot tizimlar muhiti va tuzilishi.

90. Geografik axborot tizimlarning kartografik asoslari Geografik xaritaning xususiyatlari. Geofazoviy ma'lumotlar.
91. Ma'lumotlar bazasining tizimi va modullari. Ma'lumotlarni boshqarish tizimi va uning vazifalari.
92. Kartani kompyuterga kiritish usullari. Kartalarni raqamli tarzga aylantirish usullari. Digitayzer va skanerdan foydalanish. Ma'lumotlarni tekshirish va to'g'rilash yo'llari.
93. Joyning balandliklar raqamli modellari to'g'risida tushuncha: TIN, IDW. Modellarni yaratish usullari.
94. Internetda joylashtirilgan ma'lumotlarni qisqa tavsifi va ulardan foydalanish yo'llari. WebGIS Web geografik axborot tizimlari mohiyati.
95. Geografik axborot tizimning qidiruv tizimi. Hodisa va ob'ektlarni fazoviy yoki hududiy taqsimlanishining qonun-qoidalarini aniqlash va baholash.
96. Fazoviy tahlilning maqsadi. Ob'ekt uchun to'planadigan ma'lumotlar, maxsus buyruqlar va hududiy munosabatlar.
97. Hozirgi qonun hujjatlariga asosan "Qishloq xo'jaligi yerlari" (sug'oriladigan yerlar) toifasini qanday tartibda yoki kim tomonidan boshqa toifaga o'zgartirish mumkin?
98. Davlat qaramog'ida bo'lgan ijtimoiy ob'ektlarni qurish uchun yer maydoni qanday tartibda ajratiladi?
99. Imoratlar va inshootlarni baholash jarayonida bazis narxlariga qaysi davlat muassasasi tomonidan tasdiqlangan koeffitsientlar qo'llaniladi?
100. Delimitatsiya va demarkatsiyaning ma'nosini tushuntirib bering.

13.00.01- Pedagogika nazariyasi va tarixi ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish imtihonlari uchun savollar

1. O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimi. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni asosida pedagogika fani va uning jamiyatda tutgan o'rni haqida. "Ta'lim to'g'risida"gi qonunning kasbiy ta'limda tutgan o'rni.
2. Uzluksiz ta'lim va uning faoliyat ko'rsatish printsiplari - ta'limning ustuvorligi, ta'limning demokratlashuvi, ta'limning ijtimoiylashuvi, ta'limning milliy yo'naltirilganligi, ta'lim va tarbiyaning uzviy bog'liqligi, xar tomonlama komil insonni shakllantirishga yo'naltirilganligi, iqtidorli yoshlarning rag'batlantirilishi; uzluksiz ta'lim tizimi va turlari: maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta ta'lim, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi, oliy ta'lim, oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim, kadrlar malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash, maktabdan tashqari ta'lim; -fan, tabiat va jamiyat taraqqiyoti haqidagi yangi fundamental va tadqiqiy bilimlarni shakllantirish, yuqori malakali ilmiy va pedagogik kadrlar tayyorlash sohasi sifatida.
3. Pedagoglik kasbi. Pedagoglik kasbining paydo bo'lishi va ravnaq topishi. Sharq mutafakkirlari (al-Xorazmiy, Abu Nasr Forobiy, Abu Rayxon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, Alisher Navoiy va boshqalar) va G'arb pedagoglari jamiyatda pedagoglik kasbining tutgan o'rni haqida.

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlarining demokratik - huquqiy davlat va adolatli fuqarolik jamiyatini qurishda, barkamol shaxsni shakllantirishda tutgan o'rni haqida O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni (2020 yil) ta'lim muassasalari xodimlarini ijtimoiy himoya qilish haqida. Barkamol shaxsni shakllantirishga qo'yilgan talablar.
5. O'qituvchi-murabbiyning o'ziga xos fazilatlari, ilmiy dunyoqarashi va insonparvarligi. Uning ijtimoiy-pedagogik nuqtai nazari, barkamol avlod tarbiyasi uchun o'qituvchi-murabbiyning jamiyat oldidagi mas'uliyati, uning kasbiy bilim va ko'nikmalari.
6. Pedagog iste'dodi va qobiliyati. O'qituvchi-murabbiyning pedagoglik axloq-odobi va nazokati, uning o'quvchilar, ota-onalar va hamkasblari bilan muloqoti.
7. Pedagogik mahoratni egallash yo'llari: Abu Nasr Forobiy, Abu Rayxon Beruniy, Abu Ali ibn Sino, Alisher Navoiy, Yan Amos Komenskiy, Lev Nikolaevich Tolstoy, Abdulla Avloniy, Shakuriy va Behbudiy kabi buyuk shaxslarning ilmiy salohiyati va pedagogik madaniyati. Ularning pedagogika fani va maorif rivojiga qo'shgan hissasi.
8. Pedagogika fan sifatida. Uning predmeti, maqsad, vazifalari hamda kategoriyalari. Pedagogik tadqiqot metodlari.
9. Pedagogika ijtimoiy fan sifatida. Uning jamiyat taraqqiyotida tutgan o'rni, rivojlanish bosqichlari va ilmiy-nazariy, amaliy istiqbolni belgilash vazifalari.
10. Pedagogika fanining asosiy kategoriyalari va tushunchalari: tarbiya, ta'lim (o'qitish, o'qish), ma'lumot, bilim, ko'nikma va malakalar, rivojlanish. Pedagogika fanining tuzilishi. Pedagogika fanining tarmoqlari. Pedagogikaning falsafa, sotsiologiya, psixologiya, fiziologiya, tibbiyot va boshqa insonshunoslik fanlari bilan aloqasi.
11. Pedagogika fanlari tizimi. Asosiy pedagogik jarayonlar va ularning bir butunligi, pedagogik jarayonlarni tadqiq qilishning o'ziga xos xususiyatlari.
12. Ilmiy pedagogik tadqiqotlarning nazariy va amaliy jihatlari. Pedagogika fanining ilmiy-tadqiqot metodlari va ularning tavsifi.
13. Nazariy tadqiqot metodlarining qiyosiy-tarixiy tahlili, qiyosiy taqqoslash, umumlashtirish, modellashtirish va boshqalar.
14. Amaliy tadqiqot metodlari ilmiy kuzatish, suhbat, intervyu, so'rovnoma, test, reyting, statistik tahlil, hujjatlar tahlili, ilmiy tajriba, ilmiy tajriba sinovi (tabiiy, laboratoriya, amaliy va boshqalar). Tajriba-sinov ishlari va ularni kuzatish metodikasi.
15. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi. Pedagogik antropologiya.
16. Shaxs haqida tushuncha. Individ - shaxs, shaxsning o'ziga xosligi. Shaxs rivojlanishining biologik va ijtimoiy asoslari hamda jihatlari.
17. Shaxs rivojlanishi va tarbiyasining o'zaro uyg'unligi. Bola shaxsi - tarbiya ob'ekta va sub'ekti sifatida. Shaxs faoliyati.
18. Tarbiya nazariyasi, uning maqsad va vazifalari. Tarbiya maqsadi. Tarbiya maqsadining xilma-xilligi. Hozirgi demokratik jamiyatda xar tomonlama rivojlangan, mustaqil fikr yuritadigan erkin shaxsni shakllantirish tarbiya maqsadi sifatida.
19. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlarida mustaqil O'zbekistonni rivojlantirishning ma'naviy-axloqiy ildizlari haqida.

20. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, ibn Sino, Jomiy, Davoniy, Navoiy, Avloniy va boshqalar) barkamol shaxs tarbiyasi haqida. Tarbiya vazifalari va mazmuni shaxsning milliy va umumbashariy qadriyatlarni o'rganishi, uning intellektual (aqliy), fuqarolik, ma'naviy-axloqiy, jismoniy, mehnat, iqtisodiy, ekologik, estetik tarbiyasi haqida. Xorijiy mamlakatlarda tarbiya kontsepsiyasining asosiy g'oyalari.
21. Didaktika - ta'lim nazariyasi sifatida. Ta'lim paradigmalari. Ta'lim va o'qitish nazariyasi (didaktika) - pedagogika fanining tarkibiy qismi hamda ma'lumotli bo'lish - ma'naviy-amaliy faoliyat jarayoni sifatida. Uning jamiyatda tutgan o'rni.
22. Didaktikaning vazifalari va ahamiyati, asosiy tushunchalari. Hozirgi davr didaktika rivojlanishining asosiy yo'nalishlari (kontsepsiyasi). Uzluksiz ta'lim kontsepsiyasi. O'rta maxsus va kasb-xunar ta'limi kontsepsiyasi.
23. Rivojlanuvchi va tarbiyalovchi ta'lim kontsepsiyasi. Uni hozirgi davr pedagogikasida amalga oshirishga turlicha yondashuvlar.
24. O'quv jarayonini "texnologiyalashtirish" kontsepsiyasi. Uning ijobiy va salbiy tomonlari. Hozirgi davr didaktikasi tizimlari (an'anaviy va "zamonaviy").
25. Hozirgi davr pedagogikasida ta'lim paradigmalari an'anaviy-konservativ, ilmiy, insonparvarlashgan (mantikiy), ratsionalistik (bixevioristik), texnokratik, ezoterik. Zamonaviy didaktik tizimlar to'g'risida tushuncha.
26. Ta'lim jarayoni yaxlit tizim sifatida. Ta'lim tamoyillari. Ta'lim jarayoni mohiyati. Ta'lim jarayonining yagona tizim sifatidagi tasnifi.
27. Ta'lim - borliqni bilishning o'ziga xos shakli sifatida. O'qitish va o'qish jarayonlari tavsifi, ularning ta'lim jarayonidagi uzaro alokasi. Sharq (al-Forobiy, Beruniy, ibn Sino) va G'arb mutafakkirlarining gnoseologik g'oyalari (qarashlari) ta'lim jarayonining asosi sifatida. Ta'lim jarayonida o'zaro aloqa va bolalarning rivojlanishi.
28. O'qitishning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalarining birligi. O'quvchi-yoshlarning o'quv faoliyati va uning tuzilishi. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyati. Bilimlarni o'zlashtirish, ko'nikma va malakalar jarayoni hamda shaxsning rivojlanishi.
29. Ta'lim jarayonini tashkil qilishda tarbiyachilar yo'l qo'yadigan xatolar va ularning oldini olish. Ta'lim qonuniyatlari va tamoyillari. Ularning psixologik va fiziologik asoslari. Sharq mutafakkirlari ta'lim tamoyillari haqida.
30. Ta'lim metodlari va vositalari. Ta'lim metodlari va usullari haqida tushuncha.
31. Hozirgi zamon didaktikasi va xususiy metodikasida ta'lim metodlarini tavsiflashga turlicha yondashuvlar. Ayrim ta'lim metodlarining tavsifi. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Xorazmiy, Beruniy, ibn Sino va boshqalar) ta'lim metodlari haqida.
32. Turli yosh guruhlarida ta'lim metodlarini qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari. Ta'lim mazmunining o'ziga xos xususiyatlari va o'quvchilarning bilish faoliyati, rivojlanish darajasiga ko'ra ta'lim metodlarini faollashtirish yo'llari.
33. Ta'lim metodlarini takomillashtirish. Pedagogika tajribasida ta'lim metodlari samaradorligini oshirish yo'llari. Ta'limning texnikaviy vositalari, kompyuterlar va turli audio-vizual vositalardan foydalanish imkoniyatlari.
34. Ta'limni tashkil etishning asosiy shakllari. Ta'lim-turlari: illyustrativ (an'anaviy); muammoli; dasturlashtirilgan ta'lim.

35. Ta'limni tashkil etish haqida tushuncha, uning turlari. Ta'lim maqsadi va o'quvchilarning yosh xususiyatlaridan kelib chiqqan holda o'quv ishlarining turli shakllaridan foydalanish.
36. Ta'limni tashkil etishning an'anaviy shakli. Dars tiplari va tuzilishi. Hozirgi zamonda dars va darslarni modernizatsiyalash yo'llari.
37. Darsda o'quvchilar o'quv faoliyatini tashkil qilishning yalpi, guruhli va yakka tartibdagi shakllarini uyg'unlashtirish. Ta'limni tashkil etishning noan'anaviy shakllari; o'quv dialogi, munozara, didaktik (ishbop, rolli) o'yinlar, trening, press-konferentsiya, o'tkir zehnlilar klubi, musobaqa darslari, auksion, "mujizalar maydoni", "tergovchi bilimdonlar olib boradi", bayt-barak va boshqalar.
38. Ma'ruza va seminar mashg'ulotlari, konsultatsiyalar, ekskursiyalar, praktikumlar, konferentsiyalar. O'quvchilarning uy vazifalari, uni tashkil etish mazmuni va metodlari.
39. Talim shakllarini rivojlantirish istiqboli. O'quv ishlarini tashkil etishning darsdan tashqari shakllari: fan to'garaklari, ilmiy jamiyatlar, olimpiadalar va boshqalar. O'qituvchi faoliyatida, o'quv ishlari turli shakllarining o'zaro aloqadorligi.
40. STEAM ta'lim (STEAM Education). Iqtidorli o'quvchilarni o'qitish (Education of gifted children)
41. STEAM - Science (fan), Technology (texnologiya), Engeneering (injeneriya), Mathematics (matematika) o'qitish: hayot ta'limi (STEAM Learning: Education for life). Transversal va tajribaga asoslangan ta'lim (Tranversal and experiential knowledge).
42. STEAM shaxs rivojining ijodiy - aspekti. Art (sanat) - STEAM konsepsiyasi: Music (musiqa) STEMM, Reading (o'qish san'ati) - STREAM. STEAM ta'lim dasturlari. STEAM texnologiyalarning ahamiyati. Geymifikatsiya: o'yin orqali o'rgatish (gamifasion: learning through play). Zamonaviy iqtidorlik konsepsiyasi.
43. Iqtidorli bola shaxsining o'ziga xosliklari. Iqtidorli o'quvchilar bilan ishlash. "Noosfera" modeli asosida iqtidorli o'quvchilarning o'quv-bilish faoliyatini tashkil etish. TRIZ va ARIZ. Prezident maktablari. Ijod maktablari.
44. Xalqaro baholash dasturlari (Programme for the International Assesment). Xalqaro baholash dasturlarining meyoriy asoslari. Xalqaro baholash dasturlari metodologiyasi.
45. PISA o'quvchilarni ta'limiy yutuqlarini baholash xalqaro dasturi. PIRLS - matnni o'qish va tushunish darajasini aniqlovchi xalqaro tadqiqot. TIMSS - maktabda matematika va aniq fanlar sifatini tadqiq qiluvchi xalqaro monitoring. ISILS - kompyuter va axborot savodxonligi bo'yicha xalqaro tadqiqot.
46. Tarbiya jarayonining mohiyati, maqsad va vazifalari. Tarbiya jarayonining mohiyati, mazmuni. Tarbiya jarayonining maqsadi.
47. Tarbiya turlari. Tarbiya, o'z-o'zini tarbiyalash, qayta tarbiyalash tushunchalari. Tarbiya jarayonida tarbiyachi shaxsi.
48. Hozirgi demokratik jamiyatda har tomonlama rivojlangan, mustaqil fikr yuritadigan erkin shaxsni shakllantirish tarbiya maqsadi sifatida.
49. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev O'zbekistonni rivojlantirishning ma'naviy axloqiy ildizlari haqida. Tarbiya vazifalari orqali shaxsni barkamol shakllantirish.

50. Tarbiya jarayoni qonuniyatlari va printsiplari. Tarbiya jarayoni tuzilishi hamda uning qonuniyatlari. Tarbiya qonuniyatlari tarbiya jarayonining mohiyati sifatida.
51. Ijtimoiy sharoitlarga bog'liqligi qonuniyati. Inson tabiati bilan bog'liqligi qonuniyati. Tarbiya jarayonidagi sharoit bilan bog'liqligi qonuniyati. Tarbiya, ta'lim va shaxsni rivojlanish jarayonlarining o'zaro bog'liqligi.
52. Tarbiya jarayonining metodlari va vositalari. Tarbiya metodlari haqida tushuncha. Tarbiya metolarining maqsadi, printsiplari, mazmuni va o'quvchilarning yosh, o'ziga xos xususiyatlari, tarbiyalanganlik darajasiga bog'liqligi.
53. O'zbek xalq pedagogikasida tarbiya metodlari. Tarbiya metodlari klassifikatsiyasi. Tarbiyada ibrat-namunaning tutgan o'rni. Ishontirish metodlari, hikoya, munozara suhbat, ma'ruza va boshqalar.
54. O'quvchilar jamoasi – yaxlit pedagogik jarayonining asosiy shakli. Jamoa haqida tushuncha.
55. Sharq mutafakkirlari jamoa va uning shaxsga ta'siri to'g'risida. Jamoaning pedagogik vazifalari. Jamoaning turlari. Bolalar va yoshlar jamoasining belgilari va tuzilishlari.
56. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o'quvchilarni aqliy tarbiyasi. Ilmiy dunyoqarash, tafakkur va milliy mafkurani shakllantirish o'quv-tarbiya jarayoni maqsadi sifatida.
57. Aqliy tarbiya va ilmiy dunyoqarashning asosiy belgilari va mohiyati. Ilg'or ilmiy dunyoqarashning asosiy tarkibiy qismlari: ilmiy qarash, e'tiqod, ilmiy tafakkur.
58. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va prezident asarlarida yoshlarning aqliy kamoloti, tafakkur va ilmiy dunyoqarashiga qo'yilgan talablar.
59. Ma'naviy-axloqiy tarbiya va uning mazmuni. Bolalar tarbiya jamoasi - yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli. Mustaqil fikrlovchi erkin shaxsni shakllantirish - ta'limning asosiy maqsadi sifatida.
60. Sharq mutafakkirlari (Abu Nasr Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Ibn Sino, Alisher Navoiy, Abdulla Avloniy va boshqalar)ning ma'naviy-axloqiy g'oyalari va ularni hozirgi kunda shaxsni ma'naviy-axloqiy kamol toptirish va shakllantirishdagi ahamiyati.
61. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlarida shaxsni ma'naviy-axloqiy rivojlantirish va shakllantirishning asosiy printsiplari: umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik, xalqimizning ma'naviy merosini mustahkamlash va rivojlantirish, insonning o'z imkoniyatlarini erkin namoyon qilishi, vatanparvarlik.
62. Shaxsni shakllantirishda fuqarolik va huquqiy tarbiya
63. Fuqarolik tarbiyasining mazmuni va vazifalari. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, "Ta'lim to'g'risida"gi qonun va O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlarida yoshlarning fuqarolik tarbiyasi. Fuqarolik tarbiyasida davlat ramzlaridan foydalanish. Fuqarolik tarbiyasining umuminsoniy jihatlari: tinchlikni saqlash, ekologik muammolar, iqtisodiy, ilmiy. madaniy hamkorlik.
64. Mehnat va iqtisodiy tarbiya. Shaxsning kamol toptirish jarayonida mehnat tarbiyasining maqsad va vazifalari.
65. Sharq mutafakkirlari mehnat tarbiyasi haqida. Mehnat qilish ongining bosh vazifasi odamlarda ongli mehnatkash, mulkdorlik psixologiyasini shakllantirish.

66. Jismoniy tarbiya va nafosat tarbiyasining mazmuni va metodlari. Shaxsning har tomonlama kamol topishida jismoniy tarbiyaning o'рни va vazifalari haqida. Jismoniy tarbiya konseptsiyasi.
67. Sharq mutafakkirlari jismoniy tarbiya haqida. O'quvchi – yoshlarni jismoniy tarbiyalashning kompleks dasturi. Akademik litsey va kollejlarda jismoniy tarbiya mazmuni.
68. Tarbiya jarayonini tashxis etish. Shaxsni tarbiyalanganligini tashxis etishning mazmuni. Tarbiyalanganlikni aniqlash mezonlari. Xususiy va umumiy mezonlar.
69. Tarbiyalanganlik darajasini aniqlashda tarbiyachi shaxsining o'рни. Shaxsda axloqiy sifatlarning shakllanishi. SHaxsda mehnatga bo'lgan ijobiy munosabatning shakllanishi. Shaxsning xulqi.
70. Oila tarbiyasi asoslari. Jamiyat taraqqiyotining turli davrlarida oila tarbiyasining kontseptual asoslari. Oila va uning tarbiyaviy vazifalari. Oilaning hozirgi davrdagi muammolari. Oila a'zolarining axloqiy munosabatlari.
71. Oila tarbiyasining huquqiy asoslari. "Oila" ilmiy-amaliy markazining vazifalari va faoliyatining mazmuni. "Maktab, oila va jamoatchilik" kontseptsiyasining asosiy yo'nalishlarida ta'lim muassasalari, oila va jamoatchilikning aloqadorligi.
72. Eng qadimgi davrlardai VII asrgacha ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar
73. Eng qadimgi yodgorliklarda inson tarbiyasiga oid fikrlar. Qadimgi davrlarda tarbiyaning kelib chiqishi va uning kishilarning mehnat faoliyati bilan bog'liqligi. Ibtidoiy odamlar hayotida tarbiyaning o'ziga xos xususiyatlari.
74. Eng qadimgi yozma manbalarda ta'lim-tarbiya masalalari. "Avesto" - eng qadimgi ma'rifiy yodgorlik namunasi. Urxun-Enasoy obidalari, ularning ma'rifiy ahamiyati.
75. VII asrdan XIV asrnig birinchi yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikr
76. Islom dini ta'limotining ta'lim-tarbiyaga ta'siri. Musulmon maktablarida ta'lim-tarbiya mazmuni. Arab tilining savdo va madaniy aloqalar tiliga aylanishi. Qur'onning muqaddas falsafiy-axloqiy asar sifatida o'rganilishi.
77. Imom Ismoil al-Buxoriy, at-Termiziy va boshqa muhaddislarning hadis ilmini yaratishdagi xizmatlari. Imom al-Buxoriyning "As-saxix", "Al-adab al-mufrad" asarlarining inson ma'naviy kamolotining tarkib topishidagi o'рни.
78. Sharq Uyg'onish davri va unda ta'lim-tarbiyaning taraqqiy etishi. Al-Xorazmiy, Abu Nasr Forobiy, Abu Rayxon Beruniy, Abu Ali ibn Sinolarning umumpedagogik hamda didaktik g'oyalari.
79. Mahmud Qoshg'ariy, Yusuf Xos Xojib, Kaykovus, Axmad Yugnakiylarning ta'limiy- axloqiy qarashlari. Axmad Yassaviy "Hikmatlar"ining axloqiy-ma'rifiy ahamiyati. Ta'limiy-axloqiy asarlarning tarjima qilinishi.
80. XIV- XVI asrlarda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XIV- XVI asrlarda Movarounnahrda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Ijtimoiy hayotning tarbiya, ta'lim va pedagogik fikr taraqqiyotiga ta'siri. Ilm-fan, ta'lim- tarbiyaning ravnaq topa borishi.
81. Movarounnaxrda Amir Temurning markazlashgan mahalliy davlatining paydo bo'lishi va uning ilm-ma'rifatning taraqqiy etishidagi roli. Maktab va madrasalarda ta'lim-tarbiya xususiyatlari. Tabiiy fanlarni o'qitishning rivojlanishi.
82. Ulug'bekning ilm-ma'rifat sohasidagi xizmatlari va ta'lim-tarbiya tizimi.

83. Zahiriddin Muxammad Boburning ilm-ma'rifat, ta'lim-tarbiya sohasidagi xizmatlari.
84. Abduraxmon Jomiy, Alisher Navoiy, Davoniy, Xusayn Voiz Koshifiylarning ta'limiy-axloqiy merosi.
85. XVII asrdai XIX asrning yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XVII-XVIII asr va XIX asrning birinchi yarmida Buxoro, Qo'qon va Xiva xonliklarida ilm-fan taraqqiyoti.
86. Jahon Otin Uvaysiy va uning qizlar maktabi. Muhammad Sodiq Qoshg'ariy va uning "Odob as-solixin" asari. Kaykovusning "Qobusnoma", Sa'diyning "Guliston" kabi ma'rifiy asarlarining turkiy tilga tarjima qilinishi.
87. Muxammad Sodiq Qoshg'ariynig "Odob as-solixin" asarida odob-axloq masalalari.
82. XIX asrniig ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida tarbiya va pedagogik fikrlar. Turkiston o'lkasida islom-diniy tarbiyaviy muassasalarning an'anaviy tizimi.
83. 1917-1990 yillarda O'zbekistonda maktab va pedagogika fani. 1917 yilda O'zbekiston Respublikasi mustaqilligi e'lon qilingunga qadar bo'lgan davrda O'zbekistonda xalq ta'limi va pedagogika fanida turg'unlik. 70 yil davomida xalq ta'limida adolatsiz milliy siyosatning amalga oshirilishi. Xalq maorifi soxasida maktab darsliklari va o'quv ko'llanmalarining yaratilishi.
84. Ta'lim-tarbiya jarayonining mustabid tuzum maqsadiga muvofiq tashkil etilishi va uning salbiy oqibatlari. O'zbekiston ma'rifatparvarlari Shakuriy, Behbudiy, Abdulla Avloniy, Fitrat va boshqalarning ilmiy-pedagogik merosining o'rganilishi.
85. Mustaqil O'zbekistonda ta'lim sohasida amalga oshirilgan islohotlar. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun Respublikamizda ta'lim-tarbiyani tashkil etish va kadrlar tayyorlashning xuquqiy asosi sifatida.
86. Mustaqillik yillarida pedagogik fikrlar rivojining asosiy yo'nalishlari, O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti I.A. Karimovning asarlarida jamiyat rivojining ma'naviy- axloqiy negizlari va yuksak ma'naviyatli shaxsni shakllantirishga doir konseptual fikrlarning ifoda etilishi.
87. O'zbekiston Respublikasi rivojining yangi bosqichida ta'lim-tarbiya islohotlari: Sh. M. Mirziyoevning ta'lim-tarbiyaga oid fikrlari.
88. Jahon pedagogika fani rivojlanishi tarixi. Qadimgi Yunoniston va Rim davlatlarida ta'lim-tarbiya. Qadimgi Sharq davlatlarida va Yunonistonda pedagogik fikrlarning paydo bo'lishi.
89. Qadimgi Yunoniston (Sparta, Afina) davlatlarida tarbiya va ta'lim tizimi. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, Aflotun, Arastu va Demokrit) ta'limotida tarbiya masalalari.
90. G'arbiy Yevropa mamlakatlarida ta'lim-tarbiya. Ya.A. Komenskiyning pedagogik tizimi. Uning pedagogika fani taraqqiyotidagi ahamiyati.
91. Rus pedagog olimlarining pedagogik g'oyalari. K.D. Ushinskiyning pedagogik merosi.
92. XIX asr va XX asr boshlarida G'arbiy Yevropa, AQSH, Rossiyada pedagogik ilohotlar va uning asosiy oqimlari. Jahon mamlakatlarida pedagogikaning fan sifatida rivojlanishi.
93. Hozirgi davrda jahon rivojlangan mamlakatlarida xalq ta'limi va pedagogika fani

94. Iqtisodiy rivojlangan mamlakatlarda ta'lim tizimi va maktablarda ta'lim-tarbiya amaliyoti. Jahon mamlakatlaridagi zamonaviy-ijtimoiy bilimlar tizimida pedagogika fani va uning asosiy omillari. AQSH, Yaponiya, Angliya, Turkiya, Janubiy Koreyada ta'lim va tarbiya tizimi, mazmuni va taraqqiyoti.
95. Ta'lim mazmuni. Davlat ta'lim standartlari. Hozirgi ilmiy-texnika taraqqiyoti davrida ta'lim mazmuni.
96. Jamiyatda har tomonlama rivojlangan erkin shaxsni shakllantirishda ta'limning o'rnini. Ta'lim mazmunini belgilashning yetakchi g'oyalari.
97. Ta'lim mazmunini shakllantirish printsiplari. Ta'lim mazmunida milliy va jahon tajribalarini muvofiqlashtirish. Davlat ta'lim standartlari va ularni hayotga tadbiiq etish.
98. Maxsus pedagogika asoslari
99. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi qonunda jismoniy va ruhiy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar va o'smirlarni o'qitish haqida. Korreksion pedagogika pedagogika fanining bir sohasi sifatida.
100. Korreksion pedagogikaning tarkibiy qismlari va tuzilishi (surdopedagogika, oligofrenopedagogika, tiflopedagogika, logopediya).
101. Korreksion pedagogikaning asosiy vazifalari, tamoyillari va metodlari. Anomal (anatomik, fiziologik va ruhiy jihatdan nuqsoni bo'lgan) bolalar va ularning tavsifi.
102. Inklyuziv ta'lim (Inclusive education). Inklyuziv ta'lim siyosatining xuquqiy asoslari.
103. Inklyuziv ta'lim tamoyillari. Muvaffaqiyatli inklyuziya resurslari komponentlari, mezonlari va ko'rsatkichlari. Inklyuziv ta'lim variantlari: doimiy, to'liq, doimiy, noto'liq, vaqtinchalik, qisman; epizodik; masofaviy ta'lim. Maktabgacha ta'lim muassasasida inklyuziv ta'lim.
104. Imkoniyati cheklangan bolalar uchun maxsus shart-sharoitlar yaratish. Inklyuziv jarayonni metodlari. Inklyuziv ta'lim sharoitida tyutorlik amaliyotini tashkil etish va boshqarish. Individual ta'lim dasturlari.
105. Inklyuziv ta'limning maxsus usullari. Imkoniyati cheklangan bolalarni qo'llab-quvvatlashning pedagogik metodlari. Inklyuziv ta'lim sharoitida tyutorlik sharoitini tashkil etish.
106. Pedagogik mahorat asoslari. Pedagogik mahorat haqida tushuncha. O'qituvchining kasbiy-pedagogik faoliyati. O'qituvchi shaxsiga qo'yiladigan talablar.
107. Pedagogik qobiliyat. Didaktik qobiliyat. Tashkilotchilik qobiliyati. Akademik qobiliyati. Pertseptiv qobiliyati. Nutq qobiliyati. Diqqatni taqsimlay olish qobiliyati. Avtoritar qobiliyati. Kommunikativ qobiliyati. Pedagogik xayol. O'qituvchi shaxsi. Pedagogik nazokat.
107. Boshqaruv pedagogikasi asoslari. Ta'lim tizimini boshqarishda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining vakolatlari.
108. Ta'lim muassasasida davlat-jamoat boshqaruvining psixologik-pedagogik asoslari. Vazirliklar, viloyat, tuman xalq maorifi bo'limlarining vazifalari. Akademik litseylar, kasb-hunar kollejlari haqidagi Nizom. Ta'lim muassasasi Nizomi – rahbarlik va boshqarish tizimini aniqlovchi hujjat.

109. Matematik modellashtirish masalalari. Matematik modellashtirish va matematik statistikaning fundamental masalalari va metodik ta'minoti. Kompyuter va matematik moddallashtirish asoslari va uning o'ziga xosligi. Hisoblash eksperimentlarini shakllantirish va tashkil etish usullari.
110. Matematik moddallashtirish va hisoblashda loyihalash usullari. Matematik modellashtirishning asosiy printsiplari va klassifikatsiyasi. Kompyuter diagnostikasi va imtiatsiyasining nazariy va amaliy asoslari. Pedagogik statistikaning asosiy parametrlari.

**13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish imtihonlari uchun savollar**

1. Didaktika - ta'lim nazariyasi sifatida. Ta'lim paradigmalari.
2. Ta'lim va o'qitish nazariyasi (didaktika) - pedagogika fanining tarkibiy qismi hamda ma'lumotli bo'lish - ma'naviy-amaliy faoliyat jarayoni sifatida. Uning jamiyatda tutgan o'rni.
3. Didaktikaning vazifalari va ahamiyati, asosiy tushunchalari. Hozirgi davr didaktika rivojlanishining asosiy yo'nalishlari (kontseptsiyasi).
4. Uzluksiz ta'lim kontseptsiyasi. O'rta maxsus va kasb-xunar ta'limi kontseptsiyasi. Rivojlanuvchi va tarbiyalovchi ta'lim kontseptsiyasi. Uni hozirgi davr pedagogikasida amalga oshirishga turlicha yondashuvlar.
5. O'quv jarayonini "texnologiyalashtirish" kontseptsiyasi. Uning ijobiy va salbiy tomonlari.
6. Hozirgi davr didaktikasi tizimlari (an'anaviy va "zamonaviy"). Zamonaviy didaktik tizimlar to'g'risida tushuncha.
7. Ta'lim jarayoni yaxlit tizim sifatida. Ta'lim tamoyillari. Ta'lim jarayoni mohiyati. Ta'lim jarayonining yagona tizim sifatidagi tasnifi.
8. Ta'lim - borliqni bilishning o'ziga xos shakli sifatida. O'qitish va o'qish jarayonlari tavsifi, ularning ta'lim jarayonidagi uzaro alokasi.
9. Ta'lim jarayonida o'zaro aloqa va bolalarning rivojlanishi. O'qitishning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalarining birligi.
10. O'quvchi- yoshlarning o'quv faoliyati va uning tuzilishi. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyati. Bilimlarni o'zlashtirish, ko'nikma va malakalar jarayoni hamda shaxsning rivojlanishi.
11. Ta'lim jarayonini tashkil qilishda tarbiyachilar yo'l qo'yadigan xatolar va ularning oldini olish. Ta'lim qonuniyatlari va tamoyillari. Ularning psixologik va fiziologik asoslari.
12. Ta'lim metodlari va vositalari. Ta'lim metodlari va usullari haqida tushuncha. Hozirgi zamon didaktikasi va xususiy metodikasida ta'lim metodlarini tavsiflashga turlicha yondashuvlar. Ayrim ta'lim metodlarining tavsifi.
13. Turli yosh guruhlarida ta'lim metodlarini qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari. Ta'lim mazmunining o'ziga xos xususiyatlari va o'quvchilarning bilish faoliyati, rivojlanish darajasiga ko'ra ta'lim metodlarini faollashtirish yo'llari.
14. Ta'lim metodlarini takomillashtirish. Pedagogika tajribasida ta'lim metodlari samaradorligini oshirish yo'llari.

15. Ta'limning texnikaviy vositalari, kompyuterlar va turli audio-vizual vositalardan foydalanish imkoniyatlari.
16. STEAM ta'lim (STEAM Education). Iqtidorli o'quvchilarni o'qitish (Education of gifted children)
17. STEAM - Science (fan), Technology (texnologiya), Engeneering (injeneriya), Mathematics (matematika) o'qitish: hayot ta'limi (STEAM Learning: Education for life). Transversal va tajribaga asoslangan ta'lim (Tranversal and experiential knowledge). STEAM shaxs rivojining ijodiy - aspekti. Art (sanat) - STEAM konsepsiyasi: Music (musiqqa) STEMM, Reading (o'qish san'ati) - STREAM. STEAM ta'lim dasturlari. STEAM texnologiyalarning ahamiyati. Geymifikatsiya: o'yin orqali o'rgatish (gamifasion: learning through play).
18. Zamonaviy iqtidorlik konsepsiyasi. Iqtidorli bola shaxsining o'ziga xosliklari. Iqtidorli o'quvchilar bilan ishlash. "Noosfera" modeli asosida iqtidorli o'quvchilarning o'quv-bilish faoliyatini tashkil etish. TRIZ va ARIZ. Prezident maktablari. Ijod maktablari.
19. Xalqaro baholash dasturlari (Programme for the International Assesment)
20. Xalqaro baholash dasturlarining meyoriy asoslari. Xalqaro baholash dasturlari metodologiyasi. PISA o'quvchilarni ta'limiy yutuqlarini baholash xalqaro dasturi.
21. PIRLS - matnni o'qish va tushunish darajasini aniqlovchi xalqaro tadqiqot. TIMSS - maktabda matematika va aniq fanlar sifatini tadqiq qiluvchi xalqaro monitoring. ISILS - kompyuter va axborot savodxonligi bo'yicha xalqaro tadqiqot.
22. Tarbiya jarayonining mohiyati, mazmuni. Tarbiya jarayonining maqsadi. Tarbiya turlari. Tarbiya, o'z-o'zini tarbiyalash, qayta tarbiyalash tushunchalari. Tarbiya jarayonida tarbiyachi shaxsi.
23. Hozirgi demokratik jamiyatda har tomonlama rivojlangan, mustaqil fikr yuritadigan erkin shaxsni shakllantirish tarbiya maqsadi sifatida.
24. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev O'zbekistonni rivojlantirishning ma'naviy axloqiy ildizlari haqida. Tarbiya vazifalari orqali shaxsni barkamol shakllantirish.
25. Tarbiya jarayoni tuzilishi hamda uning qonuniyatlari. Tarbiya qonuniyatlari tarbiya jarayonining mohiyati sifatida. Ijtimoiy sharoitlarga bog'liqligi qonuniyati. Inson tabiati bilan bog'liqligi qonuniyati.
26. Tarbiya jarayonidagi sharoit bilan bog'liqligi qonuniyati. Tarbiya, ta'lim va shaxsni rivojlanish jarayonlarining o'zaro bog'liqligi.
27. Tarbiya metodlari haqida tushuncha. Tarbiya metolarining maqsadi, printsiplari, mazmuni va o'quvchilarning yosh, o'ziga xos xususiyatlari, tarbiyalanganlik darajasiga bog'liqligi.
28. O'zbek xalq pedagogikasida tarbiya metodlari. Tarbiya metodlari klassifikatsiyasi. Tarbiyada ibrat-namunaning tutgan o'rni. Ishontirish metodlari, hikoya, munozara suhbat, ma'ruza va boshqalar.
29. O'quvchilar jamoasi – yaxlit pedagogik jarayonining asosiy shakli
30. Jamoa haqida tushuncha. Sharq mutafakkirlari jamoa va uning shaxsga ta'siri to'g'risida.

31. Jamoaning pedagogik vazifalari. Jamoaning turlari. Bolalar va yoshlar jamoasining belgilari va tuzilishlari.
32. Ilmiy dunyoqarash, tafakkur va milliy mafkurani shakllantirish o'quv-tarbiya jarayoni maqsadi sifatida.
33. Aqliy tarbiya va ilmiy dunyoqarashning asosiy belgilari va mohiyati. Ilg'or ilmiy dunyoqarashning asosiy tarkibiy qismlari: ilmiy qarash, e'tiqod, ilmiy tafakkur.
34. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va prezident asarlarida yoshlarning aqliy kamoloti, tafakkur va ilmiy dunyoqarashga qo'yilgan talablar.

35. Ma'naviy-axloqiy tarbiya va uning mazmuni. Bolalar tarbiya jamoasi - yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli. Mustaqil fikrlovchi erkin shaxsni shakllantirish - ta'limning asosiy maqsadi sifatida.
36. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlarida shaxsni ma'naviy-axloqiy rivojlantirish va shakllantirishning asosiy printsiplari: umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik, xalqimizning ma'naviy merosini mustahkamlash va rivojlantirish, insonning o'z imkoniyatlarini erkin namoyon qilishi, vatanparvarlik.
37. Shaxsni shakllantirishda fuqarolik va huquqiy tarbiya. Fuqarolik tarbiyasining mazmuni va vazifalari.
38. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, "Ta'lim to'g'risida"gi qonun va O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlarida yoshlarning fuqarolik tarbiyasi. Fuqarolik tarbiyasida davlat ramzlaridan foydalanish.
39. Fuqarolik tarbiyasining umuminsoniy jihatlari: tinchlikni saqlash, ekologik muammolar, iqtisodiy, ilmiy, madaniy hamkorlik.
40. Mehnat va iqtisodiy tarbiya. Shaxsning kamol toptirish jarayonida mehnat tarbiyasining maqsad va vazifalari.
41. Mehnat qilish ongining bosh vazifasi odamlarda ongli mehnatkash, mulkdorlik psixologiyasini shakllantirish.
42. Jismoniy tarbiya va nafosat tarbiyasining mazmuni va metodlari
43. Shaxsning har tomonlama kamol topishida jismoniy tarbiyaning o'rni va vazifalari haqida. Jismoniy tarbiya konsepsiyasi.
44. O'quvchi – yoshlarni jismoniy tarbiyalashning kompleks dasturi. Akademik litsey va kollejlarda jismoniy tarbiya mazmuni.
45. Tarbiya jarayonini tashxis etish. Shaxsni tarbiyalanganligini tashxis etishning mazmuni. Tarbiyalanganlikni aniqlash mezonlari. Xususiy va umumiy mezonlar.
46. Tarbiyalanganlik darajasini aniqlashda tarbiyachi shaxsining o'rni. Shaxsda axloqiy sifatlarning shakllanishi. Shaxsda mehnatga bo'lgan ijobiy munosabatning shakllanishi. Shaxsning xulqi.
47. «Pedagogik fanlarni o'qitish metodikasi» fanining predmeti, maqsad va vazifalari
48. Metodika tushunchasi. Pedagogik fanlarni o'qitish metodikasining predmeti, maqsad va vazifalari. Pedagogik fanlarni o'qitish metodikasining boshqa fanlar bilan o'zaro aloqasi.

49. Pedagogik fanlar va ularning o'ziga xosliklari. Pedagogik fanlar tizimi va ularning o'zaro aloqasi. Pedagogika sohalarining o'ziga xos xususiyatlari.
50. Zamonaviy didaktik konsepsiyalar. Rivojlantiruvchi ta'limning asosiy konsepsiyalari tavsifi.
51. Shaxsni rivojlantiruvchi ta'lim nazariyasini ishlab chiqishga zamonaviy yondashuvlar.
52. Pedagogik fanlarni o'qitish jarayoni yaxlit tizim sifatida. Pedagogik fanlarni o'qitish jarayoni mohiyati va uning vazifalari. Ta'lim jarayonining tuzilishi.
53. O'qitish va o'quv jarayonlari tavsifi, o'quv jarayonida ularning o'zaro bogliqligi. O'quvchilarning bilish faoliyati va uning tuzilishi.
54. Pedagogik fanlarni o'qitish mazmuni. Ta'lim nazariya (konsepsiya)lari mazmuni.
55. Xozirgi zamon bosqichida ta'lim mazmunini belgilovchi muhim g'oyalar (asoslar). Pedagogik fanlar mazmunini tanlab olish tamoyil va mezonlari.
56. Pedagogik fanlar mazmunini belgilovchi me'yoriy xujjatlar. Davlat ta'lim standarti.
57. Pedagogik fanlarni o'qitish metod va vositalari. Ta'lim metodi va usullari tushunchalari.
58. Pedagogik fanlarni o'qitish metodlari tasnifi. Pedagogik fanlarni o'qitish metodlari mohiyati. Pedagogik fanlarni o'qitish vositalari va ularning tasnifi.
59. Pedagogik fanlarni o'qitish shakllari. Ta'lim turlari va shakllari tavsifi. Ta'limni tashkil etish tizimi.
60. Pedagogik fanlarni o'qitishning asosiy shakllari. Pedagogik fanlarni o'qitishning yordamchi shakllari.
61. Pedagogik fanlarni o'qitishda pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish
62. Pedagogik fanlarni o'qitishda pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xosliklari. Pedagogik fanlarni o'qitishda pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish usullari.
63. Pedagogik fanlarni o'qitish jarayonida o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini tashxis etish
64. Ta'lim olganlikni tashxis etishning mohiyati. O'quv jarayonida nazorat va xisobga olish funksiyalari.
65. Ta'lim olganlikni natijalarini tekshirish va baxolash tamoyillari. O'quv faoliyati natijalarini xisobga olish turlari, shakl va metodlari. Bilim, ko'nikma va malakalarni baholash mezonlari.
66. Dars - o'quv faoliyatini tashkil etish shakli sifatida. O'quv faoliyatini tashkil etish shakllari.
67. Dars tiplari, Maxmutov bo'yicha dars tiplari, darsga qo'yiladigan talablar, aralash dars, yangi materiallarni o'rganish darsi, bilimlarni mustaxkamlash ko'nikma va malakalarni shakllantirish darsi, umumlashtirish va tizimlashtirish, bilim, mahorat va ko'nikmalarni nazorat qilish va tuzatish darsi

68. Ma'ruza mashg'uloti va uning mazmuni. Ma'ruza mashg'ulotining mazmuni, ma'ruza, ma'ruzaning tuzilishi, ma'ruza o'qishga qo'yiladigan talablar, ma'ruza turlari, kirish, axborot, obzorli, muammoli, ma'ruza vizual aloqa, binar, oldindan xatolari ko'zda tutilgan, ma'ruza onsultatsiya, ma'ruza konferensiya, ma'ruza funksiyalari, ma'ruza jarayonida amal qilinadigan qoidalar
69. Pedagogika fanlaridan seminar mashg'ulotlari. Seminar mashg'ulotining mohiyati va turlari, seminar, amaliy, baxs munozara, seminar mashg'ulotini tashkil qilish va o'tkazish.
70. Seminar mashg'ulotiga tayyorlanish, konspektlashtirish, o'qituvchining seminar mashg'ulotiga tayyorlanishi, talabalarni seminar mashg'ulotiga tayyorlanishi .
71. Pedagogik fanlarni o'qitish jarayonida ko'rgazmali va amaliy metodlar
72. Pedagogik fanlarni o'qitishda ko'rgazmali metodlar, predmetli, tasviriy, nutkiy, badiiy tasvir, simvolik, matnli, badiiy tasvir, amaliy metodlar, mashgulotlar olib borish, guruxiy diskussiya, o'qitish jarayoniga yo'naltirilgan didaktik va ishbilarmonli o'yinlar,
73. Masofaviy ta'lim, masofaviy ta'limning elementlari, o'zlashtirilgan bilimlarni mustaxkamlash metodi, takrorlash, oddiy takrorlash, rezyumeli qaytarish, savol-javob
74. O'qitishning ta'limiy metodlari. O'qitishning interfaol usullariga tavsif, interfaol o'qitish, faol metodlar, dasturlashtirilgan ta'lim, interaktiv ta'lim, dasturlashtirilgan ta'lim, dasturlashtirilgan ta'lim.
75. Muammoli ta'lim, muammo, muammoli ta'lim, muammoli vaziyat, muammoli ta'limning yutuq va kamchiliklari
76. O'qitishning interfaol usullari. O'qitishning interfaol usullari, evristik suxbat, baxs usuli, aqliy xujum, davra suxbati, ishbilarmonlik o'yini usuli, ijtimoiy psixologik trening
77. Hozirgi ilmiy-texnika taraqqiyoti davrida ta'lim mazmuni. Jamiyatda har tomonlama rivojlangan erkin shaxsni shakllantirishda ta'limning o'rni.
78. Ta'lim mazmunini belgilashning yetakchi g'oyalari. Ta'lim mazmunini shakllantirish printsiplari.
79. Ta'lim mazmunida milliy va jahon tajribalarini muvofiqlashtirish. Davlat ta'lim standartlari va ularni hayotga tadbiq etish.
80. Maxsus pedagogika asoslari. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi qonunda jismoniy va ruhiy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar va o'smirlarni o'qitish haqida.
81. Korreksion pedagogika pedagogika fanining bir sohasi sifatida. Korreksion pedagogikaning tarkibiy qismlari va tuzilishi (surdopedagogika, oligofrenopedagogika, tiflopedagogika, logopediya).
82. Korreksion pedagogikaning asosiy vazifalari, tamoyillari va metodlari. Anomal (anatomik, fiziologik va ruhiy jihatdan nuqsoni bo'lgan) bolalar va ularning tavsifi.

83. Inklyuziv ta'lim (Inclusive education). Inklyuziv ta'lim siyosatining xuquqiy asoslari. Inklyuziv ta'lim tamoyillari. Muvaffaqiyatli inklyuziya resurslari komponentlari, mezonlari va ko'rsatkichlari.
84. Inklyuziv ta'lim variantlari: doimiy, to'liq, doimiy, noto'liq, vaqtinchalik, qisman; epizodik; masofaviy ta'lim.
85. Maktabgacha ta'lim muassasasida inklyuziv ta'lim. Imkoniyati cheklangan bolalar uchun maxsus shart-sharoitlar yaratish.
86. Inklyuziv jarayonni metodlari. Inklyuziv ta'lim sharoitida tyutorlik amaliyotini tashkil etish va boshqarish. Individual ta'lim dasturlari.
87. Inklyuziv ta'limning maxsus usullari. Imkoniyati cheklangan bolalarni qo'llab-quvvatlashning pedagogik metodlari. Inklyuziv ta'lim sharoitida tyutorlik sharoitini tashkil etish.
88. Pedagogik mahorat haqida tushuncha. O'qituvchining kasbiy-pedagogik faoliyati.
89. O'qituvchi shaxsiga qo'yiladigan talablar. Pedagogik qobiliyat. Didaktik qobiliyat. Tashkilotchilik qobiliyati. Akademik qobiliyati. Pertseptiv qobiliyati. Nutq qobiliyati. Diqqatni taqsimlay olish qobiliyati. Avtoritar qobiliyati. Kommunikativ qobiliyati. Pedagogik xayol. O'qituvchi shaxsi. Pedagogik nazokat.
90. Boshqaruv pedagogikasi asoslari. Ta'lim tizimini boshqarishda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining vakolatlari.
91. Ta'lim muassasasida davlat-jamoat boshqaruvining psixologik-pedagogik asoslari. Vazirliklar, viloyat, tuman xalq maorifi bo'limlarining vazifalari.
92. Akademik litseylar, kasb-hunar kollejlari haqidagi Nizom. Ta'lim muassasasi Nizomi – rahbarlik va boshqarish tizimini aniqlovchi hujjat.

19.00.06 –Yosh va pedagogik psixologiya. Rivojlanish psixologiyasi ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga talabgorlar uchun mutaxassislik fanlaridan kirish imtixon savollari

1. Rivojlanish psixologiyasi va rivojlanish psixologiyasining predmeti, vazifalari va metodlari
2. Psixologiya fanlari tizimida rivojlanish psixologiyasining o'rni. Rivojlanish tushunchasining ta'rifi. "O'sish", "rivojlanish", "Kamolot" tushunchalarining nisbati.
3. Rivojlanish psixologiyasi, yosh psixologiyasi va bolalar psixologiyasi. Rivojlanish psixologiyasining predmeti-ontogenezdagi odamning aqliy aqliy rivojlanish qonuniyatlari.
4. Rivojlanish psixologiyasida tajribaning turlari. Tadqiqot strategiyasini aniqlash va shakllantirish. Tadqiqotning asosiy loyihalari: "Uzunasiga" va "ko'ndalangiga kesish". Longidyut usuli.
5. Rivojlanishini o'rganishning izchil modeli. "Hayot yo'li" psixologiyasi. Biografik usullar. O'quv tajribasi va uning rivojlanish psixologiyasidagi o'rni.
6. Zamonaviy psixologiyada psixik rivojlanish diagnostikasi muammosi. Faoliyat mahsuldorligini tahlil qilish usuli.

7. Bolalik tushunchasini tarixiy tahlil qilish: bolalik tarixi va bolalikni madaniy ijtimoiy-tarixiy hodisa sifatida aks ettirish.
8. Bola haqidagi fan mavzusining tarixiy o'zgarishi fenomenologiyadan sababiy tushuntirishga o'tishdir. Yosh (bolalar) psixologiyasining tarixiy shakllanishi (C. Darvin, J.J. Russo, V. Preyer, G. Stenli-Xoll). Xronologik, biologik, ijtimoiy va psixologik yoshning nisbati. Rivojlanish vazifalari (R. Hevigherst)
9. Xorijiy psixologiyada bolaning psixik rivojlanish muammosi. Bolaning psixik rivojlanishining biogenetik qonuniyatlariga tanqidiy yondashuv.
10. Rekapitulyatsiya tushunchasi (St. Holl). Rivojlanishni tushuntirishning biogenetik yo'nalishi. (S. Xoll konsepsiyasi)
11. Rivojlanish borasidagi tadqiqotlarning normativ yo'nalishi (A. Gezell, L. Termen nazariyasi)
12. V. Shternning rivojlanishni ikki omilli konvergensiya nazariyasi. Ontogenezda va psixik rivojlanishning harakatlantiruvchi kuchlarini tushunishda faktorli yondashuv.
13. Xorijiy va zamonaviy psixologiyada J. Piaje kontsepsiyasini nazariy va eksperimental tanqidi.
14. Rivojlanish psixologiyasi va yosh psixologiyasida madaniy va tarixiy yondashuv
15. L. S. Vigotskiyning inson psixikasi madaniy va tarixiy rivojlanish kontsepsiyasi. Rivojlanish tahlili birligi sifatida psixologik yosh tushunchasi.
16. Yoshning tuzilishi va dinamikasi. "Rivojlanishning ijtimoiy holati" tushunchasi Shaxs tuzilishi va uning faoliyatida psixologik yangi bilimlar rivojlanish bosqichlarida alohida tur sifatida.
17. Rivojlanishda o'tish davrlaridagi barqaror va kritik (inqiroz) psixik rivojlanish dinamikasi sifatida.
18. Yosh inqirozlari, ularning xususiyatlari va ahamiyati. Yuqori psixik funktsiyalar tushunchasi.
19. Ontogenezda insonning psixik rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari. Yuqori psixik funktsiyalarni rivojlantirish qonuni va uning nazariy ahamiyati.
20. Psixik rivojlanishdagi muhitning roli. Bolaning rivojlanishida o'rganish muammosi. "Yaqin rivojlanish zonasi" tushunchasi, uning nazariy va amaliy ahamiyati. L. S. Vigotskiyning madaniy-tarixiy kontsepsiyasining rivojlanish psixologiyasiga nazariy va amaliy ahamiyati.
21. Rus psixologiyasida bolaning psixik rivojlanishining harakatlantiruvchi kuchlari muammosi
22. Inson psixikasining ijtimoiy-tarixiy shartliligi printsipli. Ontogenezda insonning psixik rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari muammosi.
23. "Ijtimoiy meros" tushunchasi inson tajribasini aniqlashning yangi turi sifatida. Zamonaviy rus psixologiyasida bolaning psixik rivojlanishining harakatlantiruvchi kuchlari muammosi.
24. Bolaning psixik rivojlanishida mazmunli ob'ektiv faoliyatning roli. Yetakchi faoliyat tushunchasi (A. N. Leontev, D. B. Elkonin). Psixik faoliy sub'ektning tashqi ob'ektiv faoliyatini ichki tashkil qilish mahsuloti sifatida (A. Leontiev, P. Ya. Galperin. A. V. Zaporozets).
25. Psixik rivojlanish shartlari tushunchasi Bolaning psixik rivojlanishida muloqotning roli. Ontogenezda muloqot shakllarining genezisi va rivojlanishi muammosi.

26. Ta'lim mazmuni va psixik rivojlanish o'rtasidagi bog'liqlik (D.B.Elkonin, V.V Davidov). Zamonaviy psixologiyada o'rganish, yetuklik va rivojlanish nisbati muammosi.
27. Ontogenezda psixik rivojlanishni davrlashtirish muammosi. Psixik rivojlanishning yosh muammosi va yosh davriyligi muammosi. Bolalik davrining ijtimoiy-tarixiy tabiati, bolalikning alohida davrlarining paydo bo'lishi va ketma-ketligi.
28. Psixik rivojlanishning akseleratsiya (tezlashishi) muammosi. Har bir yosh bosqichining rivojlanish salohiyatidan to'liq foydalanish sifatida psixik rivojlanishning amplifikatsiyasi (A. V. Zaporjets).
29. L. S. Vigotskiyning asarlarida psixik rivojlanishni davriylashtirish muammosi. Bolaning psixik rivojlanishidagi inqirozlarning ahamiyati. Xorijiy psixologiyada davriylashtirish muammosi (Z. Freyd, J. Pijae, E. Erikson).
30. Ontogenezda psixik rivojlanish davriyligini qurishda rivojlanish vazifasi asos sifatida . D. B. Elkonin asarlarida psixik rivojlanish davriyligi muammosi.
31. Go'daklik davrining psixologik xususiyatlari. Perenatal rivojlanish, uning xususiyatlari.
32. Chaqaloqlik rivojlanishning inqiroz davri sifatida umumiy xususiyatlari. Turmush tarzi va aks ettirish turidagi tub o'zgarishlar.
33. "Jonlanish kompleksi" erta go'daklik davrining asosiy neoplazmasi sifatida. Deprivatsiya muammosi va uning bolaning psixik rivojlanishiga ta'siri. To'g'ridan-to'g'ri-hissiy aloqa go'dakning etakchi faoliyat turi sifatida. Bir yillik inqiroz, uning sabablari va psixologik ma'nosi.
34. Ilk bolalikdagi rivojlanishning ijtimoiy holatini tavsiflash. Faoliyat turlari va muloqot shakllarining murakkabligi.
35. Predmetli-vosita faoliyati ilk bolalik davrining etakchi faoliyati sifatida. Ilk bolalikda predmetli-vosita faoliyati rivojlanishining asosiy qonuniyatlari (L. Vygotskiy, P. Ya.Galperin, D. B. Elkonin). Ilk bolalikda idrok rivojlanishining asosiy qonunlari.
36. Shaxs rivojlanishining dastlabki shakllari-o'z-o'zini bilishning boshlanishi va "Men" obrazining shakllanishi. (K. Levin).
37. 3 yoshlilar inqirozi. Inqirozning sabablari, fenomenologiyasi, psixologik ahamiyati va echimlari
38. Maktabgacha yoshdagi bolaning rivojlanishidagi ijtimoiy vaziyatning umumiy tavsifi. Kattalar va tengdoshlari bilan aloqa shakllarining rivojlanish xususiyatlari (M. I. Lisina).
39. Syujetli-rolli o'yin maktabgacha yoshdagi bolaning etakchi faoliyati sifatida. O'yin nazariyasi. Sotsiognier va ontogenezda o'yinning kelib chiqishi, mazmuni va funksiyalarining ijtimoiy-tarixiy tabiati (L. Vigonskiy, A. Leontiev, D. B. Elkonin). O'yinning tuzilhi. Rol va qoida.
40. O'yinda almashtirish muammosi. O'yindagi bolalarning haqiqiy va o'yin munosabatlari. Psixik rivojlanish va bolaning shaxsini shakllantirishda o'yinning ahamiyati.
41. Maktabgacha yoshdagi bolalar idrokini rivojlantirish. A. V. Zaporjets, V. P. Zinchenko, L. A. Venger qarashlari. Bolaning intellektual rivojlanishining aniq

operatsion bosqichiga o'tish ko'rsatkichi sifatida Bolalar tafakkurida egosentrizmini kashf etish.

- 42.7 yoshlilar inqirozi, uning sabablari va o'ziga xos xususiyatlari.
43. Kichik maktab yosh davrining psixologik xususiyatlari. Boshlang'ich maktab yoshidagi rivojlanishning ijtimoiy holatini tavsiflash. O'quv faoliyati etakchi faoliyat sifatida.
44. Ta'lim faoliyatini shakllantirishning tuzilishi va bilimlarni o'zlashtirishda yosh umumiy shakllari (D. B. Elkonin). Maktab yoshida ta'lim mazmuni aqliy rivojlanishning asosiy manbai sifatida. xususiyatlari va yosh imkoniyatlari. (D. B. Elkonin, V. V. Davidov).
45. Boshlang'ich maktab yoshidagi asosiy psixologik yangi bilimlar: refleksiya, tahlil, rejalashtirish. Yosh o'quvchining shaxsini rivojlantirish. O'z-o'zini anglash rivojlanish xususiyatlari. Refleksiyaning dastlabki shakllari, o'quv faoliyatining rivojlanishi bilan o'z-o'zini baholash shakllari.
46. O'smirlik davrining psixologik xususiyatlari. O'smirlikdagi "inqiroz" muammosi. O'smirlik davrida organik, jinsiy va ijtimoiy rivojlanishning geteroxron ahamiyati (L. Vigotskiy).
47. O'smirlikning ijtimoiy-tarixiy tabiati. O'smirlarni ijtimoiylashtirish jarayonida madaniy institutlarning roli. Ijtimoiylashuvdan individuallashtirishga o'tish o'smirlikning asosiy xususiyati sifatida. O'smirning yetakchi faoliyati muammosi.
48. O'smirning psixik rivojlanishida tengdoshlar bilan muloqotning roli. O'smirlarning o'quv faoliyati. Kognitiv motivlarning rivojlanishi. O'quv fanlariga bo'lgan tanlov munosabat. O'qituvchi bilan munosabatlarning o'zgarish xususiyati.
49. O'spirinlik davrining o'tish xususiyatlari. O'spirinlik davrida turli madaniy ko'rinish. O'spirinlik davridagi yetakchi faoliyat muammosi.
50. Kasbiy yo'nalishni shakllantirish va dastlabki kasbiy o'zini o'zi belgilash o'spirinlik davridagi yetakchi bilim sifatida. O'zini rivojlantirishdan va o'zini tarbiyalashga o'tish. Mavhum, divergent va deduktiv fikrlashning rivojlanishi.
51. O'spirinlik davrida muloqotni rivojlanishi. Guruhga tegishlilik. "Yoshlar madaniyati" fenomeni, uning psixologik ahamiyati. Yoshlik davrida sevgi va do'stlik.
52. Shaxsiy identifikatsiya o'z-o'zini anglashni rivojlantirish harakati sifatida (E. Erikson), Identifikatsiya holati (D. Marsia). O'zini o'zi boshqarish imkoniyati va irodani rivojlantirish. Ilmiy dunyoqarashni rivojlantirish yo'llari.
53. Yetuklik davri mezonlari. Yoshlik yetuklik va balog'at yoshiga kirishning dastlabki bosqichi sifatida.
54. Yoshlikda o'zini izlash va barqaror turmush tarziga o'tish sifatida. "Orzular" ni yaratish va barqaror hayot tuzilishini yo'nalishi sifatida. O'rta yetuklikka o'tish normativ inqiroz sifatida (o'rtacha 30 yosh).
55. Turmush tarzida ideal "orzu" modeli va reallik o'rtasidagi tafovut. O'rta yetuklik (hayotning o'rtasi). Ijodiy faoliyat va kasbiy faoliyatning gullab-yashnashi. Yutuqlar va ijtimoiy tan olinishga bo'lgan ehtiyojning oshishi.
56. Yetuklikka o'tish normativ inqiroz sifatida (taxminan 40 yosh), "hayotning sinishi". Yoshlikning yo'qolishi va o'lim haqiqatini anglash. Jismoniy kuch va Yetuklikda

ijtimoiy faollikda o'ziga xos xususiyatlari. Yetuklikda kognitiv jarayonlarning rivojlanishi muammosi.

57. Keksayish va qarilik davri. Keksayishning biologik va ijtimoiy omillari. Keksayish va qarilikni baholashning tarixiy o'zgaruvchanligi.
58. Keksayish yoshdagi inqiroz va uning rivojlanish xususiyatlari. Qarish davrida idrok, diqqat, xotira, fikrlashdagi yoshga bog'liq o'zgarishlar va ularni to'ldirish imkoniyatlari. Qarishning oldini olish.
59. Rivojlanish vazifalari: yangi ijtimoiy rollarni qabul qilish va rivojlantirish, jismoniy imkoniyatlarning yo'qolishiga moslashish, hayotni umumlashtirish va uni qabul qilish, o'limga nisbatan shaxsiy pozitsiyani rivojlantirish, mustaqillik va mustaqillikni saqlab qolish va qaramlik. To'plangan tajribani etkazish, hurmat va o'zini o'zi tasdiqlash zaruriyati.
60. Hayotiy donolik shaxsiy yangi bilim sifatida, shaxsiy integratsiya umidsizlik va yo'qotishdagi inqirozni hal qilish natijasi. Hayot yo'li tarixining qarish jarayoniga ta'siri.
61. Uzoq umr va hayotiylik muammosi. Uzoq umr ko'rish omillari. Qarilik ijtimoiy muammo sifatida.
62. Pedagogik psixologiya: predmet, tuzilma, muammolar. Ta'lim va tarbiya ko'pgina fanlarning predmeti sifatida. Pedagogik faoliyat psixologiyasi ta'lim va tarbiyaning psixologik jabhalari.
63. Pedagogik psixologiyaning asosiy muammolari. Rivojlanishda senzitiv davr muammolari Bolaning psixik rivojlanishi va pedagogik ta'sirning o'zaro aloqadorligi muammosi. Genotipik va muxitda shartlanganlik muammosi.
64. Pedagogik ortda ish muammosi. Ijtimoiy adaptatsiya va rehabilitatsiya muammosi.
65. Pedagogik psixologiyaning yuzaga kelish tarixi. Pedagogik psixologiyaning umumpsixologik konteksti. Psixologiya nazariyalari va uning pedagogik psixologiya rivojlanishiga ta'siri. Fanga "Pedagogik psixologiya" terminining kiritilishi. Pedagogik psixologiya fanining rivojlanish bosqichlari.
66. Pedagogik psixologiyaning metodlari. Umumiy va maxsus metodlar. Pedagogik psixologiyada eksperiment. Testlar va boshqa psixodiagnostik metodlarni qo'llash. Tadqiqot, konsultatsiya pedagogik korreksiya metodlari.
67. Organish va o'quv faoliyati nazariyasi. O'rganish turlari, shart-sharoitlari va mexanizmlari. Faoliyat turlari.
68. O'quv faoliyati, o'qitish, o'rgatish, o'zlashtirish va yetilish tushunchalari. Operant o'rganish, shartli reflektor o'rganish. vika organish, verbal o'rganish. O'rganish na rivojlanishning o'zaro munosabati. O'rganish darajasini belgilovchi omillar.
69. Ta'lim olish qobiliyati o'quv faoliyati subektlarining xarakteristikasi sifatida Psixologiyada subekt tushunchasi. Sub'ektning asosiy xarakteristikalari.
70. O'quv motivatsiyasi. Psixologiya fanida motivatsiya tushunchasi. Motivatsiya nazariyasi. Oquv motivatsiyasp: tushuncha va tuzilma.
71. O'quv motivatsiyasi turlari va mazmuni. O'quv motivlari turlari. O'quv qiziqishlari. O'quv motivatsiyasini o'rganish va uning shakllanishi.
72. Turli yosh davrlarida o'zlashtirish xususiyatlari. Bolalik va erta davr. Maktabgacha davr. Kichik maktab davrida o'qitish. O'smirlik va o'spirinlik davrlarida o'qitish va o'zlashtirish.

73. Tarbiya psixologiyasi: maqsadi, vositalari va metodlari. Tarbiyaning nazariy masalalari. Tarbiyaning maqsadi.
74. Tarbiya institutlari. Tarbiyaning psixologik nazariyasi. Tarbiyaning biogen nazariyasi. Tarbiyaning sotsiogen nazariyasi. Turli yosh davrlarida tarbiyalash.
75. Pedagogik psixologiya. Pedagog shaxsiga qo'yiladigan psixologik talablar. Pedagoglarning ijtimoiy - maxsus sifatlarini aniqlash metodi. Pedagogning umumiy va maxsus xususiyatlari.
76. Pedagogik muloqot. Pedagog faoliyatining individual uslubi. Pedagogning individual uslubi orqali bola individualligini shakllantirish.
77. Pedagogda o'zini o'zi rivojlantirish va shakllantirish. Pedagogik o'zini o'zi boshqarish psixologiyasi.
78. Pedagogik baholash psixologiyasi. Ta'limni stimullashtirish va bolalarni tarbiyalash vositalari.
79. Pedagogik baholash stimuli sifatida, ularning turlari. E'tibor va ma'qullash pedagogik baholash sifatida.
80. Pedagogik baholashning sotsial-psixologik ko'rinishlari. Pedagogik baholash samaradorligi shartlari. Pedagogik baholashning yosh xususiyatlari.